TÜRKİYE TEKSTİL SANAYİİ İŞVERENLERİ SENDİKASI AYLIK DERGİSİ

TEKSTİL İŞVEREN

SAYI: 434 • OCAK-ŞUBAT 2018

ÇEVRE İÇİN YÜN

GELECEK SENARYOLARI: YÜKSEK İŞSİZLİK, DÖNÜŞEN İŞGÜCÜ

İŞ KAZALARINA KARŞI "GÜVEN AMA DENETLE" FORMÜLÜ

TEKSTİL VE HAZIR GİYİMDE 3 DEVRİMCİ TEKNOLOJİ

PAMUKTA "1 MİLYON TON" hayali çok yakın!

PAMUKTA ÜRETTİĞİMİZDEN ÇOĞUNU TÜKETİYORUZ

Tekstil atıkları doğaya geri dönüyor: KOMPOST ÜRETİMİ

EV TEKSTİLİ TÜKETİMİNİN COĞRAFYASI

DİSİPLİNLERİN ÖTESİNDE BİR SANATÇI: ZEKİ BEŞTEPE

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası

Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1. Levent - İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx) Fax: (0212) 344 07 66-67
www.tekstilisveren.org.tr info@tekstilisveren.org.tr

TEKSTİLDE GÜNDEM

Uluslararası markaların standartlarına göre çalışma koşullarının değerlendirilmesi için tüm dünyada satın alma grupları sosyal sorumluluk denetimleri yaptırmaktadır. Avrupa'nın en büyük tedarikçilerinden biri olması sebebiyle son yıllarda bu denetimlerin Türkiye'de hızla yaygınlaştığını görüyoruz. Her marka kendi özel denetimini yaptığı için, sektörümüzde firmalar yıl içinde onlarca denetim şirketiyle muhatap oluyor. Yapılan denetimlerde, incelenen konular arasında yer alan; çocuk işçi çalıştırma, ayrımcılık, disiplin uygulamaları, çalışma saatleri, ücret politikaları, iş sağlığı ve güvenliği gibi konular, sendika üyesi işyerlerimizde zaten uygulanmakta olan toplu iş sözleşmeleri ile ayrıntılı bir şekilde düzenlenerek, güvence altına alınmış hususlardır. Bu nedenle sendikamızın üyelerinin daha da muzdarip olduğunu söyleyebilirim.

Katıldığım ITMF toplantılarında ve yine takip ettiğimiz Euratex'de bu konu gündeme getirilmiştir. Bu çatı örgütlerde de tüm denetimlerin tek bir standarda oturtulmasına ilişkin görüşler ifade edilmiş ve bazı adımlar atılmaya başlanmıştır. Kısa süre zarfında standart tek bir denetimin yürürlüğe girmesi muhtemel olmasa da her platformda bu konuyu yakından takip edip ileriki safhalardan sizleri haberdar edeceğiz.

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası olarak takip ettiğimiz gündem maddelerinden biri de, imalat sanayinde çalışan işçilerimize, sektör veya bölge farkı gözetmeksizin, pozitif ayrımcılık gösterilerek özel desteklerin sağlanmasıdır. Tüm dünyanın tekrar üretime yönelik teşvikleri artırdığı bir dönemde, ağırlaşan rekabet koşullarına tüm sektörlerimizin bilaistisna hazır ve denk olması gerektiğini düşünüyorum. Buna ek olarak, tekstil ve hazır giyim sektörünün katma değer ve istihdam yaratma gücünün muhafazası için haksız rekabetten korunma tedbirlerinin devam etmesi büyük önem arz etmektedir. Bu anlamda devletimizin oluşturduğu stratejilerin içinde bu başlıkların mutlaka bulunması gerekmektedir.

Bir başka önemli konu ise 119 milyar TL'ye yaklaşan İşsizlik Sigortası Fonu'na ilişkindir. Kuruluş amacı çerçevesinde 2002 Mart ayından bu yana 16 yılda işsizlere bu fondan sadece 18.8 milyar TL verilmiştir. Bu fonda biriken tutarın kuruluş maksadı yönünde kullanılması ve işgücüne doğrudan aktarımını sağlayacak kanuni düzenlemeler sayesinde de özellikle imalat sanayine önemli bir can suyu olabileceğini düşünüyoruz. Sadece işverenler tarafından çalışanların namına yaratılan payın, yine çalışanların kıdem tazminatı alacaklarına yönelik kullanılması hem işletmeler hem de kendileri açısından hakkaniyetli bir uygulama olacaktır.

Muharrem Kayhan
Yönetim Kurulu Başkanı

8 Kısa haberler

10 Aklımızda kalanlar

12 Dünyada çalışma hayatı

14 Prof. Dr. Burak Arzova yazdı: Gelir dağılımı eşitsizliği

18 Asgari ücret desteğine devam
Asgari ücret müzakerelerinin odak noktasında, 2018'de kesileceği açıklanan 100 TL'lik asgari ücret desteğinin devam edebilmesi vardı.

20 İstihdam ve gelecek senaryoları
Uluslararası Çalışma Örgütü ve McKinsey Global Institute raporları, işsizlik ve işgücünün dönüşümüne dair çarpıcı analizler içeriyor.

26 Pamukta "1 milyon ton üretim" artık hayal değil
2018 de önceki yıl gibi pozitif beklentilerle başladı. Ancak uzmanlar, pamuk politikalarıyla ilgili iki konuda uyarıyor.

32 Pamukta ürettiğimizden çoğunu tüketiyoruz
Geçen iki sezonda, dünyada pamuk üretiminden fazla miktarda tüketim gerçekleşti. Uluslararası Pamuk İstişare Komitesi raporuna baktık.

34 Pamuk atıkları doğaya nasıl geri döner?
Tekstil atıklarının etkin bertaraf yöntemleri ve kompost üretimini İTÜ Tekstil Mühendisliği Bölümü'nden Yrd. Doç. Dr. İpek Yalçın Eniş yazdı.

38 Güven, ama denetle!
Türkiye'deki iş kazalarının en az yüzde 6.3'ü tekstil sektöründe yaşanıyor. İş Sağlığı Bilim Uzmanı Mustafa Taşyürek ile konuştuk.

44 Mesleki Yeterlilik Sertifikası için geri sayım başladı
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın tebliği ile terbiye ve iplikte Mesleki Yeterlilik Belgesi zorunluluğu geliyor. Eylül 2018 itibarıyla belge almayanlar bu mesleklerde çalıştırılmayacak.

46 Ev tekstili tüketiminin coğrafyası
Uluslararası Tekstil Sanayicileri Federasyonu'nun detaylı raporu, ev tekstili sektörünün şehirleşme ve dijitalleşmeden doğrudan etkilendiğini gösteriyor.

50 Çevre için yüne yönelmek
Uluslararası Yünlü Tekstil Örgütü'nün Güney Afrika'daki toplantısında yünün önemi vurgulandı.

54 3 devrimci teknoloji
Teknolojinin başrole yerleştiği bir gelecek, tekstil ve hazır giyim sektörünün de kapısını çalıyor. Birbirinden devrimci üç teknolojiyi inceledik.

58 Disiplinlerin ötesinde bir sanatçı: Zeki Beştepe
Pek çok kulvarda üreten, kendine has bir tasarımcı Zeki Beştepe. Ana malzemesi deri, ilham kaynakları Çerkez, pagan ve şaman kültürleri.

62 Kültür-sanat

64 İngilizce özetler

66 Fuar takvimi

Cazibe Merkezleri'nde detaylar belli oldu

Az gelişmiş bölgelerde istihdam, üretim ve ihracatın artırılmasını hedefleyen Cazibe Merkezleri Programı'nda yatırımcılara verilecek destekler açıklandı. Resmi Gazete'de yayımlanan karar kapsamında, 23 ilde desteklenmesine karar verilecek yatırımlar, enerji desteği ile 6'ncı bölge imkânlarından yararlanabilecek. Detaylar şöyle:

İmalat sanayi desteği

-Tunceli, Bayburt, Ardahan, Gümüşhane, Iğdır, Erzincan illerinde 2 milyon TL,

- Hakkari, Bingöl, Kars, Siirt, Bitlis, Muş, Şırnak illerinde 4 milyon TL,

- Ağrı, Batman, Elazığ, Adıyaman, Erzurum, Malatya, Mardin, Van, Diyarbakır, Şanlıurfa illerinde ise 5 milyon TL tutarında asgari sabit yatırım şartı aranacak.

- Çağrı merkezi yatırımlarının asgari 200 kişilik istihdam sağlaması; veri merkezi yatırımlarının ise asgari 5 bin metrekare beyaz alan ihtiva etmesi gerekecek.

Enerji desteği

Sabit yatırım tutarının yüzde 25'ini aşmamak üzere aylık elektrik giderlerin azami yüzde 30'u üç yıl süreyle işletme bazında 10 milyon TL'ye kadar bakanlık bütçesinden karşılanacak. Enerji desteği ödemeleri, illerde valilik bünyesinde oluşturulacak komisyonun değerlendirmesi sonucunda hazırlanan bilgi ve belgelere istinaden üçer aylık dönemler halinde yapılacak.

İran'la seferler yüzde 40 artıyor

Dört yıl aradan sonra Türkiye ve İran arasında gerçekleştirilen sivil havacılık müzakereleri sonucunda tarifeli yolcu seferleri yüzde 40 oranında artırıldı. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ve İran Sivil Havacılık Kurumu arasında imzalanan Mutabakat Zaptı'na göre, Türkiye'den İran'a yapılan haftalık tarifeli yolcu uçuşları 70'ten 100'e çıkarıldı. Türk taşıyıcılarının tarifeli sefer düzenleyeceği noktalara Ahvaz, İsfahan ve sonradan belirlenecek bir nokta eklenerek tarifeli sefer noktaları da 6'dan 9'a yükseltildi.

Sendikalı işçi sayısı arttı

Türkiye'de toplam sendikalı işçilerin oranı yüzde 12 seviyesinin üzerine geldi. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı verilerine göre, toplam 13 milyon 844 bin 196 işçiden 1 milyon 714 bin 397'si sendikalı. Böylece sendikalı işçilerin oranı yüzde 12.38'e yükseldi. 2017 yılı Temmuz dönemi itibariyle sendikalı işçi oranı yüzde 11.95 seviyesinde bulunuyordu. Sendikalı işçilerin 925 bin 39'u Türk-İş, 615 bin 301'i Hak-İş, 149 bin 187'si DİSK, 336'sı Tüm-İş, 381'i Birlik-İş ve 24 bin 153'ü bağımsız bulunuyor.

AB, Brexit'te geçiş sürecini belirledi

Avrupa Birliği (AB), İngiltere'nin üyelikten ayrılmasının ardından iki yıla yakın sürecek geçiş sürecine ilişkin kuralları belirledi. Brüksel'de yapılan ve 27 AB üyesinin ilgili bakanlarının katıldığı Genel İşler Konseyi toplantısında kurallara iki dakikada onay verildi. Buna göre Londra yönetimi, söz konusu süreçte AB kurumlarında ve karar mekanizmalarında herhangi bir şekilde yer almayacak. İngiltere 2021'den önce AB'li ortaklarından izin almaksızın herhangi bir üçüncü tarafla ticari anlaşma da imzalayamayacak. Geçiş süreci de 31 Aralık 2020'de sona erecek. Öte yandan, herhangi bir anlaşmazlıkta karar merci olacak AB Adalet Divanı'nın, Brexit destekçilerini rahatsız edeceği tahmin ediliyor. Çünkü Brexit yanlıları, AB adalet sisteminin İngiliz yargısının egemenliğini ihlal ettiğini öne sürüyor. Şu ana kadar vatandaş hakları, AB'ye yapılacak ödemeler ve İrlanda'daki sınır sorununu kapsayan başlıklardan oluşan müzakerelerin birinci safhasıyla ilgili anlaşmaya varıldı.

Sendikamız geleneği sürdürdü

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası (TTSİS) avukatı Çiğdem Ayvazoğluyüksel, TTSİS Genel Sekreter Yardımcılığı görevine atandı.

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nın profesyonel kadrosunda yetişen uzmanları, etkin görevlere getirme konusundaki geleneği bir kez daha kendisini gösterdi. Sendikamız avukatı Çiğdem Ayvazoğluyüksel, Genel Sekreter Yardımcılığı görevine atandı. 2007 yılında TTSİS'te avukat olarak göreve başlayan Ayvazoğluyüksel, 1981 yılında Samsun'da doğdu. 2004'te Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra, 2005 yılında avukatlık stajını tamamlayarak, İstanbul Barosu'na kayıtlı avukat olarak İplikçioğlu Hukuk Bürosu'nda iş hayatına başladı.

Sendikamızda 2007 yılında Hukuk Müşaviri olarak çalışmaya başlayan Ayvazoğluyüksel, 1 Mart 2017 itibarıyla Genel Sekreter Yardımcılığı görevine atandı. Ayvazoğluyüksel, endüstri ilişkileri, işçi-işveren itilafları, toplu iş sözleşmesi konularıyla birlikte, sendikamızın yerli ve yabancı çalışma örgütleriyle ilişkileri konusunda çalışmalar yürüttü. Arabulucular siciline kayıtlı olan Ayvazoğluyüksel, aynı zamanda İş Hukukunda Uzman Arabulucu yetkisine de sahip. Ayvazoğluyüksel, evli ve bir çocuk annesi. Avukat Çiğdem Ayvazoğluyüksel'e, sendikamızdaki yeni görevinde başarılar diliyoruz.

"Türkiye'de gelir eşitsizliği yüksek"

Dünya Ekonomik Forumu'nun (WEF) Kapsayıcı Büyüme Endeksi Raporu'nda, Türkiye'de güçlü büyümeye rağmen gelir ve servet eşitsizliğinin halen yüksek olduğu belirtildi. Rapordaki 77 ülke arasında 16'ncı sırada yer alan Türkiye, 24'üncü sırada yer alan Meksika, 36'ncı sırada yer alan Endonezya ve 28'inci sırada yer alan Filipinler, kuşaklararası eşitlik ve sürdürülebilirlik potansiyeli en yüksek, ancak gelir ve servet eşitsizliğinde ilerleme eksikliği olan ekonomiler arasında sayıldı. Rapor, Uluslararası Para Fonu'nun Türkiye'nin büyüme rakamlarını yükseltmesine, mutlak yoksulluk oranının düşüklüğüne ve bunun da ülkeyi ilk beşte bir'lik gelişmekte olan ekonomiler grubuna soktuğuna dikkat çekiyor. Bununla birlikte, "Daha geniş bir açıdan bakıldığında sorunlar görünmeye başlıyor. İstihdam yüzde 45'e düştü; bu da Türkiye'yi 'en kötü beşte bir'lik gruba sokuyor. Daha da önemlisi yaşam beklentisi 2011-15 döneminde iki yıl azaldı" notunu da düşüyor.

Ucuz konut için yeni düzenleme

Konut satışlarında başlayan düşüşün ardından, konut alımlarını teşvik edecek yeni bir düzenleme hayata geçiriliyor. Özellikle düşük ve orta gelir grubunun hedeflendiği ve düşük faizle konut edindirmeyi amaçlayan sistemde devlet katkısı da olacak. Yapı Tasarruf Sandığı Sistemi olarak adlandırılması beklenen düzenlemenin torba kanun tasarısında yer alması bekleniyor. Söz konusu kapalı bir sistem olduğu için sermaye piyasalarının dalgalanmasından çok az etkileneceği düşünülüyor.

"Türkiye'de büyüme saygıyı hak edecek"

JP Morgan, Türkiye ekonomisinin geçen yıl teşvik politikaları nedeniyle beklentilerin ötesinde gerçekleşen büyümesinin bu yıl ivme kaybedebileceğini, ancak saygıyı hak eder seviyede kalmaya devam edeceğini öngörüyor. 22-23 Ocak tarihleri arasında temsilcileri Ankara ve İstanbul'u ziyaret eden ve hükümet ile TCMB yetkililerinin yanı sıra bağımsız siyasetçiler, ekonomi analistleri, yerel piyasa katılımcıları ve iş dünyası temsilcileri ile bir araya gelen JP Morgan, "Türk ekonomisinin zor da olsa başarıya ulaşacağı" senaryosunu önümüzdeki iki yıl temel almaya devam edecek. "Jeopolitik risklerde keskin artış ve 2019 seçimlerine yönelik belirsizlik insanları tedirgin etmeye devam ediyor ve uzun vadeli yatırımları engelliyor" tespitinde bulunan JP Morgan, "Yüksek büyüme hükümetin ana politika önceliği ve eğer bir yavaşlama olursa yıl sonuna doğru daha fazla teşvik görebiliriz" yorumunu yapıyor.

ABD'de 9 yıldır ilk kez asgari ücret arttı

ABD'nin 18 eyaletinde, yaklaşık 4.5 milyon asgari ücretliye Ocak 2018 itibarıyla ücret artırımı yapıldı. Federal asgari ücret 2009'dan beri değişmedi. Ücret, saatte 7.25 dolar olsa da birçok eyalet daha yüksek oranlar uygulamayı tercih etti. 29 eyalet ve Kolombiya bölgesi federal asgari ücretten daha yüksek bir oran talep ediyor. ABD'deki birçok şehir de asgari ücretlerini belirlenen seviyelerin üzerinde yükseltti. Ülkedeki bazı eyaletlerde kanunlar, asgari ücretin yaşam maliyeti oranında yükselmesi için her yıl bir enflasyon endeksine göre ayarlanmasını gerektiriyor. 2009'daki son artış Başkan George W. Bush döneminde yapılmış, ondan sonra gelen Başkan Barack Obama ikinci döneminde asgari ücreti artırmak istemiş, ancak Cumhuriyetçilerin engeline takılmıştı.

Çin'den çevre koruma vergisi

Çin, 1 Ocak 2018 itibarıyla çevre koruma vergisini devreye soktu. Buna göre, çevreyi kirleten maddeleri doğrudan çevreye bırakan şirketler ve kurumlar, gürültü, hava ve su kirliliği yaratmak ve katı atık üretmek için vergi ödeyecek. Vergi oranı bırakılan atığın oranına göre artacak ya da düşecek. Vergi oranları daha tehlikeli kirletici maddeler için daha yüksek tutuldu. Kurumlar, her çeyrekte şirketlerin emisyonlarını izleyecek; emisyonu azalanlar vergi iadesi için başvuruda bulunabilecek. Vergi gelirlerini yerel yönetimler muhafaza edecek ve oranları da onlar belirleyecek. Pekin, Hebei ve Tianjin gibi çevre açısından kırılgan bölgeler daha yüksek vergiye tabi tutulacak.

Euro Bölgesi'nde yıllık enflasyon geriledi

Euro Bölgesi'nde Kasım ayı yıllık enflasyonu yüzde 1.5 iken, Aralık ayında yüzde 1.4'e düştü. Avrupa Birliği'nde Aralık 2016 enflasyonu yüzde 1.1 değerindeyken, Aralık 2017'de yüzde 1.7'ye çıktı. Kasım 2017'de yıllık enflasyon yüzde 1.8'di. En düşük yıllık enflasyon Güney Kıbrıs'ta (yüzde -0.4) gerçekleşti. Bu oran İrlanda ve Finlandiya'da yüzde 0.5, Danimarka'da yüzde 0.8. En yüksek yıllık enflasyon oranları ise yüzde 3.8 ile Litvanya ve Estonya'da, ardından yüzde 3 ile Birleşik Krallık'ta kaydedildi. Kasım 2017 ile karşılaştırıldığında yıllık enflasyon 23 üye ülkede düştü, dördünde sabit kaldı, birinde de yükseldi. Euro Bölgesi'ndeki yıllık enflasyonun en büyük etkileri ulaştırma yakıtları (+0.11 puan), tütün (+0.06 puan) ve süt, peynir, yumurtada (+0.05 puan) görülürken, en büyük düşüş ise telekomünikasyon (-0.10 puan), konfenksiyon ve sebzelerde (her biri -0,05 puan) gerçekleşti.

Japonya'dan Pakistan'a destek

Japon Büyükelçi Kurai, Pakistan Maliye Bakanı Khan

Pakistan'ın Maliyeden Sorumlu Devlet Bakanı Rana Muhammed Afzal Khan, Japonya'ya, Tercihli Ticaret Anlaşmaları (PTA) aracılığıyla Pakistan tekstil sanayisini destekleme çağrısında bulundu. Khan, Japonya Büyükelçisi Takashi Kurai ile yaptığı görüşmede, Pakistan'ın pek çok fırsat sunduğunu, potansiyel Japon yatırımcıların ülkelerinin teknolojik, sıhhi ve bitki sağlığı standartlarını birlikte getirebileceğini söyledi ve olası destekler konusunda söz verdi. Büyükelçi Kurai ise Pakistan'ın aşırılıkları ortadan kaldırma ve ekonomiyi güçlendirme çabalarını tebrik ederek, ihracatı teşvik etme, havalimanlarında güvenlik ekipmanlarının sağlanması ile güvenliği geliştirme ve otomobil sanayisinin çeşitlendirilmesi konularında Pakistan'a destek vermeyi planladıklarını belirtti. Pakistanlı bakanı Kazakistan'da yapılacak EXPO 2025'e katılmaya çağıran büyükelçi, iki ülke arasındaki Ortak Hükümet İş Diyaloğu sürecinin de canlandırılmasını önerdi.

"Küresel büyüme sürüyor ama rahatlamayın"

Dünya Bankası, 2018'de küresel ekonomik büyümenin yüzde 3.1'e kadar yükselebileceğini öngörüyor. Bu tahminde, 2017'de beklenenden güçlü büyüyen ekonominin yarattığı ivme ile yatırım, üretim ve ticaretteki iyileşmenin devam etmesi ve emtia ihracatı yapan gelişmekte olan ekonomilerin emtia fiyatlarının güçlenmesinden fayda sağlaması etkili. Gelişmiş ekonomilerdeki büyümenin, 2018'de yüzde 2.2'ye kadar ılımlı seyretmesi bekleniyor. Gelişmekte olan pazarlarda ve gelişmekte olan ekonomilerde de bir bütün olarak büyümenin, emtia ihracatı faaliyetlerindeki iyileşmenin devam etmesi nedeniyle 2018'de yüzde 4.5'e çıkması bekleniyor. Dünya Bankası Grup Başkanı Jim Yong Kim, küresel büyümedeki geniş tabanlı iyileşmenin cesaret verici olduğunu, ancak söz konusu iyileşmenin bir rahatlamaya sebebiyet vermemesi gerektiğini belirtti. Mevcut durumun insana ve fiziksel sermayeye yatırım için harika bir fırsat olduğunu söyleyen Kim, dünyanın dört bir yanındaki karar vericilerin bu gibi yatırımlara odaklanarak ülkelerinin üretkenliğini, işgücüne katılımını artırabileceklerini ve aşırı yoksulluğu azaltarak ortak refahı artırmaya daha fazla yaklaşabileceklerini ifade etti.

Vietnamlı işçiye Sanayi 4.0 darbesi

Vietnam'da, otomatik üretim hatları, robotlar ve yeni teknolojilere yatırım yapan pek çok hazır giyim ve tekstil firması, bazı birimlerini kapatmaya başladı. Modern ekipmanı kullanabilen yeni çalışanlar gerektiren bu gibi yenilemeler, geleneksel işçinin işsiz kalmasını da beraberinde getiriyor. Robotlar insanlarla beraber çalışıyor, hatta bazı bölümlerde çalışanların yerine geçiyor. Örneğin; otomatik iplik kesme makinesi her vardiyada 4-10 işçinin yerini alıyor. Vietnam Ticaret ve Sanayi Odası Başkan Yardımcısı Nguyan The Hung, Uluslararası Çalışma Örgütü'nden (ILO) aldıkları veriye dayanarak, Güneydoğu Asya'daki tekstil, hazır giyim ve ayakkabı sanayilerinde çalışan 9.2 milyon işçinin üçte ikisinin işlerinin, Sanayi 4.0 sebebiyle tehlikede olduğunu belirtti. Ülkede yayınlanan bir rapora göre, bu çalışanların önemli bir kısmı kadın. Çalışanların yüzde 86'sının otomasyon ve sanayileşmeden etkilenmesi ve şirketlerin yeni işçi alımlarında modern ekipmanı çalıştıracak becerilere sahip olmayı istemesi bekleniyor.

AB'den mikroplastik karşıtı savaş

Avrupa'nın önde gelen beş tekstil ve hazır giyim kuruluşu, sentetik giysilerin yıkanması sırasında su ortamına mikroplastik salınımının önlenmesi için Çarpraz-Endüstri Anlaşması'nı (Cross-Industry Agreement) imzaladı. Dünyadaki milyarlarca insanı etkileyen sorunun çözümü için anlaşmaya imza koyan beş kuruluş; Avrupa Tekstil ve Hazır Giyim Konfederasyonu (Euratex), Uluslararası Sabun, Deterjanlar ve Bakım Ürünleri Birliği (A.I.S.E.), Avrupa Outdoor Giyim Sanayi Birliği (EOG), Avrupa Suni Elyaf Birliği (CIRFS) ve Avrupa Spor Eşyaları Sanayisi Federasyonu (FESI). Söz konusu sanayi birlikleri, mikroplastiğin deniz suyu ve tatlı suya bırakılmasına dair etkili, ekonomik ve uygulanabilir tedbirler aranmasını, sektörler arası koordinasyonu ve paydaş desteğini taahhüt ediyor. Suda ve çevrede bulunan mikroplastiklerin tipini belirlemek için güvenilir test yöntemlerine de başvurulacak. Beş kuruluş şimdi tüm ilgili sektörlere ve kurumlara bilgi paylaşımı, orta ve uzun vadeli önlemler hakkında tavsiyelerde bulunma çağrısı yapıyor. Zira bu yılın sonuna kadar Avrupa Komisyonu'na sunulacak bir öneri hazırlanması gerekiyor.

Hindistan'dan ASEAN'a yatırım çağrısı

Hindistan Tekstil Bakanı Smriti Irani, ülkesinin farklı ürün yelpazesinde üretim kabiliyeti ile Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği'ndeki (ASEAN) perakendeci markalar için tek kaynak olabilecek potansiyele sahip olduğunu belirtti. Yeni Delhi'de, Hindistan ve ASEAN'ın 25 yıllık ilişkilerini kutlayan Dokuma Tekstil İlişkileri Fuarı'nda konuşan Irani, ASEAN sanayisini Hindistan'da üretim üsleri kurmaya çağırdı ve tekstil üreticileri için var olan fırsatlara dikkat çekti. Irani, 2016 yılında Hindistan'ın ASEAN'a 1 milyon 203 bin dolarlık tekstil ve hazır giyim ürünü ihraç ettiğini ve Hindistan'ın da ASEAN'dan 546 milyon dolar değerinde tekstil ve hazır giyim eşyası ithal ettiği bilgisini verdi. Hindistan Tekstil Bakanı Kumar Singh de Hindistan'ın hammaddeden bitmiş ürüne kadar bütün değer zincirinde rekabetçi olduğunu belirterek, bu avantaja rağmen pamuk ipliği ve kumaşlardan oluşan ASEAN'a en fazla ihraç ettiği kalemlerin arzu edilen ölçüde büyümediğini söyledi. Hindistan ile ASEAN arasındaki ortaklık, her iki bölgede de tekstil imalat standardını geliştirmek ve ücret fırsatları sağlamak için hayati önem taşıyor.

Yunanistan'da genel grev

Yunanistan'da binlerce kamu ve özel sektör çalışanı ile öğrenciler, bir günlük grev kapsamında hükümetin "kemer sıkma" önlemlerini protesto etti. Yunanistan Kamu Çalışanları Federasyonu (ADEDY), İşçi Sendikaları Genel Konfederasyonu (GSEE) ve Mücadeleci İşçi Kolları Birliği'nin (PAME) çağrısıyla başkent Atina'nın Omonia Meydanı'nda bir araya gelen yaklaşık 15 bin kişi, Meclis'in bulunduğu Sintagma Meydanı'na yürüdü. Hükümetin kreditörlerle sağladığı kemer sıkma uzlaşısına karşı sloganlar atan göstericiler, 2018 bütçesini protesto etti. Aralarında kamu ve özel sektör çalışanlarının yanı sıra öğrenci gruplarının da yer aldığı eylemciler, grev haklarına dokunulmamasını, emekli gelirlerindeki kesintilerin iptalini ve asgari ücretin artırılmasını istedi.

Mauritius'ta asgari ücret artışı

Mauritius parlamentosu, asgari ücreti aylık 8.140 rupi'ye (232 dolar) yükseltme kararı aldı. Hükümet veya Mauritius Gelir İdaresi tarafından yapılacak muhtelif tazminat ödemeleriyle bu rakam tüm işçiler için 9.000 rupi olacak. Mauritius Çalışma Bakanı Soodesh Callichurn, ülkede yaklaşık 120 bin işçiyi ilgilendiren karar hakkında, 2019 yılında çalışanlara 9 bin rupi'nin altında ücret ödenmeyeceğini açıkladı. Sendikalara göre yeni asgari ücret, birçok işçi, ama özellikle aylık ortalama 4.000 rupi (114 dolar) maaşla çalışan tekstil işçileri için önemli bir artış ifade ediyor.

4 milyar insan sosyal korumadan yoksun

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) yeni raporu, sosyal korumanın yaygınlaştırılmasında önemli ilerleme kaydedildiğini, buna rağmen dünya nüfusunun çoğunun bu haktan mahrum olduğunu gösteriyor. 'Dünya Sosyal Koruma Raporu 2017/19: Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini Gerçekleştirmek için Sosyal Koruma'da sunulan yeni verilere göre, dünya nüfusunun yalnızca yüzde 45'i -en az bir- sosyal yardım kapsamında; kalan yüzde 55'i oluşturan 4 milyar kişi ise güvenceden yoksun. Yeni araştırma ayrıca, dünya nüfusunun sadece yüzde 29'unun kapsamlı sosyal güvenceye sahip; kalan yüzde 71'i teşkil eden 5.2 milyar kişinin ise ya güvenceden yoksun ya da kısmi güvence kapsamında olduğunu ortaya koydu. ILO Genel Direktörü Guy Ryder, "Sosyal güvenceden yoksunluk, insanları yaşamları boyunca hastalık, yoksulluk, eşitsizlik ve sosyal dışlamaya açık bırakıyor" diyor. Rapor, özellikle Afrika, Asya ve Arap ülkelerinde sosyal koruma alanında kamu harcamalarının artırılmasını tavsiye ediyor.

İşsizlik OECD ve Euro Bölgesi'nde aynı kaldı

OECD işsizlik oranı, Ocak 2018'de bir önceki aya göre değişmedi ve yüzde 5.5 oranında gerçekleşti. OECD bölgesinde işsiz sayısı ise 34.5 milyon kişi oldu. Bu sayı, 2008 Nisan ayındaki işsiz sayısından 1.9 milyon daha fazla. Euro Bölgesi'nde işsizlik oranı da bir önceki aya göre değişmedi ve yüzde 8.6 olarak gerçekleşti. Ülkeler itibariyle işsizlik oranı, Slovenya'da yüzde 0.3 puan düşüşle yüzde 5.9, Hollanda'da yüzde 0.2 puan düşüşle yüzde 4.2 oldu. Buna karşın, İtalya'da yüzde 0.2 puan artarak yüzde 11.1 oldu.

Alman metal sektöründe toplu sözleşme

Almanya'da metal ve mühendislik sektörlerinde çalışan milyonlarca işçiyi temsil eden IG Metall Sendikası ile işverenlerin örgütlü oldukları Südwestmetall Federasyonu, toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmaya vardı. Ücret artışı ve çalışma saatleri konusundaki zorlu müzakere sürecinin sonunda ve 24 saatlik uyarı grevlerinin ardından imzalanan toplu sözleşme, 27 aylık dönem boyunca yüzde 4.3 oranında ücret artışı ve bazı ek ödemeler öngörüyor. Müzakerelerin başında IG Metall işçi sendikası yüzde 6 ücret artışı istemişti, işveren örgütü ise yüzde 2.3 artış teklif etmişti. Varılan anlaşmaya göre, işçiler, istedikleri takdirde aile sorumlulukları, çocuk veya yaşlı bakımı için 2 yıla varan bir süre için haftalık çalışma saatlerini 35'ten 28'e indirebilecekler. Anlaşma, Almanya'da 900 bin sanayi işçisini kapsıyor. Ülkedeki farklı işveren örgütlerinin de bu şartlarda sözleşme imzalaması ve sonuçta 3.9 milyon işçiyi kapsaması bekleniyor.

Latin Amerika ve Karayipler'de beklenti

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) Latin Amerika ve Karayipler'i kapsayan 2017 "istihdam" raporuna göre, işsizlik üç yıldır artıyor, 2017'de de 26 milyonun üzerinde kişiyi etkiledi. Bu yıl, istihdam piyasasının düzelmesi beklense de ILO'nun Latin Amerika ve Karayipler Bölge Müdürü José Manuel Salazar-Xirinachs, bunun ekonomik büyümeye bağlı olduğunu söylüyor. Rapora göre, bölgede iş arayıp da bulamayanların sayısı 26.4 milyona yükseldi. Bölgeyi en çok Brezilya etkiliyor. Zira bölge işgücünün yaklaşık yüzde 40'ı bu ülkede; işsizlik oranı da 2017'nin üçüncü çeyreğinde yüzde 13.1 oldu.

Brezilya'daki işsizlik oranları, bölgedeki görünümü ciddi ölçüde etkiliyor.

Etiyopya sanayiinde sendikalaşma

Etiyopya Tekstil, Deri ve Konfeksiyon İşçi Sendikaları Federasyonu (IFETLGWU) üye sayısını artırıyor. Yakın zamanda üye olan 13 bin 922 işçinin 9 bin 802'si ise kadın işçi. Yeni üyeler Addis Ababa'daki Bole Lemi sanayi parkından ve Dukem ve Kombolcha'daki 27 firmadan geldi. Federal hükümetin 5 yıllık Büyüme ve Dönüşüm Planları kapsamında kurulan sanayi parkları, işçi sendikalarına örgütlenme ve üye kazanma imkânı veriyor. Bu yatırımlar ülkede memnuniyetle karşılandı, ancak işçi sendikaları ücretlerin düşük olmasından ve temel ihtiyaçları karşılamaya yetmemesinden yakınıyor. Etiyopya'da işe giriş seviyesinde ücretler ortalama 40 dolar civarında. Etiyopya Yatırım Komisyonu'na göre, Etiyopya Afrika'da en düşük asgari ücret uygulanan ülkeler arasında ve 50 milyonun üzerinde potansiyel genç işçi mevcut.

OECD'de istihdam oranı arttı

En yüksek istihdam artışı Estonya'da gerçekleşti.

OECD bölgesinde istihdam oranı (istihdam edilen nüfusun çalışma çağındaki nüfusa oranı) 2017'nin üçüncü çeyreğinde yüzde 0.2 puan artışla yüzde 67.8 oldu. İstihdam edilen nüfus ise 561 milyon kişi. 2017'nin ikinci çeyreği ile kıyaslandığında, Euro Bölgesi'nde istihdam oranı yüzde 0.2 puan artarak yüzde 66.4'e yükseldi. En yüksek artışlar Estonya'da (yüzde 1.2 puan artışla yüzde 74.2), Letonya'da (yüzde 0.8 puan artışla yüzde 70.5), Portekiz'de (yüzde 0.8 puan artışla yüzde 68.2) gözlendi. Bu oran Avusturya'da ve Fransa'da yüzde 0.2 puan azalarak sırasıyla yüzde 71.9 ve yüzde 64.6'ya düştü. Euro Bölgesi haricinde en yüksek artışlar Yeni Zelanda'da (yüzde 0.8 puan artışla yüzde 77.1) ve Türkiye'de (yüzde 0.7 puan artışla yüzde 51.8) gerçekleşti. İstihdam oranı Japonya'da yüzde 0.3 puan artışla yüzde 75.5, Kanada ve ABD'de de yüzde 0.1 puan artışla yüzde 73.4 ve yüzde 70.2, İngiltere'de yüzde 0.1 puan düşüşle yüzde 74.1 oldu.

Tayvan'da işçi sendikaları tepkili

Tayvan'da işçi sendikaları ve sivil toplum, iş kanunundaki son değişiklikleri "gelmiş geçmiş en kötü düzenleme" olarak nitelendirdi. Tayvan Yasama Meclisi, 10 Ocak'ta Çalışma Standartları Yasası'ndaki değişiklikleri onayladı. Bu değişiklikler işverenlere, işçileri vardiyalar arasında sadece 8 saat ara ile peş peşe 12 gün çalıştırma imkânı veriyor. Halihazırda işçiler, zorunlu 11 saat ara ile 7 gün art arda çalıştırılabiliyor. Yasa değişikliği 1 Mart'ta yürürlüğe girecek. Tayvan İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TCTU) ve aynı zamanda Tayvan Petrol İşçileri Sendikası Başkanı Chueh An Chuang, değişiklik tasarısının işverenlerin lehine, işçilerin aleyhine olduğuna işaret ederek, fazla uzun sürelerle çalıştırma sorunundan endişe duyduğunu açıkladı ve sendikaları harekete geçmeye çağırdı.

Bilgi için: Lerzan Öztürk, lozturk@tekstilisveren.org.tr, Tel: (0212) 344 07 77

GELİR DAĞILIMI EŞİTSİZLİĞİ

İngiliz yardım kuruluşu Oxfam'ın verilerine göre, dünyanın en zengin sekiz kişisinin serveti, dünyanın yarısını oluşturan 3.6 milyar nüfusun servetine eşit.

PROF. DR. SABRI BURAK ARZOVA
MARMARA ÜNİVERSİTESİ İŞLETME FAKÜLTESİ

Bu haber, dünyanın önemli haber ajansları tarafından küresel bilgi ağına servis edildiği andan itibaren birden bire herkes tarafından konuşulur oldu. Peki, ne söyledi Oxfam? Oxfam, zengin ve yoksul arasındaki uçurumun daraltılması için hükümetleri ve iş dünyasını göreve çağırdı. Zengin ve yoksul arasındaki eşitsizliğin sanılandan daha büyük olduğunu vurgulayan Oxfam, özellikle hükümetlerin vergi cennetlerinin işleyişini sona erdirmek için beraber çalışması gerektiğini vurguladı. Oxfam'ın raporunu hazırlarken yararlandığı, Mart 2016'da yayınlanan Forbes'un milyarderler listesinin ilk sırasında 75 milyar dolarlık servetiyle Microsoft'un kurucusu Bill Gates geliyor. Listenin geri kalanında İspanyol tekstil devi Inditex'in kurucusu Amancio Ortega, yatırımcı Warren Buffett, Meksikalı işadamı Carlos Slim Helu, Amazon'un kurucusu Jeff Bezos, Facebook'un yaratıcısı Mark Zuckerberg, Oracle'ın kurucusu Larry Ellison ve New York'un eski belediye başkanı Michael Bloomberg var.

Rapora göre büyük şirketler ve zenginler, maaşların düşmesi ve politikalar üzerinde etkilerini kullanarak eşitsizliği artırıyor. Dünya Bankası'nın eşitsizliği azaltma hedefine ulaşması için, zenginlere uygulanan verginin artırılması ve çalışanların daha adil bir şekilde maaş kazanması için hükümetlerin işbirliği yapması gerektiğine dikkat çekiliyor.

Hükümetlerin 'vergi cennetleri' çağını sona erdirmek için beraber çalışması gerekliliğinin altı çiziliyor.

Herkesin dikkatini bir anda çeken rakamlar ise şöyle:

- Her 10 kişiden 7'si son 30 yıldır eşitsizliğin arttığı bir ülkede yaşıyor.
- Zenginler servetini çok hızlı bir şekilde artırdığı için dünya ilk trilyonerini (Amerikan doları cinsinden) 25 yıl içinde görecek.
- Ancak 170 yıl içinde kadınlar erkekler kadar maaş kazanabilecek.
- Yoksul ülkeler, vergi cennetleri yüzünden 100 milyar dolar zarar ediyor.
- Yoksul ülkelerin kaçırılan vergiler yüzünden edinemediği 100 milyar dolar ile 124 milyon çocuğa eğitim verilebilir.

Açıklamalar ve rakamlar çok çarpıcı ama "gelir dağılımı eşitsizliği" olarak literatürde yer alan bu kavram ne yeni bir olgu ne de bir anda ortaya çıkmış bir gelişme.
Gelir eşitsizliği ve yoksulluk sorunu, her çağda toplumların gündeminde olmasına rağmen, Sanayi Devrimi sonrası ortaya çıkan sanayi kapitalizmi döneminde daha da büyük önem kazandı (Çelik, 2004:53). Sanayi Devrimi sonrası bir yandan burjuva sınıfının kârları aşırı derecede yükselirken, ücretlerin yükselmemesi, hatta düşmesi, gelir eşitsizliği sorununun açık bir şekilde su yüzüne çıkması ile sonuçlandı. Bu durum, endüstri toplumlarında büyük huzursuzluklara, şiddetli ideolojik kavgalarına yol açtı (Aksu, 1993: 1).
Gelir dağılımındaki eşitsizliklerin azaltılmasının gelir seviyesinin yükseltilmesinden daha önemli olduğu konusuna vurgu yapan Ricardo, 9 Kasım 1920'de Malthus'a yazdığı mektupta konunun önemini söyle açıklar: "Size göre iktisat bilimi ulusal refahın artış nedenlerini araştırmaktadır. Bana göre ise; iktisat, bu refah artışının üretime katılanlar arasında nasıl paylaşıldığını araştırmalıdır. Gün geçtikçe birinci tanımın boş ve aldatıcı, ikincinin ise bilimin gerçek amacını yansıttığına daha çok inanmaktayım" (Alkin, 1995: 141).
Dünyada 1980'lerle başlayan değişim sürecinde gelir dağılımı sorunu sıradan bir ekonomi sorunu olmaktan çıkarak, politik ve sosyal bir sorun olarak algılanmaya başladı. Gelir dağılımı sorunu genelde yoksulluk sorununa indirgenmeye başlandı.

Eşitsizliğin tanımı

O halde bu kadar dikkat çeken gelir dağılımı eşitsizliği nedir?
Çeşitli sosyal sınıfların yaşam koşulları ve hayat standartları arasındaki fark, eşitsizlik olarak tanımlanabilir. Gelir eşitsizliği ise belirli bir orandaki nüfus diliminin milli gelirden aldığı pay ile aynı orandaki bir başka nüfus diliminin milli gelirden aldığı pay arasındaki farklılığı gösterir (8. Beş Yıllık Kalkınma Planı, 2001:2).
Kişisel gelir dağılımları, çeşitli gelir büyüklüklerine veya gelir dilimlerine düşen birey, aile veya tüketici birimi sayılarını gösteren frekans dağılımlarıdır. Literatürde kişisel gelir dağılımını ölçmek için kullanılan çok sayıda ölçü bulunur.
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Gelir Dağılımı Eşitsizlik Ölçütleri olarak; Gini katsayısını, Lorenz eğrisini, Yüzdelik Hane Halkı/Fert Grupları, Yüzde Paylar Analizi'ni (P80/20) kullanır.
Gelir eşitsizliğini tek bir değerde özetleyen Gini katsayısı, kişisel gelir dağılımını ölçmede en çok kullanılan ölçülerden biri. Gini katsayısı '0' ile '1' arasında değişen bir katsayı olma özelliğine sahip. Bir toplumda gelir adaletli olarak paylaşılmışsa (herkes eşit gelir elde ediyorsa) Gini katsayısı '0' değerini alır. Toplumdaki gelirler yalnız bir kişi tarafından alınmışsa Gini katsayısı '1'e eşit olur. Gini katsayısının değeri gelir düzeyinin büyüklüğüne değil, farklı gelir düzeyleri arasında kalan kişilerin sayısına bağlıdır (8. Beş Yıllık Kalkınma Planı, 2001:7).
Lorenz eğrisi ise gelir ya da servetin nüfusa dağılımındaki eşitsizliği göstermekte kullanılan grafik. Lorenz eğrisi, yüzde olarak ülkedeki toplam gelirin ne kadarını kaç kişinin aldığını, diğer bir ifadeyle, gelirin paylaşım şeklini gösterir.

Gelir eşitsizliği ve yoksulluk sorunu, her çağda toplumların gündeminde olmasına rağmen, Sanayi Devrimi sonrası ortaya çıkan sanayi kapitalizmi döneminde daha da büyük önem kazandı.

Hane halkları kullanılabilir hane halkı gelirine veya hanedeki tüm fertler eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak; 20 gruba bölünerek yüzde 5'lik, 10 gruba bölünerek yüzde 10'luk veya 5 gruba bölünerek yüzde 20'lik hane halkı/fert grupları oluşturulur. Bu grupların toplam gelirden aldıkları paylar gelir dağılımı eşitsizliği hakkında bilgi verir.
Yüzde payları, kişisel gelir dağılımını ölçmede kullanılan ölçütlerden biri. Yüzde 20'lik fert/hane halkı gruplarının toplam gelirden aldıkları paylara göre; "Son yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay/İlk yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay" formülünden hesaplanarak, geliri daha yüksek olan son yüzde 20'lik grubun, geliri düşük olan ilk yüzde 20'lik gruba göre toplam gelirden kaç kat daha fazla pay aldığını gösterir.

Dünyada gelir dağılımı eşitsizliği ne durumda?

Fransız ekonomist Thomas Piketty ve beraberindeki ekibin yaptığı bir araştırma, dünya genelindeki gelir eşitsizliğinin son 35 yılda daha da arttığını ortaya koydu.
Sonuçları açıklanan Dünya Eşitsizlik Raporu, 70'i aşkın ülkeden 100'ün üstünde araştırmacının katkısıyla hazırlandı. Rapora göre, 1980 yılından bu yana, dünyanın en zengin yüzde 1'lik dilimindeki insanların gelir artışı, en fakir yüzde 50'nin gelir artışını ikiye katlamış durumda.
Rapora göre, zengin ile fakir arasındaki gelir eşitsizliğinin en az olduğu yer Avrupa. Avrupa'da 2016 yılında en zengin yüzde 10'luk kesimin gelirinin, milli gelirin yüzde 37'sini oluşturması dikkat çekici.
Ama asıl dikkat çekici olan Ortadoğu'daki eşitsizlik oranının yüzde 61'e çıkması. Gelir vergisi beyanlarının da ölçüm verisi olarak dahil edildiği araştırmaya göre, 1980 yılından bu yana Kuzey Amerika, Çin ve Rusya'da zengin ile fakir arasındaki gelir eşitsizliği hızlı şekilde büyüyor. Zengin ile fakir arasındaki gelir uçurumu ve ekonomik eşitsizliklerin öncelikli sebebi olarak, sermayenin özel ve kamu sektörlerinde eşit dağılmaması temel etken olarak görülüyor. 1980 yılından bu yana dünya genelinde özelleştirmelerin arttığı ve hükümetlerin gelir dağılımındaki eşitsizliğe karşı koyabilecek alanının da daraldığı açıkça ortaya konmuş durumda.
Tekrar Oxfam tarafından açıklanan rapora geri dönecek olursak;
Dünya nüfusunun yüzde 20'si aşırı yoksulluk sınırı olan günlük 1.90 dolar gelir ile yaşamını sürdürmeye çalışıyor. Söz konusu rakam 1988 ile 2011 yılları arasında neredeyse hiç değişmedi.
Servet piramidinin en tepesinde yer alan yüzde 10'luk kesimin gelir düzeyi bu zaman diliminde yüzde 46 arttı.
Hükümetlere eşitsizliğe son verilmesi çağrısında bulunan Oxfam, geçtiğimiz yıl yayınladığı raporda en zengin yüzde 1'lik kesimin toplam servetinin dünyanın geri kalan yüzde 99'unun servetinden daha fazla olacağı öngörüsünde bulunmuştu.

Thomas Piketty

Türkiye'de durum ne?

TÜİK tarafından yayımlanan Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması'na (2016) bakalım. Hane halkı kullanılabilir gelirinin, hane halkı büyüklüğü ve kompozisyonu dikkate alınarak hesaplanan eşdeğer hane halkı büyüklüğüne bölünmesi ile elde edilen eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert gelirine göre; en yüksek gelire sahip yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay, bir önceki yıla göre 0.7 puan artarak yüzde 47.2, en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun aldığı pay 0.1 puan artarak yüzde 6.2 oldu.
Buna göre; toplumun en zengin yüzde 20'sinin gelirinin, en yoksul yüzde 20'sinin gelirine oranı şeklinde hesaplanan P80/P20 oranı 7.6'dan 7.7'ye yükseldi. Gelir eşitsizliği bir önceki yıla göre 0.007 puan arttı.
Eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 50'si dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre, yoksulluk oranı bir önceki yıla göre 0.4 puanlık düşüş ile yüzde 14.3 olarak gerçekleşti. Medyan gelirin yüzde 60'ı dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre ise yoksulluk oranı bir önceki yıla göre 0.7 puan azalarak yüzde 21.2 oldu.
Hane halkı tiplerine göre eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 50'si dikkate alınarak hesaplanan yoksulluk oranlarına bakıldığında; tek kişilik hane halklarının yoksulluk oranının bir önceki yıla göre 0.8 puan artışla yüzde 8.9, bağımlı çocuğu olmayan hane halklarının yoksulluk oranının 0.8 puan düşüşle yüzde 4, bağımlı çocuğu olan hane halklarının yoksulluk oranının ise 0.2 puan düşüşle yüzde 17.9 olduğu görüldü.
OECD verilerine göre, Türkiye'de en zengin yüzde 10'luk kesim ile en yoksul yüzde 10 arasındaki gelir uçurumu tam 12.6 kat. Bu fark ile Türkiye, 34 OECD ülkesi arasında beşinci, Avrupa'nın ise en kötüsü durumunda.

Daha mutlu insanlar…

Özünde ekonomik verilere dayanan gelir dağılımı eşitsizliğinin ortaya çıkardığı olumsuz etkiler, sadece ekonomik alanla sınırlı kalmıyor. Araştırmalar, gelir dağılımının daha adil olduğu ülkelerde toplumun daha sağlıklı bir yapı sergilediğini ortaya koyuyor ve gelir dağılımındaki eşitsizliğin daha az olduğu ülkelerde insanların daha iyi, daha mutlu ve daha uzun yaşadıklarını vurguluyor.

Kaynakça

AKSU, Ömer (1993) "Gelir ve Servet Dağılımı", İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 3698.
ALKİN, Erdoğan (1995) "Türkiye'de Gelir Dağılımı", Yeni Türkiye, s. 141–144.
ÇALIŞKAN, Şadan (2010) "Türkiye'de Gelir Eşitsizliği ve Yoksulluk", Sosyal Siyaset Konferansları, Sayı: 59, 2010/2, s. 89–132.
ÇELİK, Aziz (2004) "AB Ülkeleri ve Türkiye'de Gelir Eşitsizliği: Piyasa Dağılımı–Yeniden Dağılım", Çalışma ve Toplum, 2004/3, s. 53–91.
http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-38635837
http://www.dw.com/tr/gelir-eşitsizliği-dünya-genelinde-arttı/a-41795614
http://www.tuik.gov.tr/MicroVeri/GYKA_Panel_2015/turkce/metaveri/tanim/gelir-daggiiliimii-essitsizlik-oelccuetleri/index.html
TÜİK (2016) "Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması-2016", 18 Eylül 2017

Asgari ücret desteğine devam

Asgari ücret müzakerelerinin odak noktasında, 2018'de kesileceği açıklanan 100 TL'lik asgari ücret desteğinin devam edebilmesi vardı. Hem işçi hem de işveren tarafı, zam miktarını etkileyebilen desteğin devamını talep edince, hükümet prim desteğini bu yıl da sürdürme kararı aldı. Asgari ücret ise yüzde 14.2 oranında arttı.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu toplantısı.

2017 yılında bin 404 lira olan asgari ücret 1 Ocak 2018'den itibaren yüzde 14.2 artışla brüt 2 bin 29 lira, net bin 603 lira oldu. İşçi ve işveren kesiminin istediği 100 lira asgari ücret desteği bu yıl da devam ediyor.

Doğrudan 6 milyona yakın çalışanı ilgilendiren asgari ücret için Asgari Ücret Tespit Komisyonu 1 Aralık 2017'den itibaren dört toplantı yaptı. 29 gün süren müzakere sürecinin ardından, işçilerin geçim koşulları ve 2018 yılı enflasyon hedefi gibi faktörler değerlendirilerek yeni asgari ücret belirlendi: Brüt 2 bin 29 TL, net bin 603 TL.

Buna göre; evli ve eşi çalışmayan asgari ücretli bir işçinin eline bin 633 TL, evli ve eşi çalışmayan bir çocuklu işçinin eline bin 656 TL, evli ve eşi çalışmayan iki çocuklu bir işçinin eline bin 679 TL, evli ve eşi çalışmayan üç çocuklu bir işçinin eline ise bin 709 TL geçiyor.

Asgari ücret, 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 39'uncu Maddesi gereğince iş sözleşmesi ile çalışan ve bu kanun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçiyi kapsıyor.

Talepler neydi?

Müzakere sürecinde işçi tarafını temsil eden Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Türk-İş) asgari ücretin 2018 yılında net bin 893 TL olmasını talep ederken, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (DİSK) asgari ücret talebi net 2 bin 300 TL olarak açıklandı. Görüşmelerde işveren tarafını temsil eden Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), "Türk-İş'in talebi Türkiye gerçeklerine uygun bir rakam değil" açıklamasını yaparak, yüzde 7 civarında bir zam önerdi. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Jülide Sarıeroğlu ise "Fedakarlık bekliyoruz" açıklamasını yaptı.

Asgari ücret desteği

Müzakerelerin önemli bir gündem maddesi ise asgari ücret desteğinin kesilecek olmasıydı. Zira 2016 yılında asgari ücretin yüzde 30 artırılarak net bin 300 TL'ye çıkartılması üzerine, işverenin yükünü azaltmak amacıyla brüt 2 bin 550 TL ve altında ücret alan işçiler için aylık 100 TL destek sağlanmış; bu bağlamda 2016'da 7 milyar 27 milyon TL'lik ödeme gerçekleştirilmişti.

2017 yılı için de brüt 3 bin 300 TL ve altında ücret alan işçiler için 100 TL asgari ücret desteği verilmiş; ilk 8 ayda 6 milyar 565 milyon TL asgari ücret desteği ödenmişti.

Maliye Bakanı Naci Ağbal, Sosyal Güvenlik Kanunu'na geçici maddeler ekleyerek yapılan asgari ücret desteğinin 1 Ocak 2018'den sonra verilmeyeceğini açıklamıştı.

Söz konusu desteğin kesilmesinin ücret maliyetlerini yüzde 6 artıracağı yorumları, 100 TL'lik bu desteği ücret pazarlığının odak noktasına oturttu. Görüşmeler sırasında hem Türk-İş hem de TİSK asgari ücrete yapılacak zam miktarını etkileme niteliğine sahip desteğin yeni yılda da devam etmesini talep etti. Neticede, talepleri değerlendiren hükümet, işverene asgari ücret desteğini 2018 yılında da devam ettirme kararı aldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, istihdamı teşvik etmek için asgari ücrete işveren teşviki uyguladıklarının altını çizerek, "15 yılda asgari ücreti yaklaşık 9 kat artırmış olduk. Hiçbir zaman da enflasyonun altına düşürmedik" dedi.

AK Parti Genel Başkanvekili ve Başbakan Binali Yıldırım da destek kararını, "İşverenlerimizin asgari ücret artışından dolayı işçi çıkarmaması için, zorluğa düşmemesi için prim desteği vereceğiz dedik. İşverene 2018'de de 100 lira her çalıştırdığı personel için destek verme kararı aldık" açıklamasında bulundu.

Başbakan Binali Yıldırım

Ek istihdamın nedeni teşvikler...

TİSK Genel Sekreteri Akansel Koç, desteği işveren camiası olarak memnuniyetle karşıladıklarını söylerken, geçen yıl sağlanan ek istihdamda teşviklerin etkili olduğunu vurguladı.

Desteğin 10 milyon çalışan ile yaklaşık 1.5 milyon işvereni ilgilendirdiğini belirten Koç, "İşçi kesiminin, bu desteğin sadece toplu iş sözleşmesi uygulanan işyerlerine uygulanması yönünde talepleri olmuştu. Biz de toplu sözleşme olan işyerlerinde bu rakamın 113 lira olarak uygulanmasını istiyorduk ama iki talep de dikkate alınmadı. Mevcutta 100 liralık asgari ücret desteği tüm iş yerlerinde uygulanacak" dedi.

TOBB: "Destek, rekabet için önemli"

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu, asgari ücretin enflasyon oranında arttığını söyleyerek, destek primlerinin devam etmesinin de işveren açısından önemli olduğunu dile getirdi.

Hisarcıklıoğlu, "Primlerin bu yıl da devam ediyor olmasından bizler çok memnunuz. Özel sektörün rekabet gücünün korunuyor olması lazım. Uluslararası arenada 160 milyar dolara çıkmış olan ihracatın gelecek yıl daha da artarak devam edebilmesi için rekabet gücümüzü koruyor olmamız lazım" diye konuştu.

DSO: "İşveren desteksiz omuzlayamaz"

Denizli Sanayi Odası (DSO) Yönetim Kurulu Başkanı Müjdat Keçeci, işverenin asgari ücretin maliyetini desteksiz omuzlayamayacağını ifade etti.

Keçeci, "İki seneden beri asgari ücretin yükselişi iş dünyasını düşündürüyor. Sanayici olarak bizler, üretmek, ihracat yapmak ile ilgili bir takım hesapları yapmak zorundayız. 2015 yılında bir asgari ücretin işverene maliyeti 1496.36 TL iken bugün 2 bin 384.66 TL oldu. 3 yılda yüzde 59'luk bir artıştan bahsediyoruz. Her sene olduğu gibi bu sene de altını çizerek söylüyorum. İşçimizin aldığı parada gözümüz yok. Keşke bu rakamlar daha yukarı çekilebilse ve işverenlerin zorlanmadan verebildiği, işçilerimizin daha refah yaşayabildiği rakamlar konuşulsa. Ancak ne yazık ki ülke gerçeğimiz bu değil" dedi.

"Destek kazanılmış bir hak"

Çalışma hayatı uzmanı Namık Tan ise 100 liralık desteğin işverenlerin ücret maliyetini önemli ölçüde düşürdüğüne dikkati çekti.

Tan, "Bugün işverene maliyeti 2 bin 88 lira olan asgari ücrette 100 liralık destek önemli bir rakam. Bu desteğin varlığı, son iki yılda asgari ücret pazarlıklarını da etkiliyor. Bugün asgari ücret desteği kazanılmış bir hak olarak görülüyor" diye konuştu.

YIL YIL ASGARİ ÜCRET

2018.....1603 TL
2017.....1404 TL
2016.....1300 TL
2015...1 Ocak-949TL; 1 Temmuz-1000 TL
2014...1 Ocak-846 TL; 1 Temmuz-891 TL
2013...1 Ocak-773 TL; 1 Temmuz-803 TL
2012...1 Ocak-701 TL; 1 Temmuz-739 TL
2011...1 Ocak-629 TL; 1 Temmuz-658 TL
2010...1 Ocak-576 TL; 1 Temmuz-599 TL
2009...1 Ocak-527 TL; 1 Temmuz-546 TL
2008...1 Ocak-481 TL; 1 Temmuz-503 TL

İşverene maliyeti (TL/Ay)
Asgari Ücret: 2.029,50 TL
SGK Primi: %15.5 (İşveren Payı) 314,57 TL
İşveren İşsizlik Sigorta Primi: %2, 40,59 TL
İşverene Toplam Maliyet: 2.384,66 TL

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Jülide Sarıeroğlu, Asgari Ücret Tespit Komisyonu toplantısında.

En önemli başlıklarıyla ILO ve McKinsey raporları

İSTİHDAM VE GELECEK SENARYOLARI

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün yeni bir raporuna göre, dünyanın birçok yerinde işsizlik ve insana yakışır iş açığı 2018 yılında da yüksek seviyede seyredecek. McKinsey Global Institute'un raporu ise işgücünün yakın gelecekte nasıl dönüşeceğini ortaya koyuyor. Rapora göre, 2030 yılına kadar 75 ila 375 milyon çalışan meslek değiştirmek zorunda kalacak.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) yeni raporu, düzelen küresel ekonomiyle beraber işgücünün artmasına rağmen, küresel işsizlik oranının 2018 yılında geçen yılki seviyede kalacağını ortaya koyuyor. "Dünyada İstihdam ve Sosyal Görünüm: Eğilimler 2018" başlıklı rapora göre, 2016 yılındaki artıştan sonra küresel işsizlik oranı sabitleniyor. İşsizliğin 2017 yılında yüzde 5.6 oranına ulaşması ve toplam işsiz sayısının 192 milyonu aşması bekleniyor.

2017 yılında beklenenden daha güçlü bir ekonomik büyüme kaydedilmesine rağmen, küresel ekonominin uzun vadeli görünümü mütevazı düzeyde kaldı. Rapor, 2017 ve 2018 yılları arasındaki pozitif eğilimi, esas olarak gelişmiş ülkelerde işgücü piyasalarının güçlü performansına bağlıyor. Gelişmiş ülkelerde işsizlik oranının ilave yüzde 0.2 puan düşüş ile 2018 yılında yüzde 5.5 olacağı, yani kriz öncesi seviyeye gerileyeceği tahmin ediliyor.

İşsizlik, Güvencesiz İstihdam ve Çalışanların Yoksulluğu

Eğilimler ve Beklentiler, 2007-19

Ülke/Bölge	İşsizlik Oranı 2007-19 (yüzde)				İşsiz Sayısı 2017-19 (milyon kişi)		
	2007-16	2017	2018	2019	2017	2018	2019
DÜNYA		**5.6**	**5.5**	**5.5**	**192.7**	**192.3**	**193.6**
Gelişmiş ülkeler		5.7	5.5	5.4	34.1	32.8	32.4
Yükselen ülkeler		5.6	5.5	5.5	143.0	143.4	144.6
Gelişmekte olan ülkeler		5.3	5.3	5.3	15.6	16.1	16.6
	Güvencesiz istihdam oranı 2007-19 (yüzde)				**Güvencesiz istihdam 2017-19 (milyon kişi)**		
	2007-16	2017	2018	2019	2017	2018	2019
DÜNYA		**42.5**	**42.6**	**42.7**	**1391.3**	**1409.0**	**1426.4**
Gelişmiş ülkeler		10.0	9.9	9.9	56.7	56.5	56.3
Yükselen ülkeler		46.2	46.2	46.3	1122.8	1134.0	1144.8
Gelişmekte olan ülkeler		76.5	76.4	76.4	211.8	218.5	225.3
	Çalışanların aşırı yoksulluk oranı 2007-19 (yüzde)				**Çalışan aşırı yoksul sayısı 2017-19 (milyon kişi)**		
	2007-16	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Yükselen ve gelişmekte olan ülkeler toplamı		**11.2**	**10.7**	**10.2**	**300.9**	**290.8**	**281.2**
Yükselen ülkeler		7.7	7.2	6.7	186.8	176.2	166.4
Gelişmekte olan ülkeler		41.2	40.1	38.9	114.1	114.6	114.9

KAYNAK: ILO EĞİLİMLER EKONOMİK MODELLER, 2017 KASIM

Buna karşın istihdam artışının, yükselen ve gelişmekte olan ülkelerdeki işgücü artışının gerisinde kalması, ancak yine de 2016'ya göre iyiye gitmesi bekleniyor.

"Küresel işsizlik sabitlenmiş olmakla birlikte, insana yakışır iş açığı yaygınlığını koruyor, küresel ekonomi halen yeterli istihdam yaratmıyor" diyen ILO Genel Müdürü Guy Ryder, çalışanların iş kalitesini artırmak ve ekonomik büyümenin kazanımlarının adil biçimde paylaşılmasını sağlamak için ilave çaba gerektiğinin altını çiziyor.

Güvencesiz istihdam artıyor

Rapor, güvencesiz istihdamın azalışında geçmişte kaydedilen önemli ilerlemelerin 2012 yılından bu yana durduğunu vurguluyor. Bu, 2017 yılında yaklaşık 1.4 milyar işçinin güvencesiz işlerde çalıştığı ve 2019 yılına kadar 35 milyon kişinin daha onlara katılacağı anlamına geliyor. Gelişmekte olan ülkelerde güvencesiz istihdam her dört işçiden üçünü etkiliyor.

Nispeten olumlu bir durum olarak, rapor, çalışan yoksulluğunun yükselen ekonomilerde azalmaya devam ettiğini, çalışan aşırı yoksul sayısının 2018'de 176 milyona ulaşmasının beklendiğini, yani tüm çalışanların yüzde 7.2'si düzeyinde olacağını belirtiyor.

Raporun başyazarı ILO ekonomisti Stefan Kühn, "Gelişmekte olan ülkelerde ise çalışan yoksulluğunu azaltmada kaydedilen ilerleme, işgücü artışını karşılamada çok yavaş kalıyor. Çalışan aşırı yoksul sayısının gelecek yıllarda inatla 114 milyonun üzerinde kalması, 2018 yılında tüm çalışanların yüzde 40'ını etkilemesi bekleniyor" yorumunda bulunuyor.

Ayrıca, kadınların işgücüne katılım oranlarının erkeklerin çok altında seyrettiği vurgulanan raporda, çalışma hayatında kadınlara, erkeklere nazaran daha düşük nitelikte işler ve daha düşük ücret verildiği de belirtiliyor.

ILO raporuna göre, küresel işgücü artışı, sayısı hızla artan emeklilere yapılacak ödemeleri karşılamaya yetmeyecek.

Gelecekte baskılar artacak

ILO raporunda, istihdamın sektörel bileşimindeki değişimler de incelendi. Buna göre, hizmet sektöründeki işler gelecekteki istihdam artışının lokomotifi olacak. Tarım ve imalat sanayiinde istihdam ise azalmaya devam edecek. Ancak hem tarım hem de hizmet sektöründe güvencesiz ve kayıtdışı istihdam yaygın. Bu nedenle, sektörler arasında tahmin edilen istihdam değişimleri, hizmet sektöründe iş kalitesi ve verimliliği artıracak güçlü politikalar olmadığı sürece, insana yakışır iş açığını azaltmada sınırlı etki yaratabilecek.

Rapor ayrıca, nüfus yaşlanmasının etkisini de irdeliyor. Küresel işgücü artışının, sayısı hızla artan emeklilere yapılacak ödemeleri karşılamaya yetmeyeceğini gösteriyor.

Çalışanların ortalama yaşının 2017 yılındaki 40'ın hemen altından, 2030 yılında 41'in üzerine çıkacağı tahmin ediliyor.

"Artan emekli sayısının emeklilik sisteminde yaratacağı zorluğun yanında, gittikçe yaşlanan işgücünün de işgücü piyasalarını doğrudan etkilemesi olasıdır. Yaşlanma, verimliliği düşürebilir ve ekonomik şoklar sonrasında işgücü piyasası uyumunu yavaşlatabilir" diyor ILO Araştırma Bölümü Direktörü Sangheon Lee.

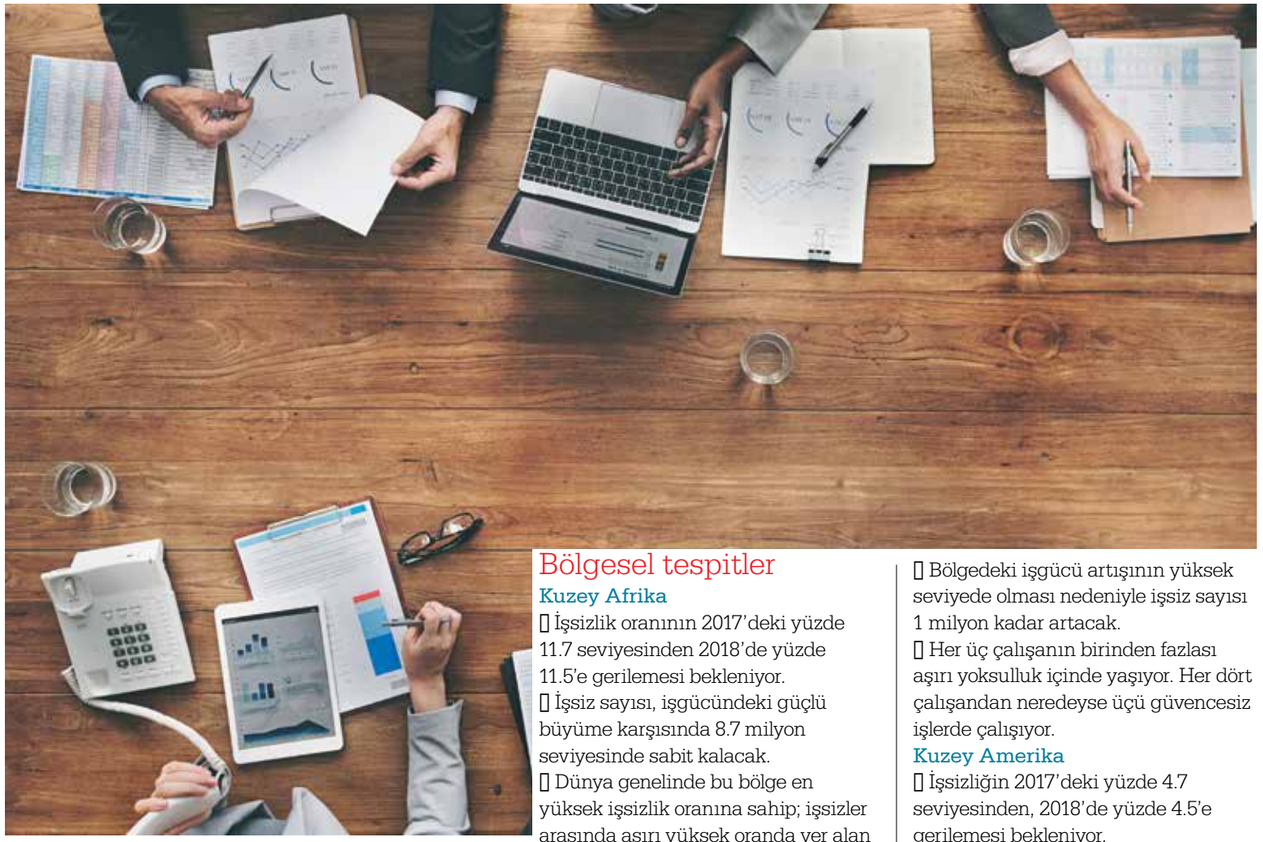

Bölgesel tespitler

Kuzey Afrika

- İşsizlik oranının 2017'deki yüzde 11.7 seviyesinden 2018'de yüzde 11.5'e gerilemesi bekleniyor.
- İşsiz sayısı, işgücündeki güçlü büyüme karşısında 8.7 milyon seviyesinde sabit kalacak.
- Dünya genelinde bu bölge en yüksek işsizlik oranına sahip; işsizler arasında aşırı yüksek oranda yer alan genç ve kadın istihdamındaki büyük açıklar işsizlik oranını artırıyor.

Sahraaltı Afrika

- İşsizlik oranının temelde değişmeden yüzde 7.2 olması bekleniyor.
- Bölgedeki işgücü artışının yüksek seviyede olması nedeniyle işsiz sayısı 1 milyon kadar artacak.
- Her üç çalışanın birinden fazlası aşırı yoksulluk içinde yaşıyor. Her dört çalışandan neredeyse üçü güvencesiz işlerde çalışıyor.

Kuzey Amerika

- İşsizliğin 2017'deki yüzde 4.7 seviyesinden, 2018'de yüzde 4.5'e gerilemesi bekleniyor.
- Buna neden olarak hem Kanada hem de ABD'de işsizlik oranlarının düşmesi gösterilebilir.

Latin Amerika ve Karayipler

- İşsizlik oranının marjinal seviyede düşerek, 2017 yılındaki yüzde 8.2'den 2019 yılına kadar yüzde 7.7'ye gerilemesi öngörülüyor.
- Bölgede işsizlik oranının 2014 yılında yüzde 6.1 gibi düşük bir seviyede olduğu dikkate alındığında, bölgenin geçmiş yıllardaki istihdam kayıplarından tam olarak düze çıkmaktan uzak olduğu görülüyor.

Arap devletleri

- İşgücü piyasası koşullarının nispeten istikrarlı olması bekleniyor; bölgede işsizlik oranının biraz düşerek 2018 yılında yüzde 8.3 seviyesine gerileyeceği, daha sonra 2019'da yükseleceği tahmin ediliyor.
- Sonuç olarak, 2018 yılında yaklaşık 5 milyon kişi işsiz olacak; bölgedeki işgücünün yalnızca yüzde 16'sı kadın iken, işsiz sayısının yaklaşık üçte birini kadınlar oluşturuyor.

Asya ve Pasifik

- İşsizliğin uluslararası standartlara göre düşük seviyede kalmaya devam etmesi ve yüzde 4.2 oranında sabit kalması bekleniyor. Bunun nedeni, bölgenin hızlı biçimde istihdam yaratmaya devam etmesi.
- 2017 ile 2019 yılları arasında istihdam edilen kişi sayısının 23 milyon kadar artması tahmin ediliyor.
- Güvencesiz istihdam, bölgedeki tüm işçilerin neredeyse yarısını, 900 milyonu aşkın insanı etkiliyor.

Kuzey, Güney ve Batı Avrupa

- Beklenenden daha iyi seyreden ekonomik faaliyetler sayesinde, işsizlik oranının 2016 yılındaki yüzde 9.2 seviyesinden, 2017'de yüzde 8.5

Dünyada İşgücünün Bölgelere Göre Dağılımı *1990 ve 2030 (yüzde)*

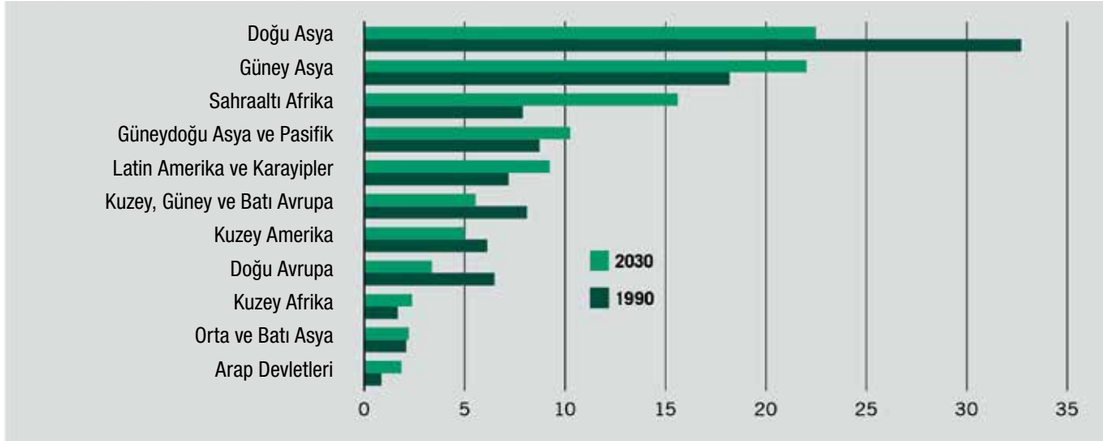

KAYNAK: ILO EĞİLİMLER EKONOMİK MODELLER, 2017 KASIM

seviyesine gerilemesi tahmin ediliyor. Bu rakam, 2008'den bu yana en düşük oran.

- İşsizlik oranlarındaki en büyük düşüşlerin, yüzde 2 puan seviyesinde olmak üzere, İspanya ve Yunanistan'da görülmesi bekleniyor (2018 yılında sırasıyla yüzde 15.4 ve yüzde 19.5).
- İşsizlik oranı 2018 yılında İtalya, İrlanda ve Portekiz'de de gerilemeye devam edecek. Ancak 2015-17 dönemine göre daha az gerileme olacak.
- İşsizliğin Fransa ve İngiltere'de sabit kalması, İngiltere'de ise 2019'da biraz yükselmesi bekleniyor.

Doğu Avrupa

- Ekonomik büyüme önemli ilerleme kaydederken işsizlik oranının az bir seviyede gerilemesi, 2017 yılındaki yüzde 5.5 düzeyinden 2018 yılında yüzde 5.3'e düşmesi bekleniyor.
- Bu düşüş, Polonya, Ukrayna ve Slovakya gibi ülkelerde azalan işsizlik oranlarını yansıtıyor; ancak bu azalış beklentisinin bir kısmını, Çek Cumhuriyeti'nde beklenen işsizlik artışı yok ediyor.

Orta ve Batı Asya

- Ekonomik büyümedeki nispeten güçlü ilerleme, işsizliğin azalmasına sadece kısmen katkı sağlıyor. Bölgedeki işsizliğin 2018 ve 2019'da yüzde 8.6 civarında seyretmesi bekleniyor.
- Güvencesiz istihdam yüksek seviyede seyretmeye, 2017'de işçilerin yüzde 30'dan fazlasını etkilemeye devam ediyor. Ancak 2018 ve 2019 döneminde biraz azalması bekleniyor (yüzde 0.6 puan).

İstihdamdaki değişim geleceği nasıl etkiler?

Yapısal değişim süreci, üretim faktörlerinin, geleneksel faaliyetlerden (örneğin; tarım ve düşük katma değerli imalat) modern faaliyetlere (yüksek katma değerli imalat ve hizmetler gibi) yavaş yavaş değişimi olarak tanımlanıyor.

Bu süreç, şehirleşme ve nüfusun yaşlanması gibi diğer uzun vadeli demografik eğilimlerle birlikte ekonomik büyümeye eşlik eden temel olgulardan birini oluşturuyor.

Yapısal değişimin yaşam standartlarında geniş çaplı ve hızlı bir iyileşme sağlaması, daha fazla ve daha iyi işler yaratma potansiyeline bağlı. Örneğin, istihdam yoğunluğu çok düşük olan madencilik sanayiinin büyümesine dayalı yapısal değişim, gelişmekte olan birçok ülkede ilave üretken iş olanakları sağlayamadı. Benzer şekilde; bazı yükselen ekonomilerde, özellikle Hindistan'da, son yıllarda bilişim ve iletişim hizmetlerinin hızlı büyümesi, nüfusun büyük bir çoğunluğu için yeterli istihdam olanakları oluşturmadı. Ayrıca, gelişmiş ülkelerde, yakın zamanda, imalatta düşük ücretli işlerden hizmet sektöründe beceri gerektiren işlere geçiş, yüksek beceri sahibi çalışanlara faydalı oldu, gerekli beceriye sahip olmayanlar ise geride kaldı. Bu nedenle, yeni yaratılan işlerin gerektirdiği beceri profili ve çalışanların büyüyen sektörlere tam olarak entegre olmak için gerekli özelliklere ne derecede sahip oldukları, yapısal değişimin işgücü piyasası açısından sonuçlarını belirlemede kritik öneme sahip.

Sanayide istihdam ne durumda?

İnşaat, imalat, madencilik, taş ocakçılığı dahil olmak üzere sanayi sektörleri, 2017 yılında alt-orta gelir seviyesindeki ülkelerde ve gelişmiş ülkelerde toplam istihdamın yaklaşık yüzde 22'sini, gelişmekte olan ülkelerde ise sadece yüzde 10'unu oluşturdu. Buna karşın, üst-orta gelir seviyesindeki ülkelerde işgücünün yüzde 26'sı sanayi sektörlerinde istihdam edildi.

İmalat sanayii, sanayi sektörleri arasında istihdam açısından en önemli sektör. Üst-orta gelir seviyesindeki ülkelerde toplam istihdamın yüzde 16'sını, alt-orta gelir seviyesindeki ülkelerde yüzde 12'sini, gelişmiş ülkelerde yüzde 13'ünü ve gelişmekte olan ülkelerde ise yüzde 6'sını oluşturuyor.

İmalat sanayiinde istihdamın payı, son 20 yıllık dönemde gelişmiş ülkelerde yüzde 5 düşüş kaydetti ve 2025 yılına kadar yüzde 1 oranında daha düşmesi bekleniyor. Üst-orta gelir seviyesindeki ülkelerde aynı dönemde daha yüksek oranda (yüzde 6) düşüş yaşandı ve 2025 yılına kadar yüzde 2 oranında bir düşüş daha bekleniyor. Gelişmekte olan ülkeler ve üst-orta gelir seviyesindeki ülkelerde ise sanayisizleşmenin işaretleri görülüyor, bu nedenle imalat sanayiinde istihdam paylarında artış öngörülmüyor. İmalat sanayiinde uzmanlaşma için gerekli kabiliyetlerin geliştirilmesi önem taşıyor. Sektörde gelişen teknolojiye uyum, rekabetin yoğunlaşması ve yüksek beceri gerekliliği, gelişmekte olan ülkelerin ve alt-orta gelir seviyesindeki ülkelerin dünya pazarlarında rekabet edebilmesini gittikçe daha zorlaştırıyor.

Otomasyon çağında işgücü dönüşümü

McKinsey Global Institute'un "Kaybedilen İşler, Kazanılan İşler: Otomasyon Çağında İşgücü Dönüşümü" başlıklı araştırma raporunda, 2030 yılına kadar otomatikleştirilebilecek işler ve aynı dönemde oluşturulabilecek yeni işler incelendi. Geçmişten örnekler ele alınıp, geleceğe yönelik senaryoların geliştirildiği araştırmada, işgücü dönüşümüne dair temel tespitlere yer verildi. Raporda yer alan tespitlere göre, yapay zekâ ve robot teknolojisi dahil olmak üzere otomasyon teknolojileri, verimliliği ve ekonomik büyümeyi artırarak, tüketiciler, iş dünyası ve ekonomiler için önemli faydalar sağlayacak. Bu teknolojilerin ne ölçüde işçilerin yerine geçeceği ise teknolojinin gelişme ve uyum hızına, ekonomik büyümeye ve işe olan talepteki büyümeye bağlı.

Araştırma kapsamında geliştirilen senaryolara göre, 2030 yılına kadar 75 ila 375 milyon çalışan, yani dünyadaki toplam işgücünün yüzde 3 ila yüzde 14'ü, meslek değiştirmek zorunda kalacak. Ayrıca, tüm çalışanların gelişmelere uyum sağlaması gerekecek. Bunun için de daha yüksek seviyede eğitim almaları veya otomasyon uygulamalarının nispeten zor olduğu alanlarda sosyal ve duygusal beceri, yaratıcılık, yüksek seviyede kavrama kabiliyeti gerektirecek faaliyetlere daha fazla zaman harcamaları gerekecek.

Bu gelişmelerden iyi sonuçlar alabilmek için, politika üreticilerin ve iş dünyası liderlerinin otomasyonun faydalarını benimsemesi ve aynı zamanda bu teknolojilerin yol açacağı işgücü dönüşümünü iyi yönetmeleri gerekiyor. Talepte güçlü bir artış ve ekonomide dinamizm sağlanması öncelik oluşturuyor. Zira büyümeyen ekonomiler istihdamda artış sağlayamıyor.

Bu süreçte çalışanların da eğitimi şart, ancak bu sayede işgücü dinamizmi artırılacak ve çalışanların yeni işlerde istihdamı mümkün olabilecek. Bu değişimler mevcut öğretim modellerini, işgücü eğitim modellerini ve iş dünyasının yaklaşımını beceri geliştirmeye yöneltecek. Diğer bir öncelik de otomasyondan olumsuz etkilenen çalışanlar için gelir desteği sağlamak ve dönüşüm sürecini güçlendirmek olacak.

Sektörlerin İstihdam Payında Değişim Projeksiyonu, 2017-25

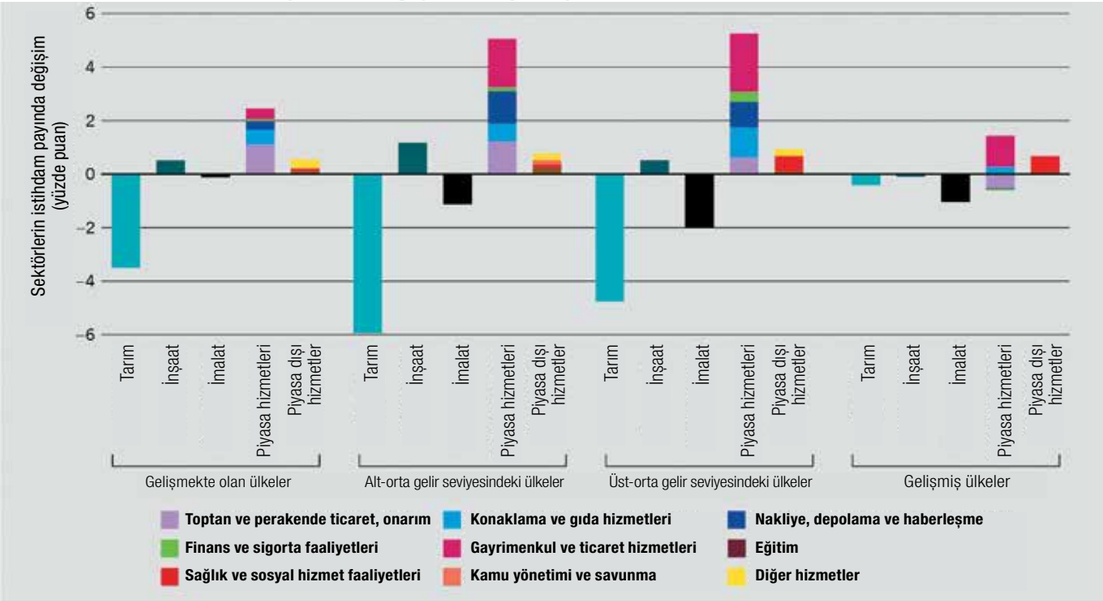

Otomasyonun etkisi

Ülkelerin gelir seviyesi, nüfus yapısı ve sanayi yapısına göre değişmektedir

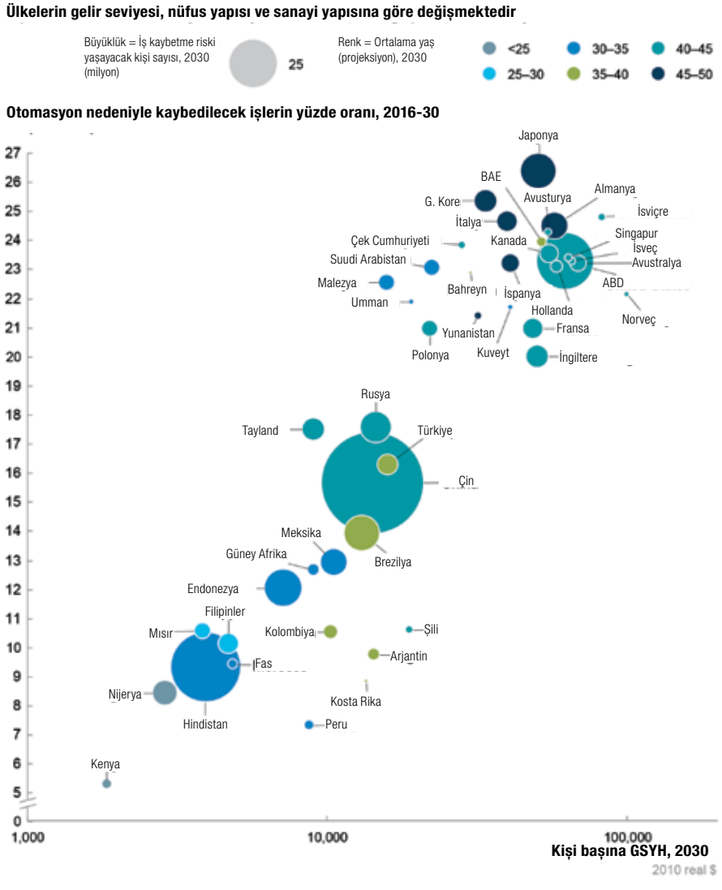

PAMUKTA "1 milyon ton üretim" artık hayal değil

2016'nın ardından 2017'de de pamukta son derece iyi bir dönemi ardında bırakan Türkiye, 2018'e de pozitif beklentilerle başladı. Pamuk politikalarında izlenen adımlardan sapma olmazsa, çiftçinin pamuk ekmeye devam etmesi bekleniyor. Ancak uzmanlar bu kritik dönemeçte iki konuda uyarıyor: "Tarımda planlama için destekler en az 3 yıllık açıklansın ve pamuk 'stratejik ürün' ilan edilsin."

2018 yılında da 2017'de olduğu gibi pamuk üretimi için 80 kuruş/kilogram destekleme açıklandı. Üreticinin en az enflasyon düzeyinde korunması gerektiği vurgusu, sektörün uzmanlarınca yıllardır dillendiriliyor. Zira üreticinin pamuk gibi stratejik bir ürünü ekmekten vazgeçme olasılığı endişe veriyor. Son olarak, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 2018 yılında yapılacak tarımsal desteklemelere ilişkin kararı Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, 2018'de ödenecek ürün bazında mazot desteğinde en yüksek ödeme pamuğa yapılıyor. Bu ürünü üreten çiftçilere dekar başına 40 lira mazot, 4 lira gübre desteği verilecek.

2017'de Türkiye pamuk rekoltesinin 900 bin tona yakın gerçekleşmesi beklenirken, 2018'de, ekim alanlarındaki yüzde 15'lik bir artışla bile "1 milyon ton üretim" hedefine ulaşılabileceği dile getiriliyor. Bu noktada pamuğun, "stratejik ürün" olarak tanımlanması vurgusu da yapılıyor. 2023 hedeflerindeki tekstil rakamlarına göre pamuk üretimine baktığımızda, en az 2.5 milyon ton lif pamuk üretmemiz gerekiyor. Yani 721 bin hektar alanda üretime kavuşabilirsek, 1.4 milyon ton üretimin yakalanabileceği dile getiriliyor. Ancak 1 milyon tona ulaşmanın bile başarı olarak görüldüğü günümüzde, halen bu hedefin uzağında olduğumuzu da belirtmek gerek.

Son yıllardaki en önemli büyüme

Türk pamuğu 2017'de rekolte açısından son yılların en önemli büyümesini gerçekleştirdi. 2016 yılında pamuk fiyatlarının ve destekleme primlerinin çiftçiyi memnun etmesiyle Türkiye'de pamuk ekim sahaları yüzde 20 artış kaydetti. Ege Bölgesi'nde muhtelif sebeplerle verimler beklendiği gibi gerçekleşmemiş olsa da, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde verimlerin tatmin edici seviyelere ulaştığını belirten İyi Pamuk Uygulamaları Derneği (İPUD) Yönetim Kurulu Başkanı Leon Piçon, 2017'de 900 bin tona yakın pamuk rekoltesi beklendiği bilgisini veriyor.

"2016'nın son çeyreğinde ülkemizdeki ekonomik koşullarla ilgili karamsar görünüm hâkimdi. 2017 pamuk sezonuna ise ekonomik beklentiler yönünden nispeten daha dengeli bir ortamda girildi. 2017 yılının son çeyreğinde gerçekleşen hasat süreci boyunca Türk sanayicilerinin pamuğa olan güçlü talebi mevsimsel fiyat baskısının oluşmasına müsaade etmedi" diyen Piçon, netice itibariyle 2016 ile karşılaştırıldığında 2017'nin çiftçiler için çok daha iyi neticeler verdiğini dile getiriyor.

2016'da pamuk fiyatlarının ve destekleme primlerinin çiftçiyi memnun etmesiyle pamuk ekim sahaları yüzde 20 arttı.

Türkiye'de Better Cotton Üretimi	2013	2014	2015	2016	2017 (tahmini)
Üretim alanı (hektar)	7.237	12.712	13.041	15.651	20.765
Çiftçi sayısı	278	534	441	342	830
Kütlü üretimi (ton)	34.517	60.445	60.680	77.999	116.492
Kütlü üretiminin lif karşılığı (ton)	14.443	22.969	23.058	29.639	45.430

Destekler 3 ila 5 yıl arasında değişmeli

2017 yılında olduğu gibi 2018'de de pamuk üretimi için 80 kuruş/kilogram destekleme açıklandı. Kendilerinin her fırsatta üreticinin en az enflasyon düzeyinde korunmasından yana olduklarını dile getiren İzmir Ticaret Borsası Meclis Başkanı Barış Kocagöz, aksi takdirde üreticinin üretimden vazgeçerek üretimi kolay, Türkiye için de katma değeri düşük ürünlere yöneldiğini söylüyor.

"Bunun yanında destekleme belirlemede, politika anlamında, en az üç yıllık, mümkünse beş yıllık açıklanmasının çok yararlı olacağına inanıyoruz. Bu aslında tüm tarım ürünleri için geçerli. Üretici, ancak beş yıllık plan dahilinde önünü görebilirse, ülke olarak tarımda planlama yapabilmemiz mümkün olacaktır" diyen Kocagöz, üreticinin pamuk ekmediğinde, üretimi daha az emeğe dayalı ve üretimi ucuz ürünler ektiğini yineliyor. Kocagöz, "O zaman da hem ülke olarak en önemli sektörümüz olan tekstile hammadde anlamında dışa bağımlılık başlıyor hem de diğer ürünlerin fazla üretimi ile pazarlama sıkıntıları baş gösteriyor" şeklinde konuşuyor.

Üretici pamuk ekmediğinde, üretimi daha az emeğe dayalı ve üretimi ucuz ürünlere yöneliyor.

Türkiye'de Pamuk Üretimi	2012/13	2013/4	2014/5	2015/6	2016/17 (tahmini)
Ekim alanı (bin hektar)	488	451	468	434	415
Kütlü üretimi (bin ton)	2.320	2.250	2.349	1944	1989
Kütlü verimi (kg/da)	475	499	502	448	479
Lif üretimi (bin ton))	858	878	846	738	756
Lif verimi (kg/da)	176	195	181	170	180

Şanlıurfa'da fiyat artıyor

Türkiye'de pamuğun yüzde 45'inin üretildiği Şanlıurfa'da çiftçilerin adeta altın yıllarını yaşadıklarını anlatan Şanlıurfa Ziraat Odası Başkanı Ahmet Eyyüpoğlu, bu yıl elde edilen pamuğun kalitesi ve rekoltesinin çok iyi olduğunu belirtirken, fiyatlandırma için oluşturulan komisyon sayesinde çiftçinin kazandığını da kaydediyor.

"Pamuk bu coğrafyada işsizliği önleyen en önemli ürün. Fabrikaya götürülmesinden tekstilde kullanılmasına kadar birçok alanda vatandaşa iş imkânı sağlıyor. Geçen yıl 1.80 TL olan pamuk fiyatı bu yıl 2.80 TL civarında seyrediyor. Bu yılki fiyatlandırmamızı ziraat odası başkanları, çırçır fabrikası sahipleri, ticaret borsamız ve tüccarlardan oluşan komisyonumuzda

EĞER TÜM PAMUK TALEBİ YERLİ ÜRETİM İLE KARŞILANSAYDI...

2016-17 sezonunda, Uluslararası Pamuk İstişare Kurulu (ICAC) Genel Kurulu toplantısında sunulan Türkiye Ülke Raporu'na göre ve tahmini değerler ile pamuk üretimi 756 bin ton, pamuk ithalatı 693 bin ton, pamuk ihracatı 164 bin ton ve pamuk tüketimi ise 1 milyon 450 bin ton olarak gerçekleşti.

Mevcut verilerle, ülkemiz tekstil sanayiinin ithalata ihtiyaç duymayacak şekilde tüm pamuk talebi yerli üretim ile karşılanacak olursa, toplam pamuk üretimimiz 1 milyon 500 bin tonu bulacak ve yaklaşık 700 bin ton pamuk ithalatı gerçekleşmeyecek. 700 bin ton pamuk ithalatının değeri, ortalama birim fiyat 1.5 dolar/kg alınırsa, 1 milyar 50 milyon dolar ve ithalatın gerçekleşmemesi, bu tutarda dövizin ülkede kalması anlamına geliyor.

Diğer taraftan, pamuk üretimini teşvik etmek için devletin pamuk üreticisine 2017'de sağladığı destekleme primi kilogram başına 80 kuruş. 700 bin ton pamuğun ithal edilmeyip yurtiçinde üretildiğini varsayacak olursak, 700 bin ton pamuk için 560 milyon TL ve dolar olarak ortalama 3.0 dolar/TL pariteye göre 186 milyon dolar destekleme primi ödeneceği hesaplanabilir.

Dolayısıyla, Türk tekstil sanayiinin tüm pamuk talebinin yerli üretim ile karşılanacağı bir dönüşüm gerçekleştiğinde, 700 bin ton fazla pamuk üretimi yapılması ve bunun için 186 milyon dolar destekleme primi ödenmesi ile 1 milyar 50 milyon dolar tutarında dövizin ülkemizde kalması sağlanacaktır.

Bu durum, hammaddede dışa bağımlılığımızı azaltmanın yanı sıra ülkemiz ekonomik dengesine katkıda bulunacaktır.

Pamuk, ülkemiz coğrafyasında iyi kalitede mahsul sağlanabilen stratejik bir ürün. Tekstil sanayiimiz için de temel hammaddelerden birini oluşturuyor. Ülkemiz tekstil üretimine yetecek kadar pamuk üretmek ülke hedefimiz olmalı. Aynı zamanda, dünya piyasalarında dönemsel olarak yüksek talep gören pamuk, ihracat ürünü olarak da değerlendiriliyor. ABD ve Mısır gibi pamuk üretimi ve ihracatında öne çıkan ülkeler buna örnek oluşturuyor. Pamuk üretimimizin hem yurtiçi talebi karşılayacak hem de ihracat pazarlarını hedefleyecek şekilde artırılması için politikalar geliştirilmesi önem taşıyor.

günlük olarak değerlendirdik" diyen Eyyüpoğlu, böylelikle herkesin görüşünü alarak makul fiyatlandırmaya gittiklerini, bundan da en çok çiftçinin kazandığını belirtiyor. Zira fiyatın artması bölgenin ekonomisini olumlu yönde etkiliyor.

Eyyüpoğlu, 2 milyon 800 bin dönüm alanda pamuk ekiminden 1 milyon 300 bin ton pamuk beklediklerinin altını çiziyor.

Ürün istenilen kalitede

Elde edilen pamuğun istenilen kalitede olduğunu söyleyen İzmir Ticaret Borsası Meclis Başkanı Kocagöz, çok kaliteli pamuk üretebilen bir coğrafyamız olduğunu, ancak pamuğun düzgün işlenerek lif pamuk haline getirilmesinde bazı işletmelerin kaliteden ödün verdiğini belirtiyor.

"Bu nedenle kötü iklim şartlarında hasat edilen ürünler, işletme yüzünden kalitesi düşük olabiliyor. Bu da hiç doğru değil. Bu yüzden kaliteli ürün üreten işletmeler de bunun teşviğini piyasadan görememiş oluyor. İşletmelere standart getirip ilgili bakanlığının sıkı kontrol etmesi ile bu işletmelerin disipline edilmesinin gereğini her fırsatta yetkililere öneriyoruz" diyen Kocagöz, zira bu işletmelerin hem o bölgenin hem de Türkiye'nin pamuk kalitesini düşürmüş oldukları uyarısını yapıyor.

"1 milyon ton" hayal değil

2018 yılının dünya genelinde ekonomik canlanmanın ve ticaretin artmaya devam edeceği bir yıl olarak göründüğünü ifade eden İPUD Yönetim Kurulu Başkanı Leon Piçon, buna bağlı olarak küresel pamuk talebindeki canlılığın da giderek artacağı kanaatinin yaygın olduğuna dikkat çekiyor. "Mevcut piyasa dinamiklerinin neticesinde pamuk fiyatlarındaki artışın devam edeceği varsayıldığında, Türkiye'deki pamuk ekim sahalarının artmaya devam etmesi beklenmeli" diyen Piçon, mevcut şartlar altında Türkiye'deki pamuk ekim sahalarının yüzde 10 artması halinde bile "1 milyon ton üretim" hedefinin gerçekleşmesinin mümkün olduğunu ifade ediyor.

2018 yılı için pamukta fiyatların üreticiyi memnun etmeye devam edeceğini belirten Barış Kocagöz de ekim alanlarının artmaya devam edebilmesi için son yıllarda pamuk üretimi adına doğru adımlar atan Tarım Bakanlığı'nın bu doğru adımlara devam etmesi gerektiğini söylüyor. "Eğer bu doğru çizgiden bir sapma olmazsa bu yıl için de yüzde 15 kadar bir ekili alan artışı bekleyebiliriz. Bu da yaklaşık 570 bin hektarlara çıkan bir ekili alana sahip olmak anlamına geliyor" diyen Kocagöz, iklim de uygun giderse 2018'de 960 bin tonlara ulaşılabileceğini kaydediyor.

BARIŞ KOCAGÖZ / İZMİR TİCARET BORSASI MECLİS BAŞKANI

Pamuk 'stratejik ürün' ilan edilmeli

Değerini en az 20 kat kadar artırdıktan ve bu kadar kişiye istihdam sağladıktan sonra cari açığımızı da olumlu etkileyip ihracat olarak değerlendirdiğimiz bir ürünü üretmek varken diğer ürünlere kaçmak, ülkemiz menfaatleri adına bence doğru strateji değil. Zaten bu nedenle pamuğun "stratejik ürün" ilan edilmesini ve buna göre politikalarının üretilmesini yıllardır öneriyoruz. Pamukta fiyatlara gelince... Rekolte artışı yüzünden hasat aylarında dünya fiyatlarına göre suni anlamda düşük fiyatlar oluyor. Lisanslı depoculuk ile bu suni dalgalanmalar biraz önlenmiş olsa da Türk pamuk fiyatları hâlâ dünyadaki eşdeğer kalitelerinin altında. Örneğin; Ege pamuğu şu an için 50 kuruşa yakın ve dünya pamuğunun altında. Dolayısıyla bu ara kapanana dek fiyat yükselebilir. Ancak devamında dünya fiyatlarının hareketi önemli olacaktır. Şahsen dünya fiyatlarının da gerilemesini beklemiyorum.

AHMET EYYÜPOĞLU / ŞANLIURFA ZİRAAT ODASI BAŞKANI

Pamuğun yüzde 45'ini biz üretiyoruz

Geçtiğimiz yıllarda pamuğun belli bir taban fiyatını belirleyemiyorduk, bu yüzden mağduriyetler yaşanıyordu. 2017'de oluşturulan komisyon ile her kesimin mağduriyeti giderilmeye çalışıldı. Türk pamuğunun yüzde 45'ini üreten bir kent pamuk fiyatlarının belirlenmesinde en etkili rolü almalı. Bundan sonraki yıllarda bu yöndeki çalışmalarımıza ağırlık vereceğiz. Fiyatlandırmalarda ürün maliyetleri, dövizdeki durum ve dünya piyasalarında pamuk varlığını göz önüne alarak, kararlarımızı alacağız. Şu anda GAP'ta daha fazla ilerlemenin kaydedilmesini bekliyoruz. Sulu tarımla birlikte hem ürün desenimiz artıyor hem de pamuk ekim alanlarımız. Dünya piyasalarında ekonomik değer olarak stratejik öneme sahip pamuk için GAP tamamlanırsa pamuğun yüzde 80'inin Şanlıurfa'da üretileceğine inanıyorum. Ayrıca 2017 yılı için açıklanan destekleme rakamları pamuk ekim alanlarını artırdı. Tahminimize göre 2017'de 800 bin dekar alanda pamuk ekim alanlarında artış yaşandı. Tarımda Türkiye'yi doyurmaya adayız ve hazırız.

LEON PİÇON / İYİ PAMUK UYGULAMALARI DERNEĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Better Cotton'da hedef toplamın yüzde 20'si

Dünyada geniş kabul görmüş olan sürdürülebilir pamuk üretimi standardı olan 'Better Cotton' (İyi Pamuk) lisanslı pamuk üretimi 2013 yılından bu yana Türkiye'de de gerçekleştiriliyor. İPUD, yürüttüğü faaliyetler kapsamında yerel ortaklarının da katkısı ile çiftçilere ve pamuk üretiminde çalışan işçilere sürdürülebilir pamuk üretimi ile ilgili eğitim desteği veriyor. İPUD, çiftçi takibi ve pamuk üretimi ile ilgili veri toplama faaliyetlerini yürütürken, Better Cotton Standardı'nın uygulanması ile ilgili denetimlerin koordinasyonunu gerçekleştirerek standardı başarıyla uygulayan üretici birimlerimizi uluslararası Better Cotton Initiative (BCI) adına lisanslıyor. İPUD daha fazla pamuk üretim yöresini ve daha fazla pamuk üreticisini Better Cotton Standardı'na dahil ederek 2020 yılı itibarıyla Türkiye pamuk üretiminin yüzde 20'sini lisanslamayı hedefliyor.

Pamukta ürettiğimizden çoğunu tüketiyoruz

Geçen iki sezonda, dünyada pamuk üretiminden fazla miktarda tüketim gerçekleşti. Dünyadaki genel eğilimi Uluslararası Pamuk İstişare Komitesi'nin raporu gözler önüne seriyor.

Dünyada pamuk üreten ülkelerin temsil edildiği Uluslararası Pamuk İstişare Komitesi'nin (ICAC) pamuk arz ve talebine ilişkin gelişmeleri değerlendirdiği aylık raporuna göre, pamuk ekili alanlarda ve buna bağlı olarak pamuk üretiminde artış görülüyor.

Geçen iki sezonda, dünyada pamuk üretiminden daha fazla miktarda tüketim gerçekleşti. Hem tüketim hem de üretim 2015-16 sezonundan bu yana artıyor, ancak üretimin artış hızı daha yüksek. Mevcut sezon için tahminlere göre, pamuk üretiminin 25.5 milyon ton, tüketiminin ise 25.4 milyon ton olacağı öngörülüyor. Üretim artışı bu sezon mahsul veriminden ziyade ekili alan artışından kaynaklanıyor.

Dünya ortalama mahsul veriminin geçen sezona göre yüzde 1 azalarak 2017-18 sezonunda 773 kg/hektar olacağı, pamuk ekili alanların ise yüzde 12 büyüme kaydedeceği tahmin ediliyor. Pamuk ekili alanları sırasıyla yüzde 16 ve yüzde 24 oranlarında artan Hindistan ve Pakistan, bu sezon pembe kurt nedeniyle üretim kayıpları yaşadı. Başlıca pamuk üreticisi ülkelerin çoğunda 2017-18 sezonunda geçen sezona göre ekili alanda artış olacağı tahmin edilirken, Avustralya pamuk ekili alanlarını azalttı, yine de yüzde 16 verim artışı ile üretimini artırdı.

Kuzey yarımkürede pamuk üretimi dünya üretiminin yüzde 88'ini oluşturuyor ve 2017-18 sezonu için 22.5 milyon ton olarak tahmin ediliyor. Bu da 2016-17 sezonuna göre yüzde 12 artışa karşılık geliyor. Hindistan'da iki sezon yaşanan gerilemeden sonra, 2017-18 sezonunda pamuk üretiminin yüzde 9.8 büyüme ile 6.3 milyon ton civarında olacağı ve bu artışın pamuk ekili alanlardaki artıştan kaynaklanacağı bekleniyor. Çin'de üretimin geçen sezona göre yüzde 7.1 oranında büyüme ile 5.25 milyon ton olacağı tahmin ediliyor. Hem ekili alan hem de mahsul veriminde artış kaydeden ABD'de 2017-18 sezonu pamuk üretiminin geçen sezona göre yüzde 23.6 artış ile 4.6 milyon tona ulaşacağı öngörülüyor. Pakistan'da mahsul verimi düşük seviyede olmasına rağmen, ekili alanlardaki artış pamuk üretiminin 2017-18 sezonunda yüzde 9.1 büyüme ile 1.8 milyon tona çıkmasına yol açtı.

Güney yarımküredeki başlıca pamuk ihracatçısı ülkelerde üretim artışı bekleniyor. Brezilya'nın 2017-18 mahsulü geçen sezona göre yüzde 2.7 artışla 1.6 milyon tona çıkıyor. Avustralya'da üretim birbirini takip eden üçüncü sezonda artmaya devam ediyor ve yıllık yüzde 4 artışla 2017-18 sezonunda 968 bin ton seviyesine ulaşıyor. Batı Afrika'da pamuk üretiminin ise yüzde 4.1 artışla 1.1 milyon tona ulaşması bekleniyor. Arjantin'de son üç sezonda üretimde kaydedilen gerilemenin ardından 2017-18 sezonunda eğilim tersine dönüyor ve geçen sezona göre yüzde 11.6 artışla 200 bin ton pamuk üretimi tahmin ediliyor.

Dünya Pamuk Arz ve Talebi

	2015/16	2016/17	2017/18
	milyon ton	milyon ton	milyon ton
Başlangıç Stokları	22.97	20.27	18.74
Üretim	21.49	22.98	25.51
Arz	44,46	43,25	44,25
Tüketim	24.18	24.55	25.37
İhracat	7.55	8.07	8.25
Nihai Stoklar	20.27	18.74	18.88

KAYNAK: ICAC

Bu yıl hafif artış bekleniyor

Global ticaretin bu sezon 8.2 milyon ton olarak gerçekleşeceği tahmin ediliyor. Önde gelen pamuk ithalatçısı ülkeler arasında Bangladeş ve Çin yer alıyor. Bu ülkelerin dünya toplam pamuk ithalatında payları sırasıyla yüzde 19 ve yüzde 16. Doğu Asya'nın pamuk ithalat hacmi artmaya devam ediyor ve 2.95 milyon ton pamuk ithalatı ile dünya toplamının yaklaşık yüzde 36'sını oluşturuyor.

Pamuk ihracatçıları arasında ise ABD önde yer alıyor. 2017-18 sezonunda ABD'nin pamuk ihracatı 3.2 milyon ton ile dünya toplamında yüzde 39'luk bir paya sahip. Batı Afrika'nın pamuk ihracatının yüzde 0.5'lik artış ile 980 bin tona yükselmesi bekleniyor, bu da dünya toplam pamuk ihracatında yüzde 12 pay oluşturuyor. Avustralya'nın 2017-18 sezonunda pamuk ihracatının büyümeye devam etmesi ve 944 bin tona ulaşarak dünya toplam ihracatında yüzde 11.4 pay oluşturması bekleniyor. Beklenenden daha düşük seviyede pamuk üretimi gerçekleşen Hindistan'da pamuk ihracatının 935 bin ton olması öngörülüyor, bu ihracat hacmi dünya toplam pamuk ihracatının yüzde 11.3'ünü oluşturuyor. Brezilya'nın pamuk ihracatının yüzde 7 artış ile 654 bin tona ulaşacağı tahmin ediliyor. Özbekistan'ın pamuk ihracatı ise 330 bin ton civarında gerçekleşecek.

2017-18 sezonunda dünyada nihai pamuk stoklarının geçen sezondaki 18.7 milyon tona göre hafif bir artış ile 18.9 milyon ton olması bekleniyor. Cotlook A İndeksi, Ekim ve Kasım 2017'de kaydedilen 80 sent/lb'ye göre artarak Ocak 2018'de ortalama 91 sent/lb seviyesine çıktı. 2016-17 sezon ortalaması ise 82.7 sent/lb idi. Çin'de pamuk stoklarının 2017-18 sezonunun sonunda 9 milyon tona gerileyeceği tahmin ediliyor.

Bilgi için: Lerzan Öztürk, lozturk@tekstilisveren.org.tr, Tel: (0212) 344 07 77

MAKALE

PAMUK ATIKLARI DOĞAYA NASIL GERİ DÖNER?

Pamuk tüketimi, onunla beraber pamuklu hazır giyim pazarı hızla büyürken, akla tüm bu tekstil atıklarının akıbeti geliyor. Etkin bertaraf yöntemleri ve kompost üretimine bakalım.

YRD. DOÇ. DR. İPEK YALÇIN ENİŞ
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, TEKSTİL TEKNOLOJİLERİ VE TASARIMI FAKÜLTESİ, TEKSTİL MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

Tişörtünüz toprağa dönüşebilir. Eskiyince attığımız giysiler, belirli kriterleri karşılıyorsa geri dönüşüme tabi tutulup kompostlanarak gübreye dönüştürülebiliyor.

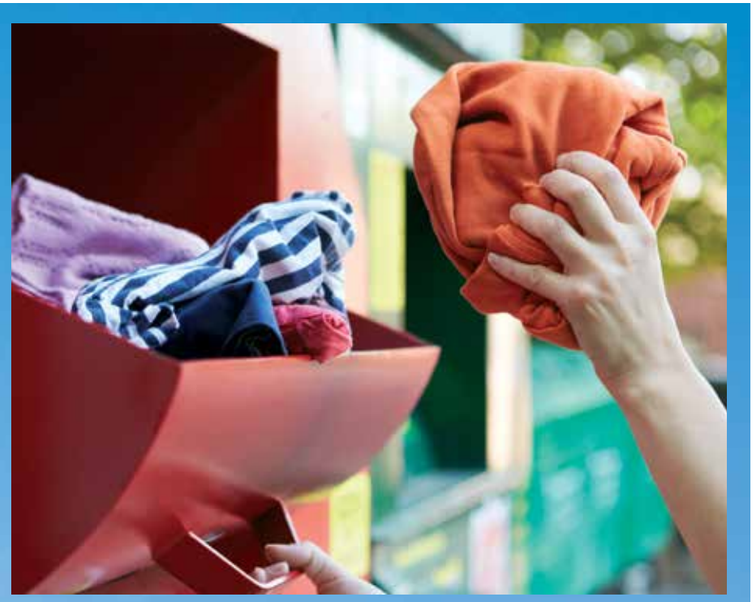

Bir tekstil ülkesi olan Türkiye için pamuğun stratejik bir ürün olduğunu belirten Ulusal Pamuk Konseyi Yönetim Kurulu Başkanı Barış Kocagöz, son yıllarda dünyada sağlıklı giyim trendinin öne çıkmasıyla birlikte pamuğa olan talebin giderek arttığını ve pamuk tüketiminin 1.5 milyon tona yaklaştığını belirtirken, pamuk üretiminin, Türkiye'de ekim alanlarının daralması nedeniyle yıllık 800-900 bin ton arasında seyrettiğini dile getiriyor [1]. Yüksek pamuk tüketim oranları, arz ve talepler doğrultusunda hız kazanan pamuk üretimi ve büyüyen pamuklu hazır giyim sektörü, beraberinde bertaraf yöntemlerini de gündeme getiriyor.

"Fast fashion" olarak bilinen hızlı tüketim anlayışı, tekstil ürünlerinin ömrünü kısaltarak, tekstil atıklarının katı atık yönetimi içindeki önemini artırıyor. Bu da, hem doğal hem de sentetik lif içerikli tekstil ürünlerinin geri dönüşümünde uygun bertaraf yöntemlerinin belirlenmesi konusunda tasarımcıları, mühendisleri ve üreticileri harekete geçirmiş halde [2].

Doğal lif içerikli tekstil ürünlerinin geri dönüşümünde tercih edilebilecek alternatif yöntemlerden biri de kompost eldesi. Organik atıkların mikrobiyal parçalanmaya tabi tutularak, bitki besin elementleri ihtiva eden, organik madde bakımından zengin, sağlık yönünden zararsız olan, humus görünümündeki son ürününe "kompost" adı veriliyor. Kompostlama ise "mikroorganizma" adı verilen ve çoğunluğu gözle görülmeyen canlıların, ortamın oksijenini kullanarak çöp içerisindeki organik maddelerin biyokimyasal yollarla ayrıştırıldığı bir katı atık bertaraf yöntemi.

İyi bir kompostta bulunması gereken özellikler arasında; biyolojik olarak parçalanabilir olması, organik madde miktarlarının fazla olması, bitkilerin yararlanabileceği iz besin elementlerinin ideal konsantrasyonunda bulunması, her türlü zararlı maddelerden arındırılmış olması ve işe yaramayan balast maddelerin az bulunması geliyor [3].

Kompost, toprak agregalarının (benzer olmayan maddelerden oluşmuş bütün) stabilitesini artırıyor, uygulanan alanın erozyon riskini ve zemin asitlenmesini azaltıyor ve besin maddelerini serbest bırakıyor. Bununla birlikte, kimyasal gübreye kıyasla çoğu kompost nispeten düşük düzeyde besin maddeleri (yüzde 1-2 nitrojen, yüzde 1'den az fosfor) içeriyor. Dolayısıyla bir bitkinin eksiksiz nitrojen-fosfor gereksinimini karşılamak için kompost kullanım oranlarının artırılması gerekiyor [4].

Kimyasallar önemli bir sorun

Tüm doğal tekstil lifleri (keten, jüt, pamuk, yün vb.) kompostlanabilir, ancak söz konusu liflerin kimyasal madde, boyar madde ve endüstriyel yağ barındırmaması gerekiyor. Son zamanlarda yapılan çalışmalar, ağır kimyasal içermeyen, henüz işlem görmemiş çırçır döküntülerinin kompost malzemesi olarak kullanılabileceğini gösteriyor.

Pamuk telefi, yüksek su tutma kapasitesine, yeterli karbon-azot oranlarına ve düşük ağır metal içeriğine sahiptir. Bu özellikler, pamuk atıklarının doğrudan araziye uygulanmasında ve aynı zamanda yüksek kaliteli malç üretiminde kompostlanmasında belirleyici unsurlar.

Yapılan çalışmalar pamuk telefinin yüksek oranda nitrojen içerdiğini kanıtlıyor. Tablo 1'de, çırçır atığı ile sığır tezeğinin kimyasal içerikleri kıyaslanıyor. Tablo 2'de ise çırçır atığından elde edilen kompost ile sığır gübresinin analiz sonuçları görülüyor.

Tablo 1. Pamuk telefi ve sığır tezeği kimyasal bileşenleri

Bileşenler	Çırçır döküntüsü (%)	Sığır gübresi (%)
Kül (kum dahil)	10-12	15-15
Selüloz	24-28	27-29
Hemiselüloz	15-18	25-26
Lignin	14-16	16-18
Nitrojen	1.0-1.5	1.0-1.2
Eter ekstraktlar	4-6	3-4
Suda çözünebilme	22-25	9-10
Karbon/Nitrojen	28-30	30-32

KAYNAK: R H BALASUBRAMANYA, PAMUK TEKNOLOJİSİ ARAŞTIRMALARI MERKEZ ENSTİTÜSÜ, MUMBAİ, WWW.CICR.ORG.IN, 2006-07.

Tablo 2. Çırçır döküntüsünden ve sığır tezeğinden elde edilen kompostların analiz sonuçları

Parametreler	Çırçır döküntüsünden kompost (%)	Sığır tezeğinden kompost (%)
Nitrojen	1.80-2.00	1.22-1.30
Fosfor (P2O5)	0.80-1.00	0.62-0.70
Potasyum (K2O)	1.70-2.00	1.20-1.40

KAYNAK: R H BALASUBRAMANYA, PAMUK TEKNOLOJİSİ ARAŞTIRMALARI MERKEZ ENSTİTÜSÜ, MUMBAİ, WWW.CICR.ORG.IN, 2006-07.

Tüm veriler, pamuk telefinin ümit vadeden bir kompost malzemesi olduğunu kanıtlıyor.

Pamuk kompostu hafiftir, dolayısıyla toprak, gübre veya diğer kompostlarla karıştırıldıktan sonra bitki yetiştiriciliği için uygun hale gelir. Ancak pamuk telefinin kaynağının doğrulanması önemli, çünkü birçok pamuk üreticisi, kompostun bir kısmında halen kalabilecek zirai ilaçlar (pestisit vb.) kullanıyor.

Tüm doğal tekstil lifleri (keten, jüt, pamuk, yün vb.) kompostlanabilir, ancak kimyasal madde içermemesi gerekli.

Mantar üretiminde pamuk

Pamuğun su emme kapasitesi, içeriğindeki selüloz ile pamuk kompostunun besin zenginliği de fazla. Ayrıca, pamuk kompostu hastalıklara karşı da dirençli. Bu özellikleri de dikkate alındığında, pamuk telefi, yenilebilir mantar üretimi için potansiyel bir kompost ürün. Özellikle son yıllarda istiridye mantarı yetiştiriciliğinde (istridye mantarı yüzde 90-95 oranında su ihtiva eder), su emme kapasitesi yüksek pamuk telefi kullanımı yaygınlaştı. Her ne kadar istiridye mantarı üretiminde geleneksel olarak doğal fermantasyon ve ısıl kompostlama teknikleri kullanılıyor olsa da pamuk telefinin kullanılmasıyla daha kısa kültivasyon (kültür yapma) süresinde, daha verimli ve dolayısıyla daha ekonomik istiridye mantarı üretmek mümkün [5]. Öte yandan, organik olmayan gübre ile takviye edilen pamuk kompostu, pirinç yetiştiriciliğinde de kullanılıyor.

Kompostlama yöntemine alternatif teşkil eden vermikompost yöntemi ise organik atıkların solucanların sindirim sisteminden geçirilmesi ile organik gübreye dönüştürülmesini kapsıyor. Yapılan çalışmalar, vermikompostun geleneksel kompostlardan daha fazla mikrobiyal türe sahip olduğunu ve bu mikropların, geleneksel komposta göre besin maddelerini, bitkiler tarafından kolayca alınabilen basit forma dönüştürebildiğini öne sürüyor. Pamuk teleflerinin kompostlama ile bertarafının yanı sıra vermikompost ile de kompostlanabildiği ve geleneksel komposta göre daha verimli sonuç alındığı biliniyor [6].

Modada şeffaflık

Yenilebilir gıda yetiştiriciliğinde kullanılan gübreler için üretilen kompostların içeriği de çok önemli. Her ne kadar çırçır döküntüsü kimyasal işleme maruz kalmadan çıkan ham pamuk telefini ihtiva etse de, üreticilerin pamuk üretimde kullandığı pestisit gibi kimyasalların varlığı kompost için risk oluşturuyor. Bu dikkate alındığında, doğal lif içerikli bir giysiyi kompost haline getirmek daha da zorlaşıyor ve moda akımında şeffaflık ilkesi önem kazanıyor. Şeffaflık felsefesini benimseyen üreticiler ürünün etiketinde lif içeriğini, hangi boyar madde ile boyanıp hangi kimyasallar ile muamele edildiğini belirtmekle yükümlü. Böylece organik pamuk içerikli, organik işleme maruz kalmış giysilerin de kompostlanması mümkün olur.

NC State'in Tekstil Koleji öğrencilerinden Patrick Balogh'nun "NC State Sustainability Fund" tarafından finanse edilen pilot projesi kapsamında, kampüs içinde toplanan organik tekstil atıkları geleneksel kompost ve vermikompost yöntemleri ile gübreye dönüştürülüyor. Üç aylık bir sürede gerçekleşen deneysel çalışmaları bizzat öğrenciler sürdürüyor. Deneyin sonunda, üretilen kompostların kalite açısından analizinin gerçekleştirilmesi ve besin açısından zengin zemin ıslahı olarak kampüse geri döndürülmesi hedefleniyor [7].

Tüm bu çalışmalar dikkate alındığında, çırçır döküntüsü olarak çıkan pamuk telefinin kompostlamada ve vermikompost yöntemi kapsamında organik gübre olarak değerlendirilmesinin ve doğal döngüye kazandırılmasının gerek katı atık yöntemine gerekse ülke ekonomisine katkı sağlayacağı aşikâr.

Uluslararası bilimsel çalışmalarda da görüldüğü gibi, disiplinlerarası Ar-Ge faaliyetleri ile desteklenebilecek çalışmalar kapsamında, başta tekstil ve çevre mühendisleri olmak üzere, pamuk yetiştiricilerini ve tekstil sanayicilerini ortak bir platforma taşıyacak olan pamuk telefinden kompostlama ve vermikompostlama konuları, güncelliği ve sağlayacağı katma değeri düşünüldüğünde, araştırmacılara yenilikçi ve heyecan uyandıran bir alan sunuyor.

Kaynakça
[1] Pamukta 5 yıllık Politika Belirlenmeli, Tekstil İşveren, Sayı 432, 2017.
[2] Döngüsel ekonomi Türk tekstil sektörüne nasıl yansıyabilir? Prof. Dr. Şule Altun Kurtoğlu, Bursa Teknik Üniversitesi Lif ve Polimer Mühendisliği Bölümü, Tekstil İşveren, Sayı 431, 2017.
[3] Katı Atıkların Kompostlaştırılması, Prof. Dr. Ertuğrul ERDİN, Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Çevre Mühendisliği Bölümü.
[4] M. Tejada, and J.L. Gonzalez. Europ. J. Agronomy (2006) 25, 22–29.
[5] Tran Thi Phuong, ARPN J. Eng. App. Sci. (2016) 21, 11.
[6] C. Perungkottur Selvil and A. John Koilraj, Int.J. Curr. Microbiol. App. Sci, 2015, 4 (9) 582-585.
[7] Textile Student's Project Looks at Composting Cotton Waste From Campus Labs, 2017, https://textiles.ncsu.edu/news/2017/04/textile-students-project-looks-composting-cotton-waste-campus-labs/.

ATIK KOYUN YÜNÜNDEN GÜBRE

Bu gibi çalışmaların bir örneği, geçtiğimiz aylarda Uşak'tan gelen bir haberle gündeme taşınmıştı. Uşaklı bir bilgisayar mühendisi, yaklaşık üç yıl süren bilimsel ve Ar-Ge çalışmasının ardından koyun yününden organik gübre üretmeyi başardı. Viyana Üniversitesi'nde bilgisayar mühendisliği ve yönetim bilişim sistemi eğitimi aldıktan sonra 2014'te memleketi Uşak'a dönen Abdullah Furtana, termomekanik sistemle atık koyun yününden organik gübre elde etti. Uşak Karma Deri Organize Sanayi Bölgesi'ndeki fabrikada artık günde 3 ton gübre üretiliyor ve tamamı Avusturya, Almanya, Hollanda, Çin, Sırbistan gibi ülkelere ihraç ediliyor. Furtana, "Bu gübre barındırdığı azot, fosfor, potasyum, iz element, mineral, 3.5 kat su tutma ve toprak düzenleyici özelliğiyle diğerlerinden çok daha verimli ve ekonomik" diyor. "Tarım Bakanlığı verilerine göre ülkemizde yıllık 70 bin ton koyun yünü işleniyor. Bunun yüzde 88'i işlendikten sonra tekstil sektöründe kullanılıyor, diğer bölümü ise atıl olarak kalıyor" diyen Furtana, öncelikle bu yünleri üretime kazandırmayı hedeflediklerini söylüyor.

HABER

GÜVEN, AMA DENETLE!

İş Sağlığı Bilim Uzmanı
Mustafa Taşyürek

Son dönemde iş kazası haberlerinin arkası kesilmiyor. Türkiye'deki iş kazalarının en az yüzde 6.3'ü tekstil sektöründe yaşanıyor. Uzmanlara göre, altın kural denetim! Almanların "güven, ama denetle" sözünü hatırlatan İş Sağlığı Bilim Uzmanı Mustafa Taşyürek ile mevcut tablonun analizini yaptık ve yapılabilecekleri konuştuk.

3 ETKİN KONTROL SİSTEMİ

Mühendislik kontrolleri: İşin başında yapı, bina ve ekipmanın güvenli tasarımı, makinelerin uygun yerlere yerleştirilmesi ve kontrollerinin periyodik yapılması, makine koruyucularının Makine Emniyet Yönetmeliği'ne uygun yapılması.

İdari kontroller: Risk değerlendirmelerinin yetkin kişilerce yapılması, gerekli kişisel koruyucu donanımların tanımlanması, işyerine ve yapılan işe özgü iş güvenliği prosedürlerinin oluşturulması ve bu konuda çalışanların bilgilendirilmesi, malzeme ve ekipmanların uygun depolanması, tehlikeli bölgelere kontrollü erişimin sağlanması, tehlikeli işlemler için yetkilendirme koşullarının belirlenmesi ve iş izin sisteminin oluşturularak uygulanması.

Eğitim kontrolleri: Çalışanların tehlikeleri nasıl tanıyacağı, raporlayacağı, kaçınacağı ve kontrol edeceği, ekipmanları, el aletlerini ve kimyasalları nasıl güvenli kullanacağı, kişisel koruyucu donanımları nasıl seçeceği, kullanacağı, bakımını nasıl yapacağı ve muhafaza edeceği (depolayacağı).

İstanbul Güngören'de tekstil örme atölyesinde çalışan bir kişi, başını iş makinesine çarparak hayatını kaybetti… Samsun Bafra'da bir iş kazasında tekstil işçisi elini makineye kaptırdı… Tekirdağ Çerkezköy'de bir tekstil fabrikasındaki patlamada 2'si ağır 9 kişi yaralandı… Türkiye'de sürekli şahit olduğumuz onlarca iş kazası haberinden sadece birkaç örnek… Birçoğundan haberdar olmasak bile Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) 2016 yılı iş kazası ve meslek hastalıkları istatistiklerine göre, iş kazası geçirenlerin sayısı 286 binin üzerinde. 2016'da bu kazalar sonucu bin 405 çalışan yaşamını yitirdi. Her yıl meydana gelen bu kazaların ülkeye maliyeti ise 40 milyar TL'yi buluyor.

Türkiye'de, Avrupa Birliği'nde iş kazalarının en az yaşandığı İngiltere'den 10 kat fazla iş kazası meydana geliyor. Emek yoğun bir sektör olan tekstil de bu tablonun önemli aktörleri arasında. Zira, Türkiye'deki iş kazalarının en az yüzde 6.3'ü tekstil sektöründe yaşanıyor. 2016 yılında tekstil ürünleri, giyim eşyaları, deri ve ilgili ürünlerin imalatında toplam 18 bin 107 iş kazası yaşandı. Bu kazalar sonucu geçici iş görmezlik süresi olarak kayda geçirilen gün sayısı toplam 188 bin 133 güne ulaştı.

Kazalar neden oluyor?

Türkiye'de 2016 yılında iş kazalarının yüzde 8.9'u 1-9 çalışanın, yüzde 30.5'i de 1-49 çalışanın olduğu işyerlerinde meydana geldi. Ölümle sonuçlanan kazaların yüzde 24.6'sının 1-9, yüzde 60.9'u ise 1-49 çalışanın olduğu işyerlerinde yaşandığı görülüyor. Peki, neden?

İş Sağlığı Bilim Uzmanı Mustafa Taşyürek, küçük işyerlerinde daha çok iş kazası ve ciddi olaylar meydana geldiğini söylüyor. İş kazalarının; elektrik sorunları, patlama, yangın nedeniyle normalden sapma gibi sıralanabilecek onlarca sebebi var. Taşyürek'e göre bunlar, işyeri bazlı temel (kök) nedenlerin altında yatan unsurlar. Ciddi bir iş kazasının temel nedenleri ise genellikle risk değerlendirme teknikleri konusunda yeterli bilginin olmaması, güvenlik kültürünün riskli çalışma yöntemlerini kabul etmesi, iş planlama teknikleri ya da süreçlerinin yetersizliği, yönetim kademesinin her kademedeki yönetici/ustabaşından genel müdüre kadar iş güvenliği performansında sorumluluk almaması olarak sıralanıyor. Taşyürek bunlara ayrıca; yetersiz iş güvenliği politikaları veya bu politikaların uygulanması gibi sistemik problemlerin de ilave edilebileceğini söylüyor.

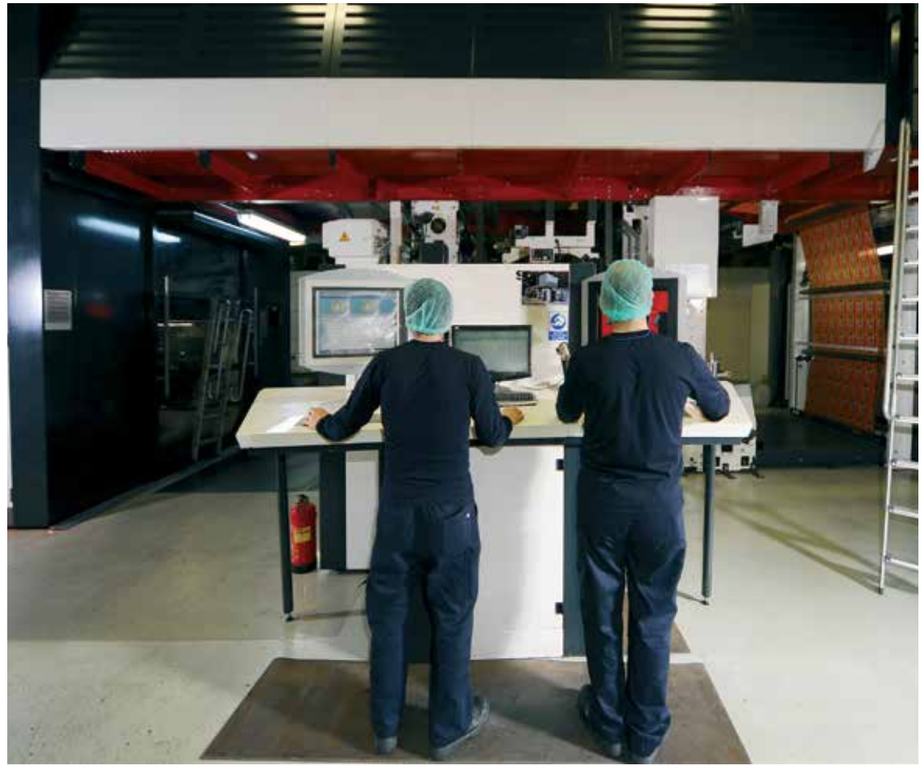

Denetim eksikliği sorunu

İş kazalarının arkasındaki önemli sebeplerden biri de mevzuat değişikliği… Tekstil gibi sanayiden sayılan işlerde, 10 ve daha fazla kişinin çalıştığı işyerlerinin yakın geçmişte İşyeri Kurma İzni ve İşletme Belgesi Alınması Hakkında Yönetmelik (17.12.2004, 25673 s.RG) gereği önce Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan kurma izni, sonrasında da işletme belgesi alması gerekiyordu. Ancak Mayıs 2008'de İş Kanunu'nda yapılan değişiklikle önce kurma izni kaldırıldı. Aralık 2009'da ise Resmi Gazete'de yayımlanan İşletme Belgesi Hakkında Yönetmelik ile sadece sanayiden sayılan işlerin yapıldığı, 50 veya daha fazla işçi istihdam edilen işyerlerinin işletme belgesi alma zorunluluğu getirildi. Şubat 2013'te de İşletme Belgesi Hakkında Yönetmelik de yürürlükten kaldırıldı. Böylece işyerlerinin kurma izni ve işletme belgesi alma zorunluluğu kalkmış oldu. Mustafa Taşyürek'e göre, kurma izni ve işletme belgesi alınmasında karşılaşılan zorlukların ve gecikmelerin önüne geçmek için çözümler üretileceği yerde, işverenlerin yükünü azaltmak amacıyla tamamen ortadan kaldırılması bu gibi kazalara davetiye çıkarıyor. Zira bugün birçok işyeri, devlet adına iş sağlığı ve güvenliği açısından iş müfettişlerince denetlenmeden kurularak faaliyet gösterebiliyor.

Müfettiş sayısı kaç olmalı?

Bu noktada en kritik sorulardan biri şu: Türkiye'de yeterli sayıda iş müfettişi var mı? İş kazaları ve meslek hastalıklarını önleyebilmek için iş sağlığı ve güvenliği mevzuatının işyerlerinde uygulanıp uygulanmadığı denetlenebiliyor mu?

Adnan Karabulut ve Doç. Dr. Mehmet Baran'ın Türkiye'de iş güvenliği denetimi ile ilgili araştırmasına göre, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), sanayileşmiş ülkelerde 10 bin çalışan, sanayileşmekte olan ülkelerde 15 bin çalışan, geçiş ekonomilerinde 20 bin çalışan ve az gelişmiş ülkelerde ise 40 bin çalışan başına en az bir iş müfettişi

KAZALARI ANLAMAK İÇİN 5 KRİTİK SORU

Görev: İşyerinin çalışma prosedürü göz önüne alınmalı. Uygun prosedürler takip edildi mi? Normal prosedür herhangi bir nedenle güvensiz miydi? Uygun kişisel koruyucu donanım (KKD) ve aletleri kullanıldı mı?

Malzeme: İlgili makineleri, kimyasalları ve diğer teçhizatı göz önünde bulundurulmalı. Bir şey başarısız mıydı? İşçiler için tehlikeler tespit edildi mi?

Çevre: Çevre koşulları dikkate alınmalı. Aydınlatma veya gürültü bir problem miydi? Hava olağandışı mıydı?

Personel: Çalışanlar dikkate alınmalı ve haklarında soru sorulmalı. Düzgün bir şekilde eğitildiler mi? Stresli miydi, yoksa hasta mıydı?

Yönetim: İş güvenliği yönetim sisteminde işyeri üst yönetiminin önemli rol oynayıp oynamadığı hesaba katılmalı. Örneğin, denetçiler talimatları açıkça mı bildirdiler? Makineyi düzenli olarak muayene ettiler mi?

HABER

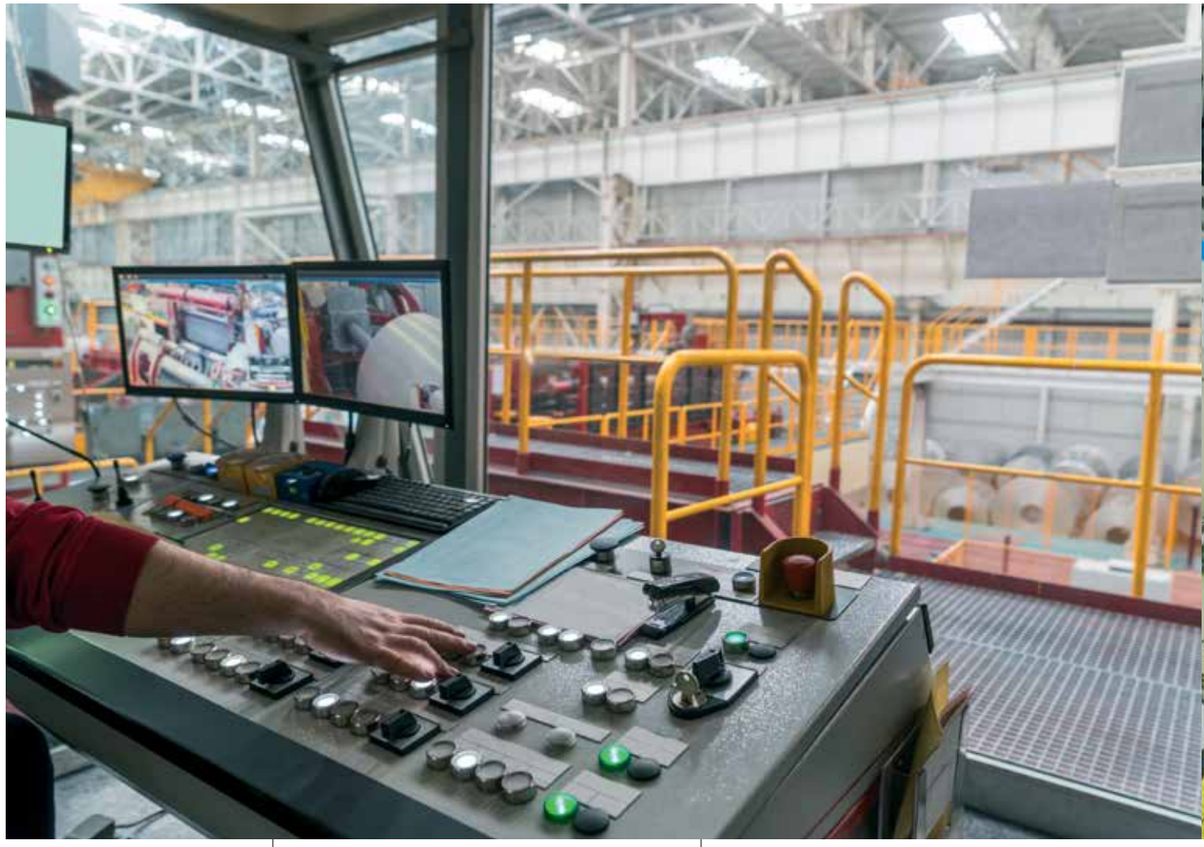

öneriyor. Gelişmiş sanayi ülkelerinde bir iş müfettişine düşen ücretli çalışan sayısına bakıldığında, örneğin Almanya'da 10 bin, İspanya'da ise 12 bin olduğu görülüyor. Türkiye'de ise Aralık 2017 itibarıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bağlı İş Teftiş Kurulu Başkanlığı'nda iş sağlığı ve güvenliği denetimi yapan bin 21 iş müfettişi görev yapıyor. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, 2017 Ağustos sonu itibarıyla Türkiye'de -yaklaşık 10 milyon kayıt dışı çalışan da dahil- 32.2 milyon çalışan bulunuyor. Kısacası, bir iş müfettişine yaklaşık 31 bin çalışan düşüyor. Mustafa Taşyürek, bu rakamların denetim açısından Türkiye'nin ILO verilerine göre gelişmiş değil, az gelişmiş ülke seviyesine yakın bir konumda olduğunu gösterdiğine dikkat çekiyor.

Türkiye'de bir iş müfettişine yaklaşık 31 bin çalışan düşüyor. Almanya'da bu rakam 10 bin, İspanya'da 12 bin.

Ne yapılmalı?

Uzmanlara göre, iş kazalarını önlemenin en önemli yolu denetim. Almanların "güven ama denetle" özdeyişini hatırlatan Taşyürek, güvenli bir çalışma ortamının sağlanması için işyerlerinin düzenli olarak iç ve dış denetimlerinin yapılması gerektiğine dikkat çekiyor. Bu denetimler, işyerindeki tehlikelerin belirlenmesini ve sağlık, güvenlik ve çevresel zarar riskini en aza indirmeyi amaçlıyor.

Çalışma sahasının denetimleri, alanın risk seviyesine göre ve çalışma uygulamalarına göre belirleniyor. Tehlikeli maddeler/ tehlikeli madde depolama alanları, bakım atölyeleri dahil atölye çalışmaları, mutfak ve yemek hazırlama alanları, şantiyeler, imalathaneler risk seviyesi yüksek yerler oldukları için firmaların kendi iç denetimcileri tarafından aylık olarak denetlenmeleri gerekiyor. Orta seviyede riskli alanlar olan depoların da üç ayda bir denetlenmesi gerekiyor. Yönetim yerlerinin ise düşük riskli alanlar olduğu için altı ayda bir denetlenmesi yeterli oluyor.

Bir tehlike veya bir uygunsuzluk tespit edildiğinde düzeltici önlemler alınması gerektiğini söyleyen Taşyürek, "Öncelik, tehlike oluşturan risk seviyesine göre belirlenmeli" diyor.

Kazayı azaltan işverene prim

Son dönemde iş kazalarının azaltılmasına yönelik yeni gelişmeler de söz konusu. Maden, inşaat, gemi ve tekstil gibi tehlikeli sektörlerde, üç yıl içinde ölüm ya da sakatlıkla sonuçlanan kaza olmaması durumunda, işverenin prim yükünün yarısını devletin karşılayacağı bir prim sistemine geçiliyor. Teşvikten yararlanmak için taleplerin Nisan 2018'den itibaren alınması, prim desteğinin de 2019'da başlaması planlanıyor.

10 ve daha az çalışanı olan tehlikeli ve çok tehlikeli işyerlerine sağlanacak teşvik kapsamında işverenin ödediği kısa vadeli sigorta priminin yüzde 70'ini devlet ödeyecek. Çok tehlikeli işyerlerinde bu destek yüzde 80'e kadar çıkacak.

Devlet, bu tedbirle işvereni daha güvenli bir iş ortamını hayata geçirmeye teşvik etmeyi amaçlıyor.

YABANCI ŞİRKETLER DENETİM YAPIYOR

Dünyanın önemli tedarikçilerinden biri konumunda olmak, Türkiye'deki tekstil üreticisini, iş sağlığı ve güvenliği konusunda daha dikkatli olmaya itiyor. Zira global şirketler bu konuda çok hassas davranıyor. Zara, Massimo Dutti, Pull&Bear gibi markaları bünyesinde bulunduran Inditex Grubu, Türkiye'den alım yapan global şirketlerden biri. Türkiye de bu grubun en iyi ilk üç üreticisi arasında yer alıyor. Grup, Türkiye'de 180'in üzerinde ana tedarikçi, 750 civarında yan tedarikçi ve diğer süreçler dahil 650'ye yakın firma ile çalışıyor. Bin 400 civarında fabrikada Inditex için üretim yapılıyor. 2011'de fabrikalarda 2 bin 379 denetim yapan grup, 2015'te bunu 10 bin 977'ye çıkardı. Her yıl bu oran artıyor. Grup dünya genelinde yılda 10 binden, Türkiye'de binden fazla denetim yapıyor. Global şirketlerle çalışmak isteyen üreticiler bu standartlara uymak durumunda.

MESLEKİ YETERLİLİK SERTİFİKASI İÇİN GERİ SAYIM BAŞLADI

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın tebliği ile terbiye ve iplikte Mesleki Yeterlilik Belgesi zorunluluğu geliyor. Buna göre, Eylül 2018 itibarıyla belge almayanlar bu mesleklerde çalıştırılmayacak. Geri sayım başlarken, Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası İktisadi İşletmesi/Tekstil Sertifikasyon Merkezi'nin faaliyetlerine bir göz atalım.

Ulusal Meslek Standartları ve Ulusal Yeterlilikler'in hazırlanması konusunda Mesleki Yeterlilik Kurumu ile yapılan protokol doğrultusunda gönüllü çalışmalar yürüten Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası, 24 Temmuz 2013'te Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası İktisadi İşletmesi/Tekstil Sertifikasyon Merkezi'ni (TSM) kurmuş ve Mesleki Yeterlilik Sistemi'ne katkı vermeye başlamıştı. Bir belgelendirme kuruluşu olan TSM, iplik ve terbiye alanında 11 Ulusal Yeterlilik'ten TS EN ISO/IEC 17024 kapsamında 30 Aralık 2013 tarihinde TÜRKAK tarafından akredite edilerek, Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından 9 Eylül 2014'te Mesleki Yeterlilik Belgesi vermek üzere yetkilendirildi.Merkezin faaliyetleri üç ana başlıkta toplanıyor: Ulusal Meslek Standardı, Ulusal Yeterlilik Hazırlama İşlemleri ve Personel Belgelendirme ve Sınava Hazırlık Eğitimleri. Tekstil Sertifikasyon Merkezi iplik meslek dalında 5 ve terbiye meslek dalında 6 olmak üzere toplam 11 ulusal yeterlilikten Mesleki Yeterlilik Belgesi veriyor.

İplik Meslek Dalı

1. Ön İplik Operatörü *(Seviye 3)*
2. Ön İplik Operatörü *(Seviye 4)*
3. İplik Bitim İşleri Operatörü *(Seviye 2)*
4. İplik Eğirme Operatörü *(Seviye 2)*
5. İplik Operatörü *(Seviye 4)*

Terbiye Meslek Dalı

1. Ön Terbiye Operatörü *(Seviye 3)*
2. Ön Terbiye Operatörü *(Seviye 4)*
3. Boyama Operatörü *(Seviye 3)*
4. Boyama Operatörü *(Seviye 4)*
5. Bitim İşlemleri Operatörü *(Seviye 3)*
6. Bitim İşlemleri Operatörü *(Seviye 4)*

TSM, Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ve Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yürütülen "Ulusal Mesleki Yeterlilik Sisteminin Güçlendirilmesi ve Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin Uygulanması (UYEP-II)" projesinin hibe bileşeni olan Belgelendirme İçin Doğrudan Hibe Programı'ndan faydalanıyor.

Bu kapsamda, 26 Eylül 2015 ile 12 Ekim 2017 tarihleri arasında bin 641 kişiye sınav yapıldı ve başarılı olanlar belgelendirildi.

Zafer-İN İşveren ve İşçilerin Uyum Yeteneğinin Artırılması Operasyonu Projesi kapsamında, TR33 bölgesinde bulunan tekstil sektörünün önde gelen sanayi kuruluşlarının çalışanlarına Mesleki Yeterlilik sınavlarının yapılması hususunda merkezimiz ile ajans arasında bir işbirliği sözleşmesi yapılmıştı. Bu sözleşme kapsamında Temmuz-Ağustos 2017 tarihleri arasında Kütahya'da bulunan 141 çalışana İplik ve Terbiye Meslekleri'nde sınavlar yapıldı ve başarılı olanlar belgelendirildi.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın 26/09/2017 tarihinde yayımlamış olduğu üçüncü tebliğ ile aralarında terbiye ve iplik mesleklerinin de olduğu mesleklerde belge zorunluluğu başlatıldı. Bu kapsamda, ilgili tebliğin yayım tarihinden itibaren 12 ay sonra MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olmayan kişiler bu mesleklerde çalıştırılmayacak.

Sınav ve belgelendirme ücretleri, başarılı olan adaylar için Bakanlar Kurulu'nun yayımladığı tarife kapsamında 2019 Aralık ayı sonuna kadar, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanıyor.

Zorunluluğun başladığı tarihten yıl sonuna kadar yaklaşık 1000 kişi sınava alındı. Artan başvuru talebiyle 2015-17 yılları arasında yaklaşık 3 bin kişi sınavlara alındı. Bu bağlamda firmalardan yoğun bir şekilde gelen sınav ve belgelendirme talepleri, merkez tarafından titizlikle ve tarafsızlık ilkesine dayandırılarak en kısa ve doğru biçimde programlanıyor.

TEKSTİL SERTİFİKASYON MERKEZİ'NİN FAALİYETLERİ

- Ulusal Meslek Standardı ve Ulusal Yeterlilik hazırlama
- Sınav materyalleri hazırlama
- Sınav ve belgelendirme işlemleri
- Gözetim ve belge yenileme

İplik eğirme sınavı

Boyama sınavı

Mesleki Yeterlilik Belgesi almak için sınava giriliyor.

Ön iplik operatörlüğü sınavı

İplik eğirme sınavı

Bilgi için: Gamze Kılınç, gamze.kilinc@tekstilisveren.org.tr , Tel: (0212) 344 07 77

EV TEKSTİLİ TÜKETİMİNİN COĞRAFYASI

Dünya tekstil, hazır giyim ve ayakkabı piyasasının yüzde 6'sını ev tekstili oluşturuyor. Türkiye de bu pazarın ilk dört tedarikçisinden biri. Uluslararası Tekstil Sanayicileri Federasyonu'nun detaylı raporu, sektörün şehirleşme, dijitalleşme gibi eğilimlerden doğrudan etkilendiğini gösteriyor.

Uluslararası Tekstil Sanayicileri Federasyonu'nun (ITMF) dünya ev tekstili sektörü konusunda Euromonitor verilerine dayanarak hazırladığı rapora göre, ev tekstili sektörü banyo tekstili, yatak odası tekstili, mutfak ve yemek odası tekstili, oturma odası tekstili ve halıları kapsayan 102 milyar dolar değerinde bir piyasa oluşturuyor. Sosyoekonomik ve demografik değişimler sayesinde, ev tekstili sektörü son 10 ila 20 yıllık zaman zarfında istikrarlı bir büyüme kaydetti. Günümüzde, dünya tekstil, hazır giyim ve ayakkabı piyasasının yüzde 6'sını oluşturan ev tekstili piyasasının, gelecekte de ilgi çekici gelişmeler göstermesi bekleniyor.

Dinamik bir segment olan ev tekstilinin perakende değeri 2011-16 döneminde yüzde 20 oranında büyüme gösterdi. Hazır giyim ve ayakkabı piyasası ise aynı dönemde yüzde 8 büyüdü. Ev tekstilinde en önemli bölgeler Asya Pasifik (45 milyar dolar), Kuzey Amerika (25 milyar dolar) ve Batı Avrupa (20 milyar dolar). Bu üç bölge dünya ev tekstili piyasasının yüzde 88'ini temsil ediyor.

En yüksek artış Asya Pasifik'te

Euromonitor verilerine göre, ev tekstili sektörü dünyada yıllık ortalama olarak yüzde 3.1'lik büyüme kaydetti. Asya Pasifik bölgesi ise yüzde 5.3 ile en yüksek artışı kaydetti. Bölge, 2016'da dünya ev tekstili piyasasının yüzde 46'sını temsil etti. Bu bölgede en dinamik oyuncular Endonezya, Çin ve Hindistan. Sektörün bu ülkelerde yıllık büyüme oranı sırasıyla yüzde 7.0, yüzde 6.8 ve yüzde 5.9. Bölge, mevcut veriler ile sektördeki piyasa hâkimiyetine rağmen, dünyada kişi başına tüketim rakamlarına göre dördüncü sırada yer alabiliyor. Bu bölgede yerleşik her bir birey 2016'da ev tekstili için 11.1 dolar harcamış, dünya ortalaması ise 13.83 dolar. Bölgede ülkeler arası farklılıklar da mevcut. Örneğin; kişi başına ev tekstili harcaması Japonya'da 58.8 dolar iken, Çin'de 22.2 dolar ve Hindistan'da 1.56 dolar.

Kuzey Amerika ve Batı Avrupa'da durum

Kuzey Amerika ve Batı Avrupa dünya piyasasının sırasıyla yüzde 26 ve yüzde 19'unu oluşturuyor. 2011-15 döneminde bu iki bölge ihtiyatlı bir büyüme kaydetti, yıllık bileşik büyüme oranı sırasıyla yüzde 1.7 ve yüzde 0.6 olarak gerçekleşti.

Kuzey Amerika bölgesinde artış ABD'de yüzde 1.8 ve Kanada'da yüzde 1.1 oldu. Bu iki ülke ev tekstilinde kişi

Dünya Ev Tekstili Piyasa Büyüklüğü

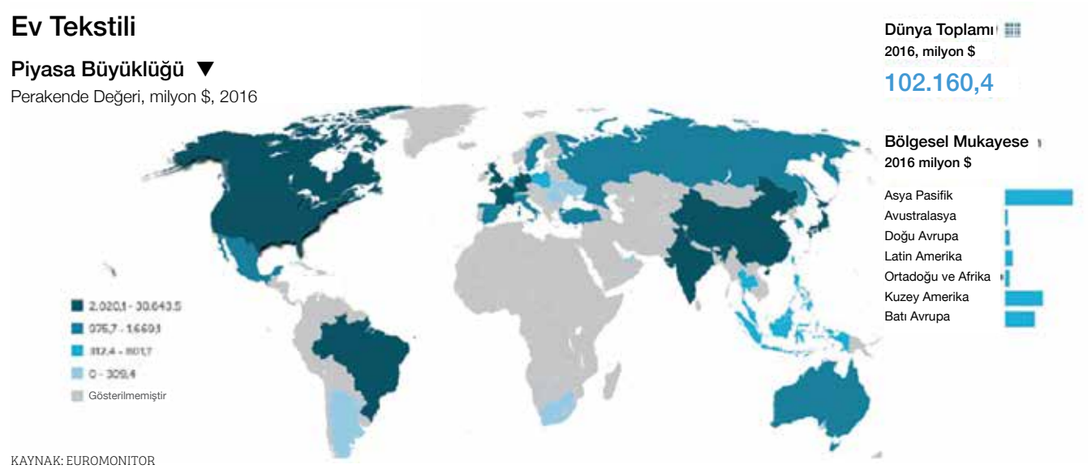

KAYNAK: EUROMONITOR

Ev Tekstili Piyasasının Bölgeler İtibariyle Gelişimi

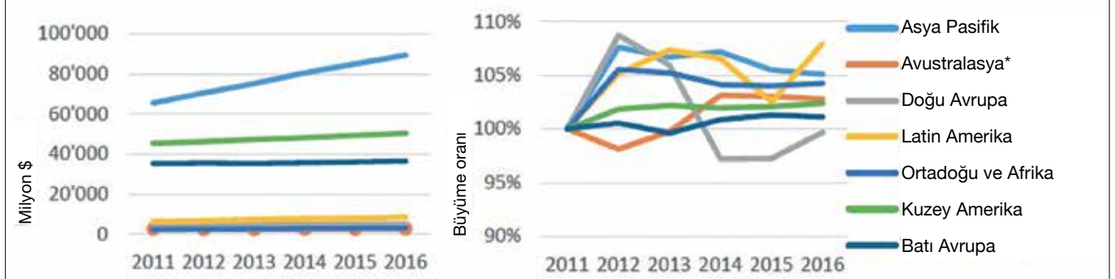

KAYNAK: EUROMONITOR

* Avustralya, Yeni Zelanda, Yeni Gine adası ve Pasifik Okyanusu'ndaki komşu adaları kapsayan Okyanusya'da bir bölge.

başına yüksek bir harcama yapıyor. Kişi başına ev tekstili tüketimi ABD'de 70.5 dolar, Kanada'da 64.8 dolar. Bu rakamlarla Kuzey Amerika kişi başına perakende değeri açısından dünyada en üst sırada yer alıyor.

Batı Avrupa bölgesinde ise Türkiye'de yıllık bileşik büyüme oranı yüzde 4 olarak gerçekleşmekle beraber, bölgedeki çoğu ülkede durgunluk eğilimi görüldü. İtalya ve İspanya piyasaları ise küçüldü. İsveç, kişi başına ev tekstili tüketim rakamlarında 118.7 dolar ile mutlak birinci konumda. Batı Avrupa'da diğer ülkelerde kişi başına ev tekstili tüketimi ise Almanya'da 55.8 dolar ile İspanya'da 24.6 dolar değerlerinde seyretti.

Latin Amerika, Ortadoğu ve Afrika'nın rolü büyüyor

Latin Amerika ve Ortadoğu-Afrika bölgeleri nispeten küçük piyasalar olarak dünya ev tekstili piyasasının sırasıyla yüzde 4.4 ve yüzde 1.6'sını oluşturuyorlar, ancak ev tekstili sanayiinde artmakta olan bir role sahipler. İki bölgenin 2011'den itibaren yıllık bileşik büyüme oranı yüzde 4.9 ve yüzde 3.8. Latin Amerika piyasasını Arjantin güçlü şekilde etkiliyor.

Doğu Avrupa dünya ev tekstili piyasasında yüzde 2.5 paya sahip. Bu bölge 2012'de ani bir artış, 2013'te ise gerileme kaydettikten sonra, 2014'ten beri düzelme işaretleri gösteriyor. Doğu Avrupa ev tekstili piyasasında etkili olan ülkeler Romanya ve Ukrayna'nın yıllık bileşik büyüme oranları sırasıyla yüzde 5.3 ve yüzde 8.3.

Avustralasya ise tüm bölgeler arasında en küçük paya sahip olan piyasa, dünya toplamında payı yüzde 1.5. 2011-16 döneminde ortalama büyüme oranı yüzde 1.

Beklentiler neler?

Mevcut durumda, Doğu Avrupa, Latin Amerika ve Ortadoğu-Afrika bölgeleri dünya ev tekstili piyasasında küçük bir pazar payına sahip bulunuyor. Bu bölgelerde kişi başına ev tekstili tüketim rakamları da düşük seviyede. Asya Pasifik bölgesi en büyük ev tekstili piyasasını oluşturuyor, ancak kişi başına perakende değeri düşük seviyede. Kuzey Amerika ve Batı Avrupa bölgeleri ise nispeten büyük piyasalar ve kişi başına ev tekstili tüketim rakamları da nispeten yüksek seviyede.

Gelecekte, dünya ev tekstili piyasasının 2021 yılına kadar ortalama büyüme oranı yüzde 2.1 olarak tahmin ediliyor. Dünyada ortalama yüzde 1.4 küçülme beklenen Doğu Avrupa bölgesi haricinde, tüm bölgelerde olumlu eğilimler öngörülüyor. Doğu Avrupa'daki bu küçülme, nispeten büyük bir piyasa olan ve yıllık yüzde 4.7 oranında küçülmesi beklenen Rusya'dan kaynaklanıyor. İtalya ve Kanada'da da negatif oranlar bekleniyor. Pozitif büyümenin Asya Pasifik ve Avustralasya'da gerçekleşeceği, Çin'in yüzde 4.9 büyüme ile önde olacağı tahmin ediliyor.

EV TEKSTİLİNDE EĞİLİMLER

Ev tekstili piyasası, dünya genelinde insanların yaşama ortamını şekillendiren başlıca eğilimlere bağlı. Bu eğilimlerden biri de şehirleşme. Aynı zamanda, dijital baskı ve nanoteknolojiler gibi yeni teknolojiler ile üretimde farklılaşmalar oluşuyor.

Şehirleşme ve sosyoekonomik değişimler

Şehirleşme, kırsal kesimdeki hane halkının kentsel alana göçünü yansıtıyor. Dünya Bankası verilerine göre, 1960 yılında dünya nüfusunun yüzde 34'ü kasabalarda ve şehirlerde yaşamaktaydı. Bu oran 2016'da yüzde 54.2'ye ulaştı. Bu gibi nüfus hareketleri, tüketimi ve yaşam alışkanlıklarını etkiledi. Örneğin, ortalama olarak, son 10 yıllık dönemde yaşam alanları sürekli küçüldü. Heimtextil 2018 trend kitabına göre, ABD'de 2016'da apartman dairesi inşaatı son 10 yılın en yüksek seviyesine ulaşmış, aynı zamanda, ortalama konut büyüklüğü ise önemli derecede küçüldü (2009'dan beri yüzde 7). Sonuç olarak, imalatçılar küçülen yaşam alanlarını büyütebilmek için çok işlevli, yerden kazandıran, istiflenebilir çözümler sunmak zorunda kalıyorlar.

Ev tekstili piyasasını etkileyen diğer sosyal alışkanlıklar, örneğin, modern aile yapısı, Y jenerasyonu ve yükselmekte olan orta sınıf gelir seviyesi olarak belirtilebilir. Bu son nokta, gelişmekte olan ülkelerde meydana gelen dönüşümle bağlantılı. Büyük gelişmiş piyasalar durgunlaşırken, ev tekstili sanayii gelişmekte olan ülke ekonomilerine gittikçe daha fazla bağlı oluyor. Örneğin Çin'de, şehirlerde yaşayan hane halkının gelecek 5 yıl içinde 46 milyon artış göstermesi bekleniyor, ayrıca Çin kırsal kesimde kişi başına geliri 2020'de 2010 yılına göre iki katına çıkarmayı hedefliyor.

Ev tekstili imalat eğilimleri

Tüketim modelleri değişirken, üretim buna uyum sağlıyor. Ev tekstili imalatında iki büyük üretim yeniliği dijital baskı ve nanoteknolojilerin kullanımı.

Dijital baskının rekabet avantajları: Dijital baskı uygulaması, ev tekstili satmaktan ziyade yaşam tarzı satmaya doğru yaşanan gelişime katkı sağlıyor. Kitle üretiminden kişiye özel üretime geçiş ev tekstili piyasasında temel unsuru oluşturuyor. Tekstil baskılarında dijital teknolojilerin kullanımı rekabet avantajı olarak algılanıyor ve hızla büyüyen bir eğilim gösteriyor.

Nanoteknolojinin ev tekstilinde antibakteriyel özellikleri geliştirme potansiyeli: Ev tekstili piyasasında diğer bir potansiyel gelişme nanoteknolojilere dayalı yeni uygulamalar. Antibakteriyel özellikler ev tekstilleri alanında öne çıkıyor. Mikrofiber seyahat ve spor havluları veya bazı yatak tekstilleri alanında bu tür teknolojiler halihazırda uygulanıyor. Ev havluları, çocuk yatak takımları, kurulama bezleri, masa örtüleri ve peçeteler gibi birçok ev tekstili segmenti antibakteriyel nanoteknolojilerin kullanımına yönelecek.

Ev tekstilinde perakende dinamiği

Şehirleşme, sosyoekonomik şartların gelişimi ve yenilikçi imalat teknolojilerinin ortaya çıkmasına bağlı olarak paradigma değişiminin ev tekstili sanayiine dünyanın tüm bölgelerinde, Rusya ve Kanada hariç, olumlu etkisi olacağı bekleniyor.

Tüm segmentlerde büyüme kaydedilecek. Yatak odası tekstilleri 2016'da 47.8 milyar dolar ile en büyük ev tekstili segmentini oluşturuyor. Bu segmentin 2021 yılına kadar yıllık ortalama yüzde 2.1 artış ve toplam yüzde 15 artış ile 55.1 milyar dolara ulaşacağı öngörülüyor. Oturma odası tekstilleri ve banyo tekstilleri ise perakende değeri açısından yıllık ortalama yüzde 1.3 ve yüzde 1.2 artış ile ikinci ve üçüncü sırada yer alacak. En küçük piyasa ise mutfak ve yemek odası segmenti, bu segmentte yıllık ortalama yüzde 1 artış bekleniyor. Halı piyasasının ise daha az dinamik olacağı ve yıllık ortalama yüzde 0.6 oranında büyüme yaşanacağı tahmin ediliyor.

Ev tekstili piyasasında ilk 10 global oyuncu sıralamasında birinci sırada yer alan Inter Ikea Systems 2011'de 4.4 milyar dolar ve 2016'da 4.8 milyar dolar perakende değeri ile 2011-2016 dönemi için sanayide lider konumunda bulunuyor. Inter Ikea Systems'i Mohawk Industries ve Coteminas ikinci ve üçüncü sırada takip ediyor. Mohawk 2011-16 döneminde perakende değerinde yüzde 12 artış, Coteminas ise yüzde 24 düşüş kaydetti. Diğer rakipler de yıllar içerisinde sıralamada yer değiştirdiler. Bu sürekli değişim gösteren ortamda rekabet gücünün artırılması ve özgün satış noktaları geliştirmek büyük önem taşıyor.

Ev Tekstili Sanayiinde 10 Global Oyuncu

2016 perakende satış değerlerine göre sıralama

KAYNAK: EUROMONITOR

NADİR YÜRÜKTÜMEN / TTSİS YÖNETİM KURULU ÜYESİ / SARAY HALI A.Ş. GENEL KOORDİNATÖRÜ

İlk tasarımı yapan, marka yaratan bir ülke olmalıyız

Ev tekstili ve makine halısı; gayri safi yurtiçi hasıla, imalat sanayi ve toplam sanayi üretimindeki payı, gerçekleştirdiği ihracat, ekonomiye sağladığı maddi girdiler ve yarattığı istihdam büyüklüğü ile Türkiye'nin önemli sektörü. Türkiye'de makine halısı sektörünün büyümesi, tekstilin ihracat ve iç pazar payının genişlemesinde önemli katkı sağladı. Şu anda ABD'nin Çin ile gerçekleştirdiği ticaret hacminde bir daralma söz konusu. Bu durum pazarda bir fırsat yaratacaktır. ABD pazarında oluşacak bu açığın sektörümüzün pazar payını genişleteceğini ve ihracatını artıracağını düşünüyorum. Ancak Avrupa'nın en büyük tekstil tedarikçisi konumunda bulunan Türkiye'nin AB ülkeleriyle yaşadığı sorunlar hızlı bir şekilde çözülmezse, bu olumlu durum etkilenebilir. Üreten ve pazarlayan ülke konumundan ziyade, ilk tasarımı yapan, moda ve marka yaratan bir ülke düzeyine ulaşmamız gerekiyor. Ür-Ge, Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin devlet tarafından desteklenmesi, süspanse edilmesi ve bunların genişletilmesi rekabette ciddi yarar sağlar. Ayrıca hükümetimizin uyguladığı Kredi Garanti Fonu desteği ve KDV desteğinin beyaz eşya ile birlikte diğer tekstil ürünlerinde de yaygınlaştırılmasının 2018'de çok olumlu yansımaları olacaktır.

HARUN TAVAŞİ / TTSİS DANIŞMA KURULU ÜYESİ / GENEL TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş. YÖNETİM KURULU BAŞKAN VEKİLİ

Farklı pazarlara yönelmeliyiz

Türk ev tekstili sektörü dünya çapında önemli bir üretici-tedarikçi. Avrupa'nın kaliteyi ve en uygun fiyatı bulabileceği en doğru üretici ülkeyiz. ABD pazarı açısından ise Çin rekabetinden bir türlü kurtulamıyor olmamızın yarattığı dezavantaj mevcut. Fakat genel olarak, konaklama tesislerine özel üretilen ev tekstili mamulleri alanında hem yurtiçinde hem de dünyanın her bölgesi için önemli bir çözüm ortağıyız. Sektör olarak beklentilerimiz, Avrupa piyasası dışında diğer pazarlarda daha rekabetçi olmak ve büyümek. Avrasya, Asya ve Amerika gibi farklı pazarlara yönelmeliyiz. Çin ve Pakistan'ın esnekliklerinin zayıf olduğu yerlerde çözüm ortağıyız. Bunu daha fazla bölgeye yaymalı ve öne çıkarmalıyız. Özellikle Amerika kıtasında (ABD, Meksika, Latin Amerika pazarlarında) daha fazla yer almalıyız. Türkiye, ev tekstilinde dünyada ilk dört tedarikçi arasında. Hemen hemen tüm ürün gruplarında (havlu, çarşaf, yatak örtüleri, perde, battaniye, yastık, yorgan, masa örtüleri, tül, dantel gibi) yüksek kalite ve ürün çeşitliliği ile dünyada öne çıkıyoruz. Rekabet gücümüzü artırmaya devam etmeli ve dünyada trendleri belirleyen bir ülke olmalıyız. Kendi koleksiyonlarımız ve markalarımızla tanınmalıyız. İyi olan üretim kalitemizi daha da geliştirmeliyiz.

Bilgi için: Lerzan Öztürk, lozturk@tekstilisveren.org.tr, Tel: (0212) 344 07 77

2017 IWTO Wool Round Table
PORT ELIZABETH / 7-8 Dec

ÇEVRE İÇİN YÜNE YÖNELMEK

Küresel iklim değişikliği ve çevre kirliliği hızla gezegenin en önemli sorunlarına dönüşürken, tekstil ve hazır giyim sektörleri de bu problemden muaf görünmüyor. Uluslararası Yünlü Tekstil Örgütü'nün (IWTO) Güney Afrika'daki toplantısında soruna karşı yünün önemi ve değeri vurgulandı. Ancak dünyada elyaf üretiminde yünün payı yalnızca yüzde 1.1.

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nın (TTSİS) da üyesi olduğu Uluslararası Yünlü Tekstil Örgütü'nün (IWTO) tüm üyelerine açık olan Yünlü Yuvarlak Masa Toplantısı, hem sanayide yer almak hem de tedarik zincirinin her bölümünden profesyonellerle iletişim kurmak için önemli bir fırsat niteliği taşıyor. Toplantının sonuncusu, 6-8 Aralık 2017 tarihleri arasında Güney Afrika'nın Port Elizabeth şehrinde düzenlendi.

Toplantının ilk gününde, Sürdürülebilir Uygulamalar Çalışma Grubu, Ürünün Sağlıklılığı Çalışma Grubu, Yünlü Ticaretin Biyogüvenlik Çalışma Grubu, Yün Koyunları Refahı Çalışma Grubu toplantıları düzenlendi. Diğer günler yapılan sunumlarda ise özellikle yünün sürdürülebilirliği ve diğer elyaflara nazaran çevreye pozitif etkisi üzerinde duruldu. Toplantı süresince öne çıkan başlıklar aşağıda yer alıyor.

Yünde sürdürülebilirlik istenilen seviyede değil

Yünün sürdürülebilirliğinin damgasını vurduğu toplantıda, konunun, yün talebi açısından kritik öneme sahip olduğunun altı çizildi. Ancak yünde sürdürülebilirlik derecesinin yeterince gelişemediği de ortaya konuldu. Derecelendirme kuruluşlarının hızlı modayı desteklemesi, bunun önemli sebepleri arasında. Zira bu kuruluşların üyelerinin daha fazla hazır giyim satışına dönük bir iş modeli bulunuyor. Bu da polyester dostu bir yaklaşım anlamına geliyor. Çevresel etkilerin değişiminin ölçümlenmesi için kimi endekslere başvuruluyor. Ancak bu ölçüm araçları arasında da tutarsızlıklar ortaya çıkabiliyor. Bu konu da oturumda grafiklerle açıklandı. Şöyle ki; Materyal Sürdürülebilirlik Endeksi (MSI), konfeksiyon, ayakkabı ve ev tekstili endüstrisinde kullanılan maddi imalatların etkileri hakkında bilgiye erişim sağlayan bir araç. Sürdürülebilir Giyim Koalisyonu (SAC) ise giyim, ayakkabı ve tekstil sanayinin sürdürülebilir üretim için öncü ittifakı niteliğinde. Ancak SAC tarafından kullanılan SAC MSI ve diğer değerlendirme kuruluşlarının kullandığı ölçüm araçları arasında bir tutarlılık bulunmuyor.

Aşağıdaki tabloyu incelersek bu tutarsızlığı görebiliriz. Bu tabloda Ürünün Çevre Ayak İzi'nin (Product Enviroment Footprint-PEF) saydığı 15 etki kategorisi yer alıyor.

Derecelendirme Kurumları Tarafından Ölçülen Çevresel Etkilerin Değişimi

Rating Agency	İklim Değişikliği	İnsan Toksisitesi /Kanser	İnsan Toksisitesi /Kanser değil	Fosil Yakıt Talebi	Mikrofiberler	Tatlısu Eko Toksisitesi	Ötrofikasyon (*)	Su Tüketimi	Biyoçeşitlilik	Arazi Kullanım Değişikliği	Biyoçözünürlük
SAC MSI	Y	N	N	Y	N	N	Y	Y	N	N	N
PEF Pilot	Y	Y	Y	Y	N	Y	Y	Y	N	Y	N
MadeBy	Y	Y	Y	Y	N	Y	N	Y	N	Y	N

(*) Büyük bir su ekosisteminde besin maddelerinin artması sonucu, plankton ve alglerin aşırı oranda çoğalması

Dünya Elyaf Üretimi (1980-2025)

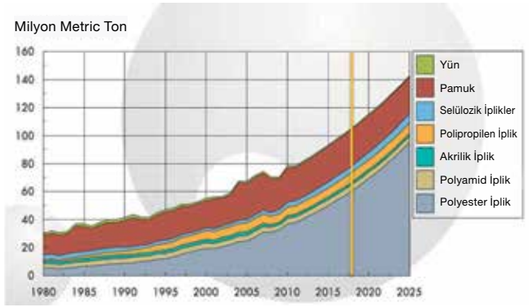

KAYNAK: TECNON ORBICHEM

Sera gazı çalışmaları

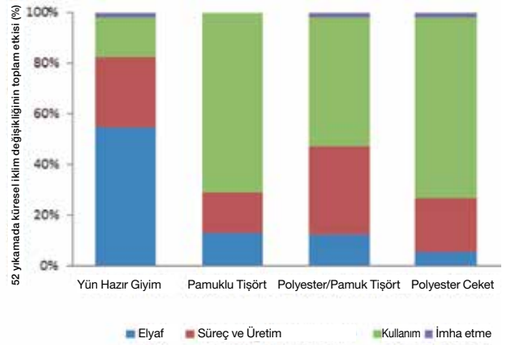

Tekstil kullanımında ayak izi

Toplantıda yapılan sunumlara göre, küresel tekstil elyaf tedarikinin sadece yüzde 1'ini yün oluşturuyor.

Küresel iklim değişikliğinin yansımaları da toplantının gündemindeydi. Hazır giyimde ürünlerin yıkanma oranları bile konudan bağımsız düşünülemiyor. Su talebi belirli bir süre boyunca mevcut miktarı aştığında veya kalitesizlik kullanımını kısıtladığında su stresi ortaya çıkıyor.

En fazla fosil enerji kullanımı ve en yüksek su stres seviyesi konfeksiyon kullanımı aşamasında gerçekleşmektedir.

Fosil enerji kullanımı (4.43 yıl kullanma süresi için)

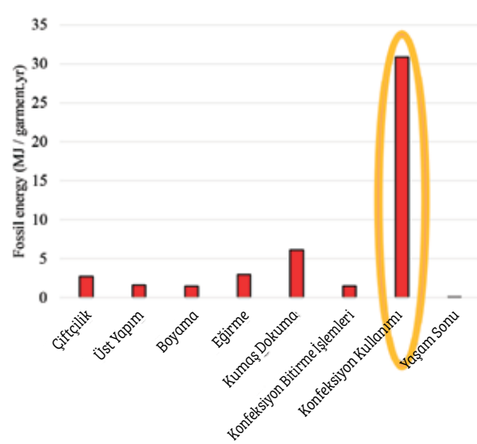

Su Stresi (4.43 yıl kullanma süresi için)

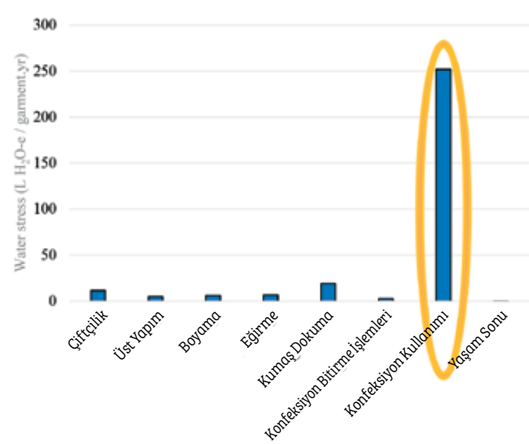

Sera gazı (4.43 yıl kullanma süresi için)

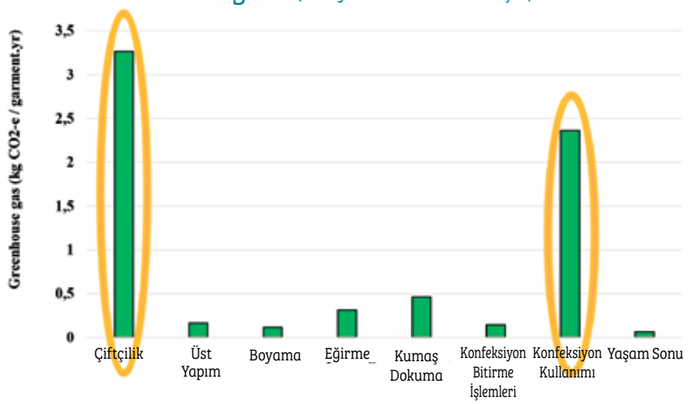

En fazla sera gazı salınımı ise en çok çiftçilik, sonra konfeksiyon kullanımı süreçlerinde gerçekleşmektedir.

Yünün gücü

Toplantılarda yünün gücüyle ilgili sunumlar da yünün vazgeçilmezliğinin altını çizer nitelikteydi. Çünkü;

1. Yünlü giysilerin ömrü pamuklu giysilere göre yüzde 50 daha uzun.

2. Yün giysiler daha az yıkanır, bu da kullanım sırasında daha az su, enerji ve deterjan kullanımı gerektirir.

SORGULAYAN YENİ TÜKETİCİ

Toplantının "Vahşi Doğada Bir Ses?" başlıklı sunumunda, tüketicilerin her geçen gün ürünlerin sürdürülebilirliğini sorgulaması üzerinde duruldu. Buna göre, özellikle Z kuşağının yüzde 80'i "şirketler dünyayı daha iyi bir yer haline getirmeye çalışmalı" fikrinde. Bu da yünün sürdürülebilirliğini daha önemli hale getiriyor.

Elyaf	Tişört (Sıcaklık/Sıklık)	Süveter (Sıcaklık/Sıklık)	Giyme Süresi (Yıl)
Yün	33.2 °C / 3 gün	30.5 °C / 7 gün	3.1
Pamuk	43.8 °C / 2 gün	-/3 gün	2.0

KAYNAK: DATA FOR NORWAY (SIFO), AWI/NIELSEN SURVEY

Materyalin kg Başına Çevresel Etki Endeksi (Hammaddeden kumaşa)

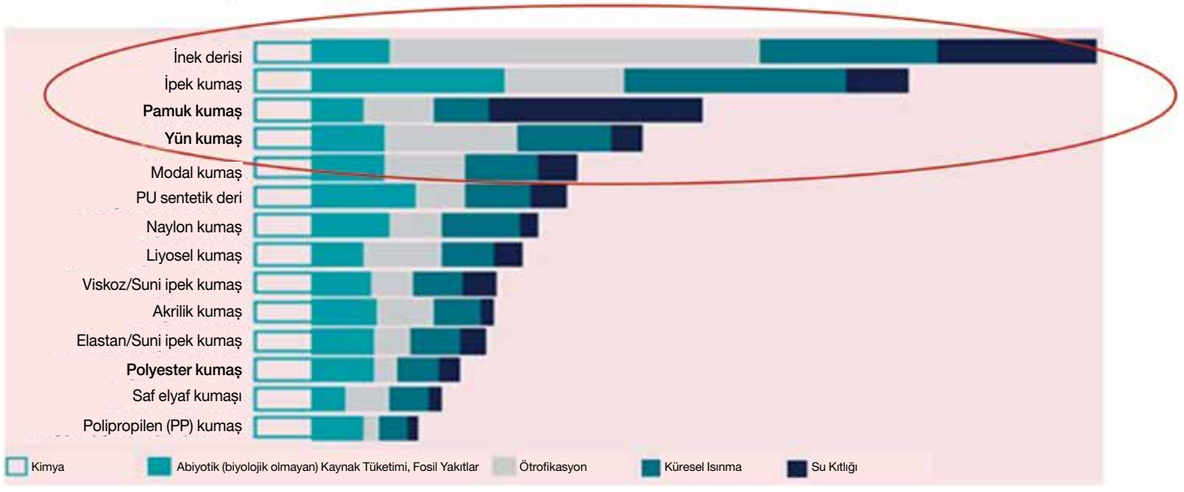

MODA ENDÜSTRİSİNİN BAKIŞ AÇISI

Küresel Moda Gündemi ve Boston Danışmanlık Grubu'nun "modada sürdürülebilirlik için sağlık ve fırsatlar" konulu raporu, IWTO toplantısının diğer gündem maddeleri arasındaydı. Raporda yer alan Parçalı Yaşam Döngüsü Değerlendirmesi'ne dayanan bir karşılaştırmada ortaya çıkan iyi ürün sürdürülebilirlik seçenekleri aşağıdaki grafikte görülüyor.

Mikroplastik kirliliği

Yün, doğal bir ürün olarak çevre açısından da öne çıkıyor. Bugün okyanus yüzeyine eklenen plastik mikrofiberlerin miktarının yıllık 190 bin tona ulaştığı tahmin ediliyor. Mikrofiberler deniz canlıları üzerinde olumsuz etki yarattığı gibi, mikroplastikler de insan sağlığı üzerinde negatif etkiler ortaya çıkarıyor. Yün ise denizde biyolojik olarak parçalanabiliyor.

Denizdeki atıklar	Yok olma süreleri
Pamuk gömlek	2-5 ay
Yün Çorap	1-5 yıl
Naylon Kumaş	30-40 yıl*
Deri	50 yıl
Lastik Çizme	50-80 yıl
Tek Kullanımlık Bebek Bezi	450 yıl*

* Plastik parçalar görülebilecek kadar küçük partiküllere kadar bozunurlar ancak mikroplastik partiküller olarak kalırlar. Yün ise ana çevrede bakteri bulunan deniz ortamlarında biyolojik olarak parçalanabilir.

Y kuşağının önceliği

Bugünün tüketicileri gezegeni kendilerinden önceye koyuyor. Aşağıdaki tablo bunu çarpıcı biçimde gözler önüne seriyor.

Y Kuşağının En Çok İlgilendiği 10 Problem

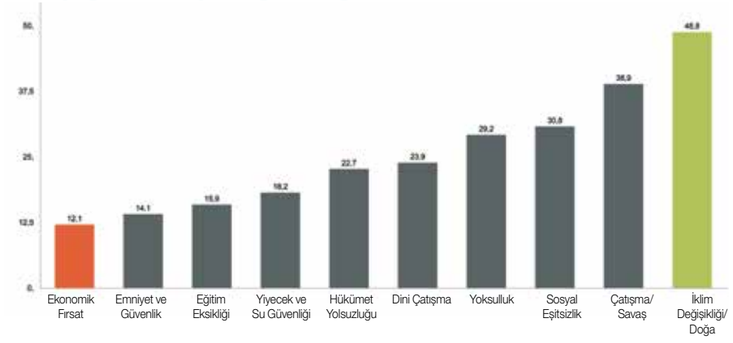

Uçlarda Yün

Merino yününden tişört giyerek 250 km'lik ultramaraton koşan bir sporcunun, koşusunun sonunda ürünle ilgili yaptığı yorumlar da toplantının ilgi çekici sunumları arasındaydı. Sporcunun yorumları, yüne dair pozitif noktaları doğrular nitelikte. Bu özellikler;

- **Yumuşak:** Merino yünü son derece ince ve ciltte nazik ve yumuşak bir his bırakıyor.
- **Elastik:** Doğal elastikiyeti ile egzersiz için ideal.
- **Nefes alabilir:** Yüksek oranda nefes alabilir yapısı ile nemliliğe de daha az eğilimli.
- **Sıcak ve soğuk:** Sentetiklerden farklı olarak yün, vücut sıcaklığındaki değişikliklere tepki gösteren aktif bir elyaf. Hava soğukken sıcak, sıcakken serinlemeye yardımcı oluyor.

- **Statik dayanıklılık:** Yün nem buharını emebildiği için statik elektrik yaratmamaya eğilimli.
- **Koku dayanıklılığı:** Nem buharını emebilme özelliği daha az terlemeye yardımcı oluyor ve ter kokusunu emiyor.
- **Lekeye karşı dayanıklılığı:** Merino yünü, lekelerin emilmesini önleyen doğal bir koruyucu dış katmana sahip. Statik üretme eğiliminde olmadığı için daha az toz çekiyor.
- **UV ışınlarına karşı:** Merino yünü, çoğu sentetik ve pamuğa kıyasla UV ışınlarından korunmada çok daha etkili.

Bilgi için: İrem Yılmaz, irem.yilmaz@tekstilisveren.org.tr, Tel: (0212) 344 07 77

3 DEVRİMCİ TEKNOLOJİ

Atlayan, zıplayan, kapı açan, hatta vatandaşlık verilen robotlar, sürücüsüz otomobiller, kripto paralar, güneş enerjili otoyollar, iPhone ile çekilen sinema filmleri, yapay zekâ destekli müzik albümleri… Geleceğe hoşgeldiniz. Çünkü şimdi aynı gelecek, tekstil ve hazır giyim sektörünün de kapısını çalıyor. Buyrun, birbirinden devrimci üç teknolojiye yakından bakalım.

Örümcek ağlarından dikilmiş gibi duran, vücudu zar zor kapatan elbiseler, Ortaçağ'ın metal zırhlarından ilham almış plastikten bluzlar, üç boyutlu, kabarık baloncukların yan yana tutturulmasıyla yapılmış etekler ilk kez podyumlarda görülmeye başladığında başka bir dünyanın moda anlayışıyla karşı karşıyaymışız duygusuna kapılmadan edememiştik. Ne gözümüze güzel gelmişti, ne de ilginç bir fikir olmanın ötesinde kabul edilebilir bulmuştuk.

En büyük sorun kullanılan materyaldi. Ticari olarak uygun polilaktik asitten üretilmiş modeller ne rahat ne de yeterince esnekti. Konvansiyonel kumaşlar gibi hava geçirmiyorlardı. Bu da vücudun nemini ememedikleri ve nefes aldırmadıkları anlamına geliyordu. Dökümlü de olamıyor, dolayısıyla rahatça oturup, kalkmaya hareket etmeye olanak sağlamıyor, sonuçta da giyilebilir kıyafetlere dönüşmüyorlardı. Aslında yaratıcılarının amacı da elbette bir gardırop dolusu kullanılamayacak kadar tuhaf kıyafet yaratmak değildi. Tam tersine geleceğin insanlarına süper kahramanlara layık özellikler de kazandıran giyeceklerin yolunu açmayı umuyorlardı. Ateşe dayanıklı, kurşun geçirmez, basınca dirençli, leke tutmayan, sıcak ya da soğuğu hissettirmeyen şeyler giymek harika olmaz mı? Hele bunların birebir kendi vücut ölçülerimizde, tamamen beğenilerimiz doğrultusunda hazırlanması?

threeASFOUR

Şimdi bu sorulara yavaş yavaş olumlu yanıtlar verilmeye başlanıyor. Tekstilin bin yıllardır süren geleneksel dokuma ve dikme süreci, inovatif tasarımcıların gösterdikleri kararlılıkla sarsılıyor. Örneğin threeASFOUR'un beyni Gabi Asfour, iki boyutlu dokumaları, üç boyutlu hale getirmenin ve 3D baskı makinelerinde hayata geçirmenin yaratıcı yollarını araştırıyor. Her yeni adım, 3D baskının taşıdığı sorunlara yanıt bulmaya çalışıyor. Lazer kesimin yardımıyla kumaş, çok daha nefes alabilen ve hareketleri rahatça yapmayı sağlayan özellikler kazanıyor. İngiliz moda tasarımı öğrencisi Monika Januszkiewicz de lazer sinterleme tekniğiyle ve eğilip bükülen, esneyen, nispeten yumuşak "Material TPU 92A-1" maddesinden yararlanıp bir elbise yaratmayı başardı.

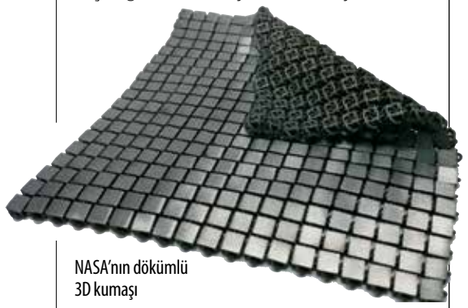

NASA'nın dökümlü 3D kumaşı

Bu alanda devrim niteliğindeki değişim ise tamamen moda dışından geldi. NASA, dökümlü, sık dokulu bir 3D kumaşı başarıyla yapmış durumda. Bir tarafı son derece parlak, diğer tarafı mat, çift taraflı kullanılabilen bir materyal. Ama piyasaya çıkıp çıkmayacağı, gündelik hayata nasıl gireceği şimdilik muamma.

Kaldı ki, çok dert edilecek bir durum da yok ortada. Konvansiyonel malzemelerle de 3D baskıyı kullanmak mümkün. Sonuçta 3D baskı, prensip olarak bilgisayarda tasarlanan veya üç boyutlu taranan modellerin kullanılan malzemeyle çok hızlı veya ekstra kalıba ihtiyaç duymadan üretilmesi manasına geliyor. İlle de uçar kaçar malzemeye takılmamak lazım. Her ne kadar artık sektöre veda etmiş olsa da örneğin Electroloom şirketi, ilk 3D

Electron'un 3D kumaş yazıcısı.

kumaş yazıcısını geliştirmiş ve kumaş ile 3D baskı yapmaya başlamıştı. Geliştirdikleri yazıcı, elektro lif çekim yöntemiyle kumaşları 3D basıyor; bu da CAD dosyalarını, çoraplara, fanilalara, tişörtlere dönüştürüyordu.

3D baskıda yeni sentetik ya da yarı sentetik malzemeler de yavaş yavaş kabul ediliyor. Hatta ayakkabılarda, aksesuarlarda çoktan yerini aldı bile. Kıyafetlerde de bir bölümü sentetik malzemeyle 3D basılmış tasarımlar

Fotokromik teknolojisindeki ilerlemeler, birbirinden ilginç çözümler ortaya çıkarmaya başladı. Üstelik çözümler, farklı bilimsel ilkeler üzerine inşa edilen farklı yöntemlere dayanıyor. Michigan Üniversitesi'ndeki bilimadamları tarafından keşfedilen ilk yöntem, çok küçük kristal membranların, ışığın çeşitli dalga boylarına maruz kaldığında farklı reaksiyon vermesine dayanıyor. ABD ordusu kamuflaj tekniklerini geliştirmek için bu teknolojiyi kullanıyor.
Montreal'deki Concordia Üniversitesi'nde de başka bir yaklaşım doğrulanmaya çalışılıyor. "Karma Bukalemun" denilen projenin parçası olan bilim insanları, insan vücudunun hareketlerinden elektrik üretmenin yolunu arıyor ve bunu bir çeşit elektronik kumaşta kullanmak

3D baskıda yeni sentetik ya da yarı sentetik malzemeler de yavaş yavaş kabul ediliyor. Hatta ayakkabılarda, aksesuarlarda çoktan yerini aldı bile.

Electroloom bugün piyasada olmasa da bayrağı yere düşmüş değil. Kniterate firması geliştirdiği 3D örgü makinesiyle kaşkoldan eşarba pek çok tekstil ürününü elde edebiliyor. Dikişsiz, tam olarak istenen renkte, desende… Tüketicileri podyuma çağıran Unmade şirketi de aynı prensiple çalışıyor. Ama müşterilerin de yaratıcı sürece katılmalarını sağlıyor.

Iris van Herpen'den bir 3D tasarımı.

görülmeye başlandı. 3D'nin moda sektörüne girmesinin asıl önemli etkisi de bu teknolojiyi sektöre ilk taşıyan isimlerden Iris van Herpen gibi tasarımcılara sınır tanımayan hayal güçlerini gerçeğe dönüştürme imkânı vermesi. Öyleyse sözü, Iris van Herpen'e bırakıp bu bahsi kapatalım: "Bugün bildiğimiz anlamda 3D baskının modanın geleceği olacağını düşünmüyorum. Ama kesinlikle bütün yaratıcı alanlarda –mimarlık, tasarım, sanat ve moda- bir şey ortaya çıkarmanın eski yollarının yani iki boyutlu başlayıp sonra bunu 3 boyuta uyguladığımız yöntemlerin tarih olacağına inanıyorum. Gelişmeler çok hızlı. 4D alanında araştırma ve prototiplemeler başladı bile."

Bukalemun kumaşlar

Gerçekten masal aleminde yaşamaktan hiç farkı yok. Arkadaşlarınızla buluşmak için evden çıktınız. Sizden önce gideceğiniz mekâna ulaşmış, sosyal medyadan fotoğraf bile paylaşmaya başlamışlar. Ama o da ne? Hepsi rengârenk, cıvıl cıvıl giysiler içinde. Oldu mu şimdi üzerinizdeki bu pastel bluz? Çok kısa bir süre sonra telaşa hiç gerek olmayacak.

istiyorlar. Kullanılan çok ince akım, iplikle beraber süper iletkenlerin de dokunduğu kumaşı tetikleyecek, o da rengin değişmesini sağlayacak ya da giyenin eylemlerine göre kumaşın yüzeyinde değişiklik olmasını sağlayacak. Her şeyin ötesinde bu yöntemde umulan, vücut aracılığıyla kendini şarj edebilen ve bağımsız olarak enerji depolayabilen bir kumaş yaratmak.

Elektronik kumaşla tanışacağımız 'Karma Bukalemun' projesi.

Google'ın Jaguard projesi ile Levi's işbirliği.

Google'ın Project Jaquard'ı da prensipte aynı amacı güdüyor. Yalnız onun hedefi renk değiştirmek değil. Kıyafetin içine yerleştirilen sensörlerle, yalnız ceketinize ve pantolonunuza dokunarak kapıyı açmanız, telefona cevap vermeniz, oda sıcaklığını değiştirmeniz mümkün olabiliyor. Ama tabii konumuz bu kadar kapsamlı değil. Şimdilik ilgilendiğimiz renk değiştiren kumaşlar. Bu konuda en ilginç yöntemlerden biri üzerinde Budapeşte merkezli tekstil tasarımcısı Judit Eszter Karpati ve Esteban de la Torre (EJTech) çalışıyor. Chromosonic adlı projeleri, ses dalgalarını kumaştaki boyanın doğasını etkileyen düşük düzeyli ısıya çeviren bir teknoloji yaratmak. Tekstil rengindeki dinamik değişiklikler, işlenmiş ses dosyalarından türetiliyor. Serigrafi, ısıyla değişen boyada tekstili kaplamakta kullanılıyor. Ses kumaşa dokunmuş yani içinden geçen telleri ısıtıyor, böylece desen ve renk değişiyor.

Chromosonic projesinde ses dalgalarıyla kumaş boyası etkileniyor.

Berkeley'deki bir grup araştırmacı da Google'ın Project Jaquard'ı ile ortaklaşa Ebb adını verdikleri bir renk değiştirme teknolojisi üzerinde çalışıyor. Ebb'in özündeki teknoloji, termokromik boyayla tek tek kaplanmış iletken ipliklerin kullanılmasına dayanıyor. İpliklere elektrik gittiğinde ısınıp renk değiştiriyorlar. Mevzu sadece siyah tişörtü yeşile çevirmekle de sınırlı kalmıyor, tişörtün üzerindeki simge de değişebiliyor.
Bütün bu teknolojiler işin henüz çok başında ama epey umut vaat ediyorlar.

Bir çeşit Terminatör olmak

Konumuz kendi kendini tamir eden kumaşlar. Bu konudaki çalışmalar da tıpkı renk değiştiren kumaşlar da olduğu gibi dört koldan, farklı farklı prensipler, bakış açıları, uygulamalarla sürüyor. Bu alandaki çalışmaların bir kısmı geleneksel tekstiller kullanarak kendi kendini tamir eden kumaşlar üretmeye odaklanıyor. Prosedür hayli basit. Tabaka tabaka çoğul elektrolit kaplanarak kendi kendini tamir etmesi sağlanacak ana materyal, bu tabakaları yaratması için bir dizi, özel elde edilen protein yoğun sıvıya batırılıyor. Kaplama, günlük kıyafetlerde fark edilemeyecek kadar, bir mikrondan daha ince bir tabaka oluşturuyor. Bu tabaka çok ince olmasına karşın, materyalin dayanıklılığını baştan başa artırıyor.
Bazı araştırmalar, yalnız kendi kendini tamir eden ya da dayanıklılığını artıran nitelikte kumaşlar üretmeye çalışmakla kalmıyor, bu kumaşların farklı koruyucu özellikler kazanmasına da uğraşıyorlar. Araştırmacılar, bu tür kumaşlarla askerlerin kimyasal ve biyolojik saldırılara karşı korunmasının sağlanabileceğini, işçilerin kazayla toksik maddelerle ya da çiftçilerin fosforlu böcek ilaçlarıyla temas etmesinin önlenebileceğini söylüyorlar.
Tıpkı bu tür zararlı dış etkenlerden korunmak gibi, iş suya dayanıklı kumaşa geldiğinde de sorun sadece görünümden fazlasını etkiliyor. Bu nedenle Avustralya'daki Deakin Üniversitesi'nden araştırmacılar süperamfifobik (yani ekstra ekstra suya dayanıklı), zarar gördüğünde kendi kendini tamir edip, sıvıları uzak tutabilecek bir kumaş üzerinde çalışıyor.
Applied Materials &Interfaces dergisinde açıklandığına göre temel prensip şu: Kumaşın, çok düşük ısıda eriyerek boşlukları, yani yırtık ve delikleri kapatıp su geçirmez özelliği yeniden sağlayacak çok özel bir materyalle kaplanması. Şimdilik sonuç başarılı. Deneyler sırasında bu maddeyle kaplı kumaşın su geçirmezlik bir yana 100 jilet darbesine de dayandığı ortaya çıkmış. Üstelik 200'den fazla yıkanmaya da olanak vermiş.
Ama bu alanda bombayı MIT'deki bilimadamları patlatmış durumda. Koli bakterisinin kendisini kopyalamasından hareket ederek, bir canlı gibi kendisini yeniden düzenleyen ve iyileştiren bir çeşit kumaş üzerinde çalışıyorlar.
Bütün bu gelişmeler gösteriyor ki, pek kısa bir süre içinde "tekstil" derken bugün kastettiğimizden hayli farklı bir sektörü kastediyor olacağız.

3D örgü makinesiyle üretim yapan Unmade 3D koleksiyonundan.

Disiplinlerin ötesinde bir sanatçı

ZEKİ BEŞTEPE

Hikâyesi bir Anadolu köyünde başlıyor. Tasarımla arasına klasik bir meslek ve uzun yıllar giriyor. Ama o inatla ve sabırla üretmeye devam ediyor. Eline geçeni başka bir şeye; çantaya, ayakkabıya, giysiye, resme, heykele dönüştürüyor. Ana malzemesi deri, ilham kaynakları Çerkez, pagan ve şaman kültürleri. Pek çok kulvarda üreten, kendine has bir tasarımcı Zeki Beştepe.

Dünyaca ünlü isimler ürünlerini kullanmış, ama o bunları yüzeyden anlatıp geçiyor. Zeki Beştepe tanıtımını yapmaktan ziyade, sanatını anlatmakla ilgili. Bir yandan son derece dünyaya dönük: Bilgi Üniversitesi'nde deriyle tasarım dersleri veriyor, düzenli tango yapıyor, malzeme avına çıkıyor. Bir yandan da her sanatçı gibi kendine dönük: Vaktinin büyük kısmını Üsküdar Kısıklı'daki stüdyo/evinde, kara kedisi F'tze ile geçiriyor. "Gerekmedikçe dışarı çıkmam" diyor. Çünkü burada kurduğu mikro dünya ona yetiyor. Üzerine bir deri parçası serilmiş dev masası da bu dünyanın merkez üssü.

"Ben bir çöpçü ve dönüştürücüyüm" diyor gülerek. O sırada, arkasındaki ahşap raftan "Dört Bilge Şaman ve Eriyen Zaman" adlı heykeli (sahilde bulduğu bir omurilik parçasından yapmış) ve at başı biçimli bir başka heykel (şömineye atılmaktan son anda kurtarılmış bir odun parçasından yapmış) bize göz kırpıyor. Ona göre bir tasarımcı her şeyi bilmeli. "Sporu, dansı, müziği, ağacı, deriyi, kâğıdı, taşı, kemiği, metali…"

Zeki Beştepe çok yönlü bir sanatçı, ama kendini tanıtma merakı pek olmadığı için onu özellikle deri işleme sanatına ilgi duyanlar tanıyor. Hikâyesi bir Anadolu köyünde başlıyor. Emekli olana dek Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği yapıyor. Yıllar boyunca yan işi olan tasarım, bugün onu, ismini Hollywood'a kadar taşıma noktasına getiriyor. Şimdi burada duralım; serüvenini ondan dinleyelim.

Sizin hikâyeniz ne zaman, nerede başladı?

1964 doğumluyum. Kayseri'nin Pınarbaşı Köyü'nde büyüdüm. Hem güzel hem zor bir çocukluktu bizimki. Köy ortamında büyümek, doğal ve güvenli bir yaşam tarzı edinmemizi sağladı. Ama bir yandan da zordu; çünkü yokluk kuşağından sonraki kuşaktık. Oyuncaklarımızı bile kendimiz yapardık. Daha küçücük bir çocukken tasarım yapıyordum ben.

Tabii bir noktada yeteneğiniz fark ediliyor ve bu bir sızıntı yaratıyor.

Sizin yeteneğinizi fark eden oldu mu?

Birinci sınıftayken, resim dersinde Atatürk'ün Kocatepe'deki resmini yapıyorduk. Öğretmen resmimi görünce inanamadı; "Çabuk babanı çağır" dedi. Babama, "Çocuğunuz müthiş bir yetenek, mutlaka okutun" dedi. O tavsiye köy ortamında pek etkili olmadı ama benim belleğimde yer etti.

Sonra?

Sonra şehre taşındık. Resim hayatımdan hiç eksik olmadı. Ellerimi çok iyi kullanıyordum. Öğretmenlerimin övgülerini ve yüreklendirmelerini unutmuyorum. Ama babam karşı çıktığı için akademide sanat eğitimi alamadım, Türk dili ve edebiyatı okudum. Konya'da öğretmenlik yaparken yurtdışında resim sergileri açtım. Fakat zamanla tasarım, resmin önüne geçti. Klasik resimden uzaklaştım; resimsi, soyutlaştırılmış formlarla ilgilenmeye başladım.

Deriyle de o dönemde mi tanıştınız?

Evet, bir yerlerde el kadar bir deri parçası buldum. Tuşesi, dokunuşu beni çok etkiledi. Onunla minicik bir çanta yaptım. İnsanlar beğendi. Derken bir tane daha… Deri tutkununa dönüştüm. Deri nereden alınır, onu bile bilmiyordum, hepsini öğrendim. Öğretmenliğe devam ederken, deri çantalar yapmaya başladım. Elle yapıyordum, çünkü makinem yoktu. Başta zorunluluktu, ama sonra hiçbir şeyin el yapımının yerini tutmayacağını anladım. Kendi tekniğimi ve işlentilerimi geliştirdim. Çantadan kemere geçtim, sipariş alır oldum, bunu ciddi bir ek gelire dönüştürdüm. Zaman içinde neye ihtiyacım olursa, onu yapmaya başladım. Giysi, ayakkabı, sandalye, masa, halı, perde, ışık… Bir obez nasıl ki iştahla yer, ben de bir tasarım obezine dönüştüm. Kendime engel olamıyorum!

Ahşap sehpa tablası.

Deri süslemeli topuklu ayakkabı.

Sizce akademik eğitim bu yaratım gücünü sınırlar mıydı?

Akademi sanatçının zenginliğini tabii ki artırır. Gereklidir de. Uzmanlaşmayı, profesyonelleşmeyi getirir. Ama bir yandan da hiçbir eğitimi olmayan o ilk sanatçı ve tasarımcılara bakınca, bunu sorgulayabiliriz de... Ben eğitim almadığım ve para da kazanamadığım halde inanılmaz bir sabırla tasarıma devam ettim.

"BEN DİSİPLİNSİZ BİR SANATÇIYIM"

Bugün geldiğiniz noktada, kendinizi nasıl bir tasarımcı olarak görüyorsunuz?

Ben disiplinsiz bir sanatçıyım! Sanat ve tasarım uzun soluklu bir serüven. Zaman içinde karakteristik bir kimliğe oturuyor. Benimki de öyle oldu. Müzik, dans, resim… Bunların hepsi bir potada eriyince, kişisel disiplini ve disiplinsizliği ortaya koyuyor. Çocukluktan itibaren her şeyi, bir başka şeye

dönüştürmeye çalıştığımı ben bugün fark ediyorum. Bu bilinçli bir şey değildi tabii, oyundu. Öğretmenlik yıllarımda da aslında tasarım yaptığımı bilmiyordum, sonradan anladım. Kendi sanat ve tasarım serüvenimde ben bir değiştirici ve çöpçüyüm. Çünkü doğadaki her şey bir başka şeye dönüşebilir. Yeter ki görebilelim.

"Tasarım" sözcüğüne biraz mesafeli misiniz?

Hayatta tasarım yoktur; doğada her şey bize sunulmuş zaten. Tasarım bir gözlemdir. Doğadaki gözlemlerin somutlaştırılması, ona yeni bir boyut ve biçim verilmesidir. Ben tasarımla bir acemi olarak tanıştım, ama sonrasında ona aristokrat bir tanım getirdim: Nasıl ki bütün sanatların annesi bir yanıyla söz ve şiirdir, bana göre bir yanıyla da tasarımdır. En ilkel çağlardan bugüne ulaşmış sanat eserlerine, mesela Afrika'daki bir kaya resmine baktığınız zaman, onun yetkin birileri tarafından yapılmadığını, olmayan bir şeyi yaratma kaygısıyla ortaya konulduğunu görürsünüz.

"HER ŞEYDEN ÖNCE DERİ VARDI"

Ana malzeme olarak neden deriyi seçtiniz?

Deri, insanın hem kendisiyle hem de doğayla yaşam kavgasının en canlı, en doğal tanığı ve ana malzemesi. Kumaş ve polyester icat edilmeden önce deri vardı. Bir mamutu avlamaya çalışan avcı-toplayıcının üzerinde, Hititlinin savaş arabasının koşumlarında, Atinalı bir güzelin ayaklarında, Romalı bir askerin zırhında, Mısırlı bir kâtibin kamışının altında deri vardı. Tasarımcı, kendi tarzına en yakın malzemeyi tasarımlarının omurgası haline getirir. Eşleştirir, birleştirir, karıştırır, salt onu kullanır, ama sonuçta ana malzemesine yaptığı tasarımcı vurgusuyla kimlik kazanır. Yarattığı tarz da o malzeme ile özdeşleştirilir.

Hangi tür deriyle çalışmayı tercih ediyorsunuz?

Daha çok vejetal deriyi tercih ediyorum. Vejetal deri, hayvanın

üzerinden alındıktan sonra en az işlenen, natürel kullanıma uygun deridir. Daha rahat işlenebilir.

Malzemelerinizi nereden tedarik ediyorsunuz?

Dediğim gibi ben bir çöpçüyüm! Bazı çanta firmaları bana artık ürünlerini veriyorlar. Derinin altı, yani onların kullanmadığı kısmı benim için daha değerli.

Sanatsal üretimin dışında da tasarımlarınız var...

Evet, iç çamaşırından gündelik giysiye pek çok alanda tasarım yapıyorum. Ama haute couture anlayışıyla çalıştığım için bu beni sayısal olarak aşağı çekiyor. Bir markaya tasarlamak da benim tarzım değil. Daha öznel, kişiyle bütünleşecek tasarımları seviyorum.

Peki, tüm bu tasarımları görmek isteyenler size nasıl ulaşabilir?

Yaptığım ürünleri tanıtmak, dünyaya sunmak ve ticari başarıya dönüştürmek konusunda pek usta ve girişken olduğum söylenemez. Bana göre bir sanatçının çok fazla açgözlü olmaması, her şeye dolar işareti gibi bakmaması gerekiyor. Yurtdışında sergi teklifleri alıyorum, ama sponsor olmadan çok zor. İnsanlar bana sosyal medya üzerinden ulaşabilir, eserlerimi de gelip burada görebilirler.

FARKLI KÜLTÜRLERİN TASARIMLARINA ETKİSİ

Zeki Beştepe'nin tasarımlarına bakınca, Kafkas kültürünü, Orta Asya steplerini ya da Amerikan yerlilerini görebiliyorsunuz. Çerkez, şaman ve pagan kültürü kadar Avrupalı çağdaş ustalar da ona ilham veriyor. Tasarladığı bir ayakkabıyı kaldırıyorsunuz; topuğunun altından bir Baudelaire şiiri okunuyor mesela... Beştepe, şöyle anlatıyor:

Çerkez kültürü: "Tasarımlarımın ana karakteristiğinde, özellikle resimlerimde, ait olduğum toplumun kültürel DNA'ları çok belirgin. At figürünü, aile damgalarını eserlerimde sık sık kullanıyorum. Ama etnik ile evrensel olanı dengeliyorum."

Pagan ve şaman kültürü: "Dünyanın aşırı modernleşmemiş yerlerinde bugün bile pagan kültürünün izleri görülür. Şamanizm ve paganizm temelde aynı kökten, aynı zeminden ve aynı doğadan beslenir. Pek çok sembol, işaret, arma ve damganın kökeni de bu kültürlere dayanır. Bu kültürlerde giysi ve aksesuarlar çoğunlukla deri ana malzemesinden yapılırdı. Şamanizm ve paganizmden etkilenmeyen moda tasarımcısı yok gibidir. Ben de bu kültürlerden ilham alıyor, onları başka bir şeye dönüştürüyorum."

KİTAP

Geleceği yönetmek mümkün

Ahmet Şerif İzgören son kitabı 'Geleceği Yönetmek'te, yaşanmış örnekler üzerinden, geleceği şekillendirmek için nasıl harekete geçilebileceğini anlatıyor. Şirketlerin gelecek rotasını 'değişim-başarı-gelecek' üçgeninde anlatırken ipuçları veren yazar, Türkiye'ye uygun bir değişim modeli ve yol haritası da öneriyor.

KİTAP

2008 krizinin anatomisi

Murat Birdal'ın kaleme aldığı 'Bir Krizin Anatomisi', 2008 finansal krizini ve dünya ekonomisindeki dönüşümü irdeliyor. Yaşanan krizin ardındaki reel dinamikler ve sonrasında yaşanan sosyoekonomik dönüşümün farklı boyutlarıyla tartışıldığı kitap, küresel kapitalizmin genel yönelimlerini de sorguluyor.

Gerilimli rezidans komedisi

Ezgi Mola ve Enis Arıkan'ın başrollerinde olduğu '10 11 12' adlı oyun, 16 Mart Cuma günü Uniq Hall'de meraklılarıyla buluşuyor. Statü kavramının hayatımızdaki yerini ve önyargılarımızı farklı bir şekilde işleyen oyun, lüks bir rezidansa taşınan iki komşunun birbiriyle tanışmasını, ilişkisini ve sadece 'kapı önüne bıraktığı çöpler' ile yaşam belirtisi gösteren bir diğer komşu üzerinden yaşama bakışlarını konu alıyor.

TİYATRO

Cem Yılmaz'la düet

Yasemin Mori'nin dördüncü albümü 'Estrella' dinleyiciyle buluştu. Sony Music etiketiyle çıkan ve dokuz yeni şarkıdan oluşan albümde sanatçı yine farklı bir müzikal deneyim sunuyor. Çıkış şarkısı 'Estirelim mi?'de Eypio ile işbirliğine giren Mori'ye 'Konyak' parçasında ise komedyen Cem Yılmaz eşlik ediyor. Tüm parçaların söz müziklerinin Yasemin Mori'ye ait olduğu albümde, 'Uçan Kedi' ve 'Estirelim mi?' ise Korhan Futacı ile işbirliği ürünü.

ALBÜM

SERGİ

Geçmişle bugün arasında köprü

Ramazan Can'ın 'Evvel Zaman İşi' adlı sergisinde 2013-18 yılları arasında ölüm-yaşam, beden-ruh, ritüeller-totemler ve şamanizm konuları üzerine ürettiği resim, enstalasyon, heykel, halı ve dokuma çalışmaları sunuluyor. Modern hayatın beraberinde getirdiği sorunlara dikkat çekerken, geçmişle bugün arasında köprü kuran sanatçı, çalışmalarında 'ilkel' yaşamlardan unutulmuş anekdotlar sunuyor. Sergi, 1 Mart-13 Nisan tarihleri arasında Anna Laudel Contemporary'de görülebilir.

SİNEMA

Ödüllü 'Kelebekler'

Yönetmen Tolga Karaçelik'in ABD'deki Sundance Film Festivali'nde 'Dünya Sineması' kategorisinde Büyük Jüri Ödülü'nü kazanan filmi 'Kelebekler' 30 Mart'ta vizyona giriyor. Birbirini çok az tanıyan üç kardeşin, yıllardır haber almadıkları babalarının aramasıyla bir araya gelmelerini konu alan filmde, Bartu Küçükçağlayan,

Tuğçe Altuğ, Tolga Tekin, Serkan Keskin, Hakan Karsak, Ezgi Mola, Ercan Kesal gibi oyuncular rol alıyor.

Elif Çağlar'dan 3'üncü albüm

ALBÜM

Elif Çağlar'ın, tüm söz ve müziğin kendisine ait olmasının yanı sıra bütün düzenlemelerini de kendisinin yaptığı üçüncü albümü 'The Art of Time' raflarda yerini aldı. Birçok müzik türü arasında geçişler yapan, toplam sekiz parçanın yer aldığı albümde Çağlar'a piyanoda Çağrı Sertel, kontrbasta Volkan Hürsever ve davulda Ediz Hafızoğlu eşlik ediyor.

İstanbul'da film festivali zamanı

SİNEMA

Bu sene 37'nci kez gerçekleşecek olan İstanbul Film Festivali, 6-17 Nisan'da dolu dolu bir program sunuyor. Dünya sinemasının saygın yönetmenlerinden Ingmar Bergman doğumunun 100'üncü yılında özel bir bölümle anılırken, dünyanın farklı bölgelerinde tarihe damga vurmuş ikonik isimler festivale müziklerini getiriyor. Bilge Olgaç'ın 1987 yapımı başyapıtı 'İpekçe' de yenilenmiş kopyasıyla izleyiciyle buluşacak.

KONSER

Rebetiko kraliçesi geliyor

Yunanistan'ın en önemli seslerinden, 'Rebetiko kraliçesi' Glykeria, 3 Nisan Salı günü İş Sanat Kültür Merkezi'ne konuk oluyor. Avrupa'nın yanı sıra Amerika, Kanada, Avustralya gibi ülkelerde de rebetikoyu kitlelere sevdiren sanatçının repertuvarında Türk müzikseverlerin de yakından tanıdığı birçok ezgi yer alıyor.

Arter'de eş zamanlı iki sergi

SERGİ

Arter, 16 Mart-15 Temmuz tarihleri arasında Ali Mahmut Demirel'in 'Ada' ve Can Aytekin'in 'Boş Ev' adlı kişisel sergilerine ev sahipliği yapıyor. Sergide Demirel'in kıyamet sonrası bir geleceği tahayyül edebilmek için 2015'ten bugüne üzerinde çalıştığı, dünyanın çeşitli yerlerindeki terkedilmiş mimari yapıları gözleyen video serisinden üç iş gösteriliyor. Can Aytekin'in ise ilk kez gösterilecek yeni serisinin yanı sıra 'Tapınak Resimleri', 'Kaya Resimleri', 'Bahçe Resimleri', 'Her Şey Yerli Yerinde' ve 'Ters Yüz' serilerinden bir seçki yer alıyor.

TİYATRO

'Frankenstein' Zorlu'da

Geçen sezona damga vuran 'Frankenstein', 14 Nisan Cumartesi günü Zorlu PSM Drama Sahnesi'nde sanatseverlerle buluşmaya devam ediyor. Mary Shelley'in romanından Nick Dear tarafından uyarlanan, dünya sinemasının kült filmleri arasında gösterilen 'Frankenstein'da başrolleri Cansel Elçin, Kerem Alışık, Deniz Uğur, Yılmaz Gruda ve Engin Gürman paylaşıyor.

3 REVOLUTIONARY TECHNOLOGIES

Traditional weaving and sewing process of textile ongoing for thousands of years is being shaken by the determination shown by the innovative designers. This revolutionary reform in this field has come from out of fashion. NASA successfully manufactured a 3D fabric that is loose and closely knitted. It is yet uncertain if it will be launched into the market and how it will get into daily life, but it is also possible to use the 3D printing with conventional materials. Another technology is the colour changing fabrics. Budapest based textile designer Judit Eszter Karpati and Esteban de la Torre (EJTech) are working on one of the most interesting techniques on this subject. Self-repairing fabrics is another research topic. A part of the studies in this field focuses on manufacturing self-repairing fabrics using traditional textiles. All these technologies are at the very beginning, but also quite promising.

GEOGRAPHY OF HOME TEXTILE CONSUMPTION

Home textile constitutes 6 percent of the world's textile, apparel and footwear market. Turkey is one of the top four suppliers of this market. The detailed report of the International Textile Manufacturers Federation shows that the sector is directly affected by the trends such as urbanisation, digital printing and nanotechnology. The retail value of home textile, which is a dynamic segment, grew 20 percent within the period of 2011-2016. The most important regions in home textile are Asia Pacific (45 billion dollars), North America (25 billion dollars) and Western Europe (20 billion dollars). The market is expected to grow by averagely 2.1 percent until 2021. Harun Tavaşi, the Advisory Committee Member of TTSİS (Turkish Textile Employers' Association) and the Deputy Chairman of the Board of Directors of Genel Tekstil San. ve Tic. A.Ş., mentions that Turkish home textile sector is an important manufacturer and supplier across the world and says: "We are the manufacturing country where Europe can get the most convenient price and quality. We must head towards different markets such as Eurasia, Asia and America. We are the solution partners in the regions where the flexibilities of China and Pakistan are weak."

"PRODUCTION OF 1 MILLION TONS" OF COTTON IS NO MORE A DREAM

Leaving behind a quite successful period in 2017 as well as 2016, Turkey has started 2018 also with positive expectations. If the steps followed in cotton policies do not deviate, the farmers are expected to sow cotton. However, the experts make warnings on two issues in this critical turn: "One: For planning in agriculture, supports should be issued for minimum 3 years. Two: Cotton should be announced as 'strategic product'." In cotton, a production support of 80 kr/kilogram was announced. The emphasis of the necessity of protection of the producers is being spoken by the experts of the sector for many years. Because, the probability for the farmers to give up on sowing a product as strategic as cotton causes worries. Cotton is one of the two items on which the highest payment will be made on diesel fuel support on product basis that is determined by the Ministry of Food, Agriculture and Livestock for the production year of 2017 and that will be paid in 2018.

EMPLOYMENT AND SCENARIOS OF FUTURE

The new report of the International Labour Organisation sets forth that the global unemployment rate will remain at the same level as the previous year in 2018 despite that labour force has increased along with the recovering global economy. Unemployment is expected to reach the rate of 5.6 percent and the total number of the unemployed to exceed 192 million in 2017. In contrast, employment growth is expected to fall short of labour force growth in emerging and developing countries, but has nevertheless improved compared to 2016. On the other hand, the report of McKinsey Global Institute sets forth how labour will transform in the near future. According to the report, the automation technologies including artificial intelligence and robotics technology will provide important benefits for consumers, business world and economies increasing productivity and economic growth. To what extent these technologies will substitute workers depends on the development and orientation rate of technology, to economic growth and to the increase in demand for the work. Because, according to the scenarios developed within this scope, 3 percent to 14 percent of the total workforce in the world , which means 75 to 375 million workers, will have to change jobs until 2030.

MART

h+h Cologne - The International Trade Fair For Creative Handcraft and Hobby
23.03.2018 - 25.03.2018
El İşi ve Hobi Ürünleri,
Köln, Almanya

Intex Design Series, Index Dubai
26.03.2018 - 29.03.2018
Mobilya, Tasarım,
Dekorasyon
Dubai, BAE

Shangai International Hosiery Purchasing Expo - Chpe
26.03.2018 - 28.03.2018
Kumaşlar, Lifler, Kayak Malzemeleri, Dağcılık Ekipmanları, Fitness Malzemeleri, Spor Giyim, Spor Ayakkabı ve Aksesuarlar vb.
Şanghay, Çin

Interzum Guangzhou
28.03.2018 - 31.03.2018
Mobilya ve Yan Sanayii
Guanço, Çin

Morocco Style
28.03.2018 - 31.03.2018
Hazır Giyim
Kazablanka, Fas

Ciff Guangzhou (2. Faz)
28.03.2018 - 31.03.2018
Mobilya ve Yan Sanayii
Guanco, Çin

NİSAN

Indo Intertex - The 16th Indonesia International Textile and Garment Machinery & Accessories Exhibition
04.04.2018 - 07.04.2018
Tekstil ve Kumaş Makineleri
Cakarta, Endonezya

Fashion World Tokyo (April)
04.04.2018 - 06.04.2018
Hazır Giyim, Tekstil,
Aksesuar
Tokyo, Japonya

China Interdye - The 18th China International Dye Industry, Pigments and Textile Chemicals Exhibition
11.04.2018 - 13.04.2018
Tekstil Kimyasalları
Şanghay, Çin

DSA
16.04.2018 - 19.04.2018
Savunma
Kuala Lumpur, Malezya

Salone Internazionale del Mobile (tüm alt fuarlarıyla)
17.04.2018 - 22.04.2018
Mobilya
Milano, İtalya

Kingpins Show Amsterdam
18.04.2018 - 19.04.2018
Tekstil, Hazır Giyim
Amsterdam, Hollanda

Iloe Show
22.04.2018 - 24.04.2018
Hazır Giyim, Deri ve Deri Ürünleri, Kürk
Rosemont, ABD

IFF Magic Japan
25.04.2018 - 27.04.2018
Hazır Giyim, Deri,
Ayakkabı
Tokyo, Japonya

Textyle-Expo
25.04.2018 - 28.04.2018
Hazır Giyim, Tekstil,
Deri
Oran, Cezayir

Igatex Pakistan
26.04.2018 - 29.04.2018
Tekstil, İplik, Kumaş,
Makine ve Aksesuarları
Lahor, Pakistan

Türkiye
Tekstil Sanayii İşverenleri
Sendikası

Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1. Levent - İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx) Fax: (0212) 344 07 66-67
www.tekstilisveren.org.tr info@tekstilisveren.org.tr